

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Г О Д И Ш Е Н О Т Ч Е Т

на Комисията за защита на личните данни
за дейността ѝ през 2012 година

на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Увод	3
II. 10 години защита на личните данни в България. Национално представително социологическо проучване: „Защита на личните данни – запознатост, нагласи, оценки“. Информационни кампании и проведени мероприятия	4
III. Анализ и отчет на степента на постигане на приоритетите на Комисията за защита на личните данни, залегнали в годишния отчет за 2011 година	28
IV. Правомощия на Комисията за защита на личните данни по Закона за защита на личните данни и по Закона за електронните съобщения	32
V. Регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни. Състояние на внедрените информационни и комуникационни системи	35
VI. Анализ и статистика на постъпилите жалби и искания по чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД. Специфични казуси и практика на Комисията. Анализ на съдебната практика	41
VII. Контролна и административно-наказателна дейност на Комисията	51
VIII. Анализ на изразените от Комисията становища по чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД по Закона за гражданската регистрация и по Закона за електронните съобщения	63
IX. Искания за решения на трансфер на лични данни	82
X. Реализирано обучение	85
XI. Реформа в областта на защитата на личните данни	91
XII. Сътрудничество на Комисията с други държавни органи в национален план и международно сътрудничество със сродни надзорни органи, работни групи и общи надзорни органи. Регионално сътрудничество. Институционално взаимодействие. Връзки с обществеността и политика на публичност и прозрачност	95
XIII. Административен капацитет и финансово състояние	111
XIV. Приоритети на Комисията за защита на личните данни за 2013 година	117

I. Увод

Отчетът за дейността на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) е изготвен на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) и обхваща периода от 01.01.2012 г. до 31.12.2012 г.

В отчета е представен анализ на постигане приоритетите на КЗЛД за 2012 г. Последователно са анализирани правомощията на институцията, регистрацията на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри, представена е статистика на постъпилите жалби по ЗЗЛД и контролната дейност на Комисията, а също така и анализ на изразените становища и статистика на исканията за решения за трансфер на лични данни. Отчетени са административният капацитет и финансовото състояние на Комисията през 2012 г.

Специално внимание е отделено на 10-годишното институционално изграждане на Комисията, осъществените през 2012 г. инициативи, информационна кампания и събития, ознаменуващи юбилея на КЗЛД, както и на проведеното по случая национално представително социологическо проучване.

В отчета са разгледани също така дейностите по връзки с обществеността и протокол на КЗЛД, внедрените информационни и комуникационни технологии, проведените обучения и новите инициативи като поредицата от събития, провеждани в областни градове в страната, изнесени открити заседания, брифинг с представители на регионални медии, обучения на администратори на лични данни, приемна за граждани и множество срещи с ръководители на местната власт.

II. 10 години защита на личните данни в България

През 2012 г. бе отбелязан не само 10-годишният юбилей от създаването на Комисията за защита на личните данни, но и 10 години активна работа в защита на личните данни на гражданите на Република България. Именно от 2002 г., с основаването на КЗЛД, в страната се заговаря за защита на личните данни.

Днес, с натрупването на резултатите от извършената дейност, може да се отчете високо ниво на информираност по темата и най-същественото – българското общество вече оценява важността на този въпрос. Комисията се приема като партньор както на гражданите в отстояване на техните права, така и на институциите и бизнеса, които редовно търсят консултации с КЗЛД и се стремят действията им по отношение „обработването на лични данни” да бъдат законосъобразни.

За тези 10 години от своето основаване Комисията налага в работата си следните стратегически принципи и недвусмислено постига значителни резултати относно:

1. Утвърждаване на създадените ясни правила и унифицирани изисквания в областта на защитата на личните данни.
2. Опазване правата и интереса на гражданите в Република България при обработване на техните лични данни и неприкосновеността на личния им живот.
3. Осъществяване на реален контрол върху дейността на администраторите на лични данни, но и оказване на съдействие.
4. Активно участие в съгласуването на национални законови и подзаконови актове в тази предметна област.
5. Ползотворно участие в разработването на европейски и световни политики в областта на защита на данните, активна работа с международните институции и постоянна комуникация с другите надзорни органи;
6. Съгласуване и хармонизиране на българското с международното законодателство.
7. Осъществяване на пълноценна и ефективна информационно-обучителна дейност за различни целеви групи в обществото.
8. Провеждане на поредица от конкретни и полезни тематични обучения за администраторите на лични данни.

9. Подтикване на гражданите към активност по въпроси в областта на защита на личните им данни, търсене на обратна връзка и оценка за дейността на Комисията от тяхна страна.

10. Позитивно и устойчиво развитие на институционалната публичност на КЗЛД, оптимизиране на административния капацитет на институцията.

Основни параметри от дейността на Комисията за защита на личните данни в числа.

5 960 общ брой извършени проверки

1 752 общ брой жалби, постъпили в КЗЛД

882 423 общ брой постъпили документи и консултации, свързани с регистрация на администратори на лични данни

203 847 общ брой вписани в регистъра администратори на лични данни

1 581 450 лева общо наложени наказания

За сравнение:

2002–2003 г. – 33 броя жалби, постъпили в КЗЛД

2011 г. – 458 броя (почти 14 пъти повече) жалби

2003 г. – 14 броя проверки, осъществени от КЗЛД

2011 г. – 1252 броя (почти 90 пъти повече) проверки

Повишаването на броя на подадените в КЗЛД жалби и извършените от Комисията проверки очертава две тенденции с изключително значение за институцията. От една страна, нивото на информираност по темата сред българските граждани и тяхната активност са значително по-високи от началните години от дейността на Комисията, а от друга – многократно са се повишили ефективността и резултатността на дейността ѝ.

В обществото вече се знае, че защитата на личните данни е от първостепенна важност, познават се основните права в тази насока, както и самата институция, която опазва тяхната неприкосновеност и към която гражданите могат да се обърнат дори само при съмнение за злоупотреба с техните или на трети лица лични данни. Също така, осъзнава се, че в интерес на хората е да потърсят Комисията дори за консултация в ежедневната им дейност или при конкретен житейски казус.

Сравнението между числата по основните показатели за началните години от основаването на КЗЛД и тези за 2012 г. свидетелства за изградения и утвърден авторитет и доверие в дейността на Комисията за защита на личните данни. За неговото налагане съдействат както постановените решения на Комисията по жалби и сериозният размер на общо наложените финансови санкции, така и извършените проверки, част от упражняваната контролна дейност на КЗЛД, и ежедневната съвместна работа, множеството осъществявани обучения, издавани предписания и препоръки към администраторите на лични данни. Именно изброените фактори, от една страна, осъществяват превенцията от бъдещи нарушения и реално подтикват фирмите и организациите да бъдат по-внимателни и да „обработват личните данни“ добросъвестно и в синхрон със закона, а от друга, са една от причините за повишаване активността на гражданите при подаване на жалби и търсене на консултации.

Обучителната дейност през последните години също подпомага сериозно работата на Комисията и постигнатите от нея резултати. Ежегодно се актуализира и Планът за провеждане на обучения. Вземайки предвид националните цели и приоритети, акцентът в последните две години е поставен върху повишаване професионалната подготовка на администратори и обработващи лични данни от органите на публичния сектор, имащи достъп до Шенгенската информационна система, с оглед бъдещото присъединяване на Република България към Шенгенското пространство.

През 2011 и 2012 г. в обучението, проведено от страна на КЗЛД, участие взеха администратори на лични данни от три групи – представители на публичния сектор, на частния бизнес и на академичната общност.

В Комисията се констатира засилен интерес към обучение от страна на администратори на лични данни, които сами изявяват желание и отправят покана към институцията. Това още веднъж сочи, че предприетата в КЗЛД практика се оценява като положителна и успешна. С цел достигане до максимално широк кръг от администратори и обработващи лични данни, Комисията взе решение да насочи усилия към провеждането и на изнесени обучения.

По силата на предоставената от КЗЛД възможност Комисията да участва в преговорите и сключването на двустранни и многостранни споразумения по въпроси от своята компетентност, в периода 2009–2010 г. бяха сключени три важни споразумения за сътрудничество с Министерството на външните работи (МВНР), Министерството на вътрешните работи (МВР) и Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС).

В посочените споразумения са конкретизирани редът и начинът за взаимодействие между Комисията и посочените държавни институции, въпросите относно организацията на дейността за изпълнение на ангажиментите, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, обмяна на опит и добри практики по прилагането на европейските правни инструменти.

С първото споразумение е разписано, че КЗЛД осигурява, а МВнР се задължава чрез задграничните представителства да предоставя на гражданите информация, засягаща правото на достъп до лични данни, както и информация относно правото им на обжалване пред КЗЛД. Информацията следва да е достъпна за гражданите и да е поставена на видно място в съответното задгранично представителство с цел информираност на гражданите за правата им по ЗЗЛД.

В споразумението с МВР са разписани въпросите на взаимодействието между двете структури относно защитата на личните данни в областта на информационните технологии, полицейското сътрудничество и сътрудничеството по прилагане на шенгенското законодателство в областта.

Със споразумението с Държавна агенция „Национална сигурност” е определен редът за взаимодействие по координацията, обмена, съхранението и ползването на данни и техническа помощ в кръга на компетентност, както и създаване на съвместни работни групи.

Тези споразумения изграждат устойчивата институционална рамка, върху която през последните години са систематизирани и наложени конкретните принципи на работа по опазване личната неприкосновеност на българските граждани.

Освен с българските през изминалите 10 години Комисията за защита на личните данни изгради ползотворни и ефективни партньорства и контакти и с представители на международните институции.

При основаването на КЗЛД през 2002 г. изготвянето и приемането на законодателство в сферата на защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот е наложено от процеса на присъединяване на Република България към Европейския съюз (ЕС) и възникналата нужда от осигуряване на адекватна защита и гаранция за спазване правата на българските граждани по отношение на „обработването на техните лични данни” от държавни органи и предприятия в частната сфера. Тук следва да отбележим успеха на първия състав на Комисията, който присъединява като пълноправен член КЗЛД в организацията на европейските надзорни органи през 2004 г., което е 3 години преди присъединяването на България към Европейския съюз.

Именно в предприєдинителния период от 2002 до 2007 г. институцията изгражда своите връзки със сродните органи за защита на данните, взема активно участие в процеса на обсъждане на актуални въпроси и преодоляване на възникнали пречки от правно и практическо естество, възпиращи ефективното прилагане на законодателството в сферата на защитата на данните на европейско и световно ниво, извършван в специализираните работни групи към Европейската комисия (ЕК) и съвместните надзорни органи и групи към Съвета на Европейския съюз.

През 2005 г. КЗЛД подписва заедно с Испанската агенция за защита на данните Декларация за съвместно сътрудничество в областта. През следващата 2006 г. във Варна Комисията организира и провежда VIII Среца на органите за защита на личните данни за Централна и Източна Европа.

След пълното присъединяване на България към Европейския съюз през 2007 г. Комисията продължава своето ефективно участие в специализираните групи към Европейската комисия и Съвета на ЕС, като упражнява активно своите нови правомощия за гласуване и обсъждане на важни въпроси, възникнали в сферата на защита на данните, при обмена на практическа информация и опит и при дискутиране на новите предизвикателства пред защитата на данните и неприкосновеността на личния живот. КЗЛД си сътрудничи активно и с Европейския надзорен орган за защита на данните.

Една година след присъединяването на България към Европейския съюз в София се проведе международен семинар „Защита на личните данни в Европа”. През 2010 г. отново в столицата се проведе 45-ата среща на Международната работна група по защита на данните в телекомуникациите. През 2011 г. са подписани декларации в областта на защита на данните с Македония, а през 2012 г. – с Косово, Черна гора и Албания.

По отношение на работата на КЗЛД в групите и надзорните органи към Съвета на ЕС въпросите, които се обсъждат и по които институцията прави коментари и дава становища, се отнасят до обработката на лични данни по линия на сътрудничеството в сферата на полицията и правосъдието (Европол и Шенген), по митническо-гранични въпроси, включително обработката на данни в специализираната Митническа информационна система и системата „Евродак”, както и по въпроси, засягащи обмена на информация във връзка със съдебните производства.

През 2010 г. КЗЛД стана част от Глобалната мрежа за прилагане правото на неприкосновеност (GPEN), в която членуват 13 ресорни органа от цял свят. Основните

цели са обмяна на информация, тенденции и опит по прилагане правото на неприкосновеност на личния живот, провеждане на тематично обучение, сътрудничество в частния и публичния сектор и осигуряване възможност за сключване на споразумения между участниците в мрежата или между тях и други организации.

Комисията взе активно участие в публичната консултация относно нарушенията на сигурността, стартирана от Европейската комисия. Тази активност произтече и от последните изменения в Закона за електронните съобщения, с които се разширяват правомощията на КЗЛД по отношение нарушенията на сигурността на данните.

В областта на защитата на личните данни в Република България готовността на страната за присъединяване към Шенгенското пространство е положително оценена през 2009 г. в рамките на една проверка от представители на Европейската комисия, Съвета на Европейския съюз и на държави от Шенгенското пространство и не доведе до втора такава, каквато практика ЕК има в други държави. Извършената проверка и изготвеният въз основа на нея доклад от страна на инспектиращия екип констатира, че основният процес по хармонизиране на националното законодателство в областта на защитата на личните данни е завършен. Към настоящия момент всички препоръки в областта на защитата на личните данни са изпълнени. Изцяло са изпълнени и всички мерки, включени в раздела „Защита на личните данни” в Националния план за действие за пълното прилагане на правните разпоредби от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници.

Комисията за защита на личните данни отговаря на очакванията на държавите членки на Шенгенското пространство за сътрудничество по линия на обмена на информация и може ефективно да изпълнява задълженията си по съблюдаване на защитата на личните данни в национален план, включително по упражняване на контрол върху обработването на данни в Националната част на шенгенската информационна система.

От съществено значение е, че с последните изменения на Закона за защита на личните данни от 2011 г. КЗЛД придоби нови правомощия, като най-важното и отличително от гледна точка на международната дейност е възможността за самостоятелно сключване и подписване от страна на председателя на споразумения за сътрудничество в областта на защитата на личните данни със сродни надзорни органи от други държави, което утвърждава нейната независимост и подпомага обмяната на опит и добри практики. Българският надзорен орган има готовност и търси сътрудничество

във всички сфери, свързани с неприкосновеността на личността и защитата на личните данни.

Представяйки успешните практики, реализирани от страна на Комисията за защита на личните данни през изминалите 10 години, трябва да бъдат разгледани няколко постигнати конкретни резултата в рамките на страната ни. Те са осъществени със съдействието на определени държавни институции и ресорни органи в България и са изцяло в интерес на гражданите.

През 2008 г. е преустановена практиката на предприятия, предоставящи електронни съобщителни услуги, да копират личните карти на физическите лица. Предвид мащабния брой на регистрираните нарушения в тази сфера и броя на ползвателите на тези услуги наложеният модел е в интерес на обществото.

През 2009 г. Комисията оказва съдействие за уеднаквяване дейността на съдилищата при прилагането на чл. 64 от Закона за съдебната власт за осигуряване на публичност и прозрачност на работата на съдилищата и публичност на съдебните актове и с оглед защитата на правата на физическите лица при обработване на личните им данни. КЗЛД се произнесе със становище, в което задължи съдебните органи да анонимизират личните данни на гражданите при публикуване на съдебните актове на интернет сайтовете си.

През същата година с Комисията е съгласуван Етичен кодекс на Българската асоциация за директен маркетинг (БАДМ). Той установява правила и стандарти за професионална етика на практикуващите в тази област, задължителни за всички членове на браншовата асоциация. В съдържанието му намират отражение правила за обработването на лични данни при осъществяване дейността на членовете на БАДМ, норми, касаещи защитата на правата на физическите лица, в качеството им на потребители на стоки и услуги, както и правата в отношенията между членовете в контекста на предотвратяване осъществяването на нелоялна конкуренция.

След постъпили запитвания относно прилагането на Закона за защита на личните данни при изпълнение на задължението по чл. 17, ал. 2 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, КЗЛД съдейства на задължените органи за точното му прилагане при обявяване декларациите за несъвместимост, за частни интереси, включително при конкретен повод, както и за настъпила промяна в обстоятелствата, на интернет страницата си. По този начин правата на деклараторите вече са защитени в контекста на Закона за защита на личните данни.

През 2010 г. бяха осъществени важни законодателни промени, като в резултат е гарантирано безплатно право на достъп на всяко лице до отнасящи се за него лични данни, без ограничение на това, колко пъти физическото лице се ползва от него. По време на оценката по Шенген през 2009 г. е направена препоръка за промяна на разпоредбата на чл. 28, ал. 2 от ЗЗЛД, която към онзи момент допуска физическото лице да упражни безплатно своето право на информация веднъж на 12 месеца. След изменението на правната норма се уреди по категоричен начин безплатен достъп на физическите лица до отнасящи се до тях лични данни и се подпомага недвусмислено тяхната активност за собствените им права.

В сила влезе административен акт на КЗЛД със задължителни предписания на Националната агенция по приходите относно даването на идентификационни номера на лица, осъществяващи свободни професии. С него се отмени регистрацията по Закона за данък добавена стойност чрез вписване на единния граждански номер за идентификационен и се въвежда регистрацията с идентификатор по Булстат.

През 2011 г. в хода на изборите за президент и вицепрезидент на Република България и за общински съветници и кметове с цел гарантиране на еднаквото прилагане и спазване на разпоредбите на ЗЗЛД при „обработване на личните данни“ КЗЛД се произнесе с няколко становища. Съгласно тези становища, Централната изборителна комисия и Общинските изборителни комисии се явяват самостоятелни администратори на лични данни и за тях възниква задължението да се регистрират в Комисията за защита на личните данни. Такъв администратор на лични данни се явява и всеки инициативен комитет на група избиратели. С наложените нови практики Комисията не само подпомогна значително защитата на личните данни на гражданите, но и демократичното провеждане на изборния процес през 2011 г.

През същата година продължи практиката Комисията да бъде сезирана с искания за предоставяне на достъп до Национална база данни „Население“, поддържана от Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ към Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ). Преобладаващият брой случаи, по които е искано становище на КЗЛД от различни администратори на лични данни с разнороден предмет на дейност, са именно такива искания, като необходимостта от достъп се мотивира с наличие на техен законов интерес. Комисията изрази принципното становище, че Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ към МРРБ може да предоставя само информация, съдържаща конкретни лични данни за конкретни лица по постъпили

искания от страна на съответните администратори, а не достъп до Национална база данни „Население”, с цел упражняване на техен законен интерес, и то само след доказване на неговото наличие по законоустановения за това ред.

По повод искането за становище от страна на МВР във връзка с поддържане на публичен регистър на даренията на Министерството и възможността в него да бъдат публикувани лични данни на дарителите физически лица, КЗЛД изрази становище, че публикуваните лични данни на физически лица трябва да са анонимизирани или да е получено изричното им съгласие за целта.

Комисията взе решение, с което обяви управителите на етажна собственост за администратори на лични данни и ги освободи от задължението за регистрация. По същия повод КЗЛД издаде задължително предписание на МРРБ, в което указа съдържанието на книгата на собствениците в жилищна сграда в режим на етажна собственост в съответствие със ЗЗЛД.

Институцията оценява с първостепенно значение обявяването и популяризирането на всички тези положителни и ефективни практики сред българското общество. Единствено по този начин гражданите биха могли да се информират и да се възползват от правата и възможностите, които им се предоставят, както и да неутрализират евентуални опити за нарушения в областта на защитата на личните данни. Ето защо Комисията полага усилия за разпространение на пълноценна, регулярна и актуална информация относно успешните практики и постигнатите резултати от страна на КЗЛД.

На своята интернет страница Комисията постоянно публикува актуална, коректна и изчерпателна информация по темата.

Също така КЗЛД осъзнава важноста от провеждането на регулярни информационни кампании, и то в сериозен мащаб.

Комисията отпечатва регулярно множество информационни брошури в мащабен тираж. Те се разпространяват по разнообразни канали, за да достигнат и да информират гражданите на територията на цялата страна.

В разглежданата насока от голямо значение за КЗЛД са изградените вече партньорски взаимоотношения с представителите на националните и регионални медии, както и новите контакти, които тя се стреми да установи. Чрез постоянната комуникация с медиите и множеството реализирани изяви до населението у нас достига ценна и практична информация, което е част от цялостната политика на институцията към публичност, прозрачност и открит диалог с българското общество.

Изпълнявайки тези цели, от 2012 г. Комисията стартира още една „отворена” към хората инициатива – поредица от изнесени заседания в областните градове на страната. За максимална ефективност бяха добавени още няколко важни елемента – обучение на администратори на лични данни, брифинг за представители на регионални медии, консултации и приемна за граждани.

Комисията за защита на личните данни концентрира своите усилия и ключови аспекти на бъдещата си дейност в разгледаните до момента в настоящото юбилейно представяне направления, произтичащи от основните ѝ правомощия по ЗЗЛД и съобразени с глобалните и постоянни приоритети пред дейността ѝ.

Национално представително социологическо проучване: „Защита на личните данни – запознатост, нагласи, оценки”

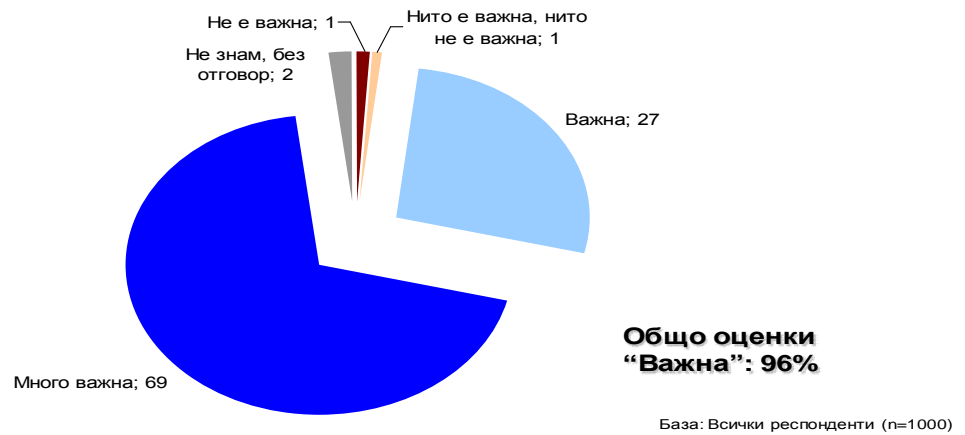
96 % от българите са убедени във важността на защитата на личните данни (фиг. 1), а общо 71 % са запознати с надзорната институция у нас – Комисията за защита на личните данни, и всеки четвърти пълнолетен гражданин ѝ има доверие.

Това показва проведеното от „ББСС Галъп Интернешънъл” в периода от 3 до 10 май 2012 г. национално представително социологическо проучване „Защита на личните данни – запознатост, нагласи, оценки”. В рамките на изследването са изготвени 1000 ефективни интервюта сред пълнолетни български граждани, съгласно критериите: пол, възраст, заетост, етническа принадлежност, тип населено място и област.

Внушителният процент на убедените в значението на защитата на личните данни доказва, че в българското общество вече се знае и оценява първостепенната важност на този процес. Фактът говори за ефективно извършената работа от страна на КЗЛД и изпълнението на нейния постоянен приоритет – формирането на активна гражданска позиция у нас по различни теми в тази област.

Важност на защитата на личните данни

Доколко важна смятате, че е защитата на личните данни на гражданите? %

Фиг. 1

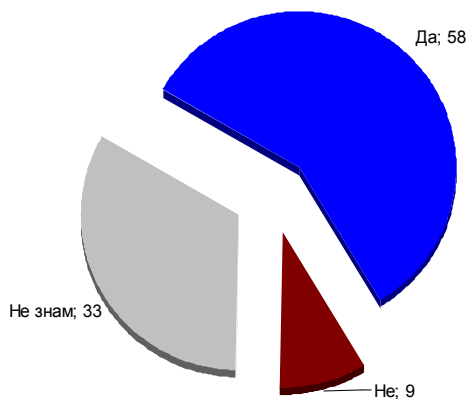
Проучването показва, че българските граждани познават основните си права в тази насока, както и самата институция, която опазва тяхната неприкосновеност и към която могат да се обърнат дори само при съмнение за злоупотреба с техните или на трети лица лични данни.

На въпроса знаят ли с какви права/средства разполагат за защита на личните си данни, отговорите са както следва: 35 % знаят, че имат право да получат информация в разбираема форма за целите, за които се събират личните им данни; 33 % – да разберат на кого се разкриват личните им данни; 26 % – да получат информация дали се събират данни за тях; 22 % – да възразят срещу обработването на личните им данни за търговски цели; 20 % – да поискат заличаване на лични данни (ако това не противоречи на закон); 20 % от анкетираните знаят, че могат да сезират Комисията за защита на личните данни; 58 % изразяват готовност да подадат жалба, ако смятат, че е извършено нарушение по отношение на личните им данни (фиг. 2).

Готовност за подаване на жалба при евентуални нарушения на личните данни

“Бихте ли подали жалба, ако смятате, че е извършено нарушение по отношение на личните Ви данни?”

%

База: Всички респонденти (n=1000)

Фиг. 2

Една от констатациите, налагащи се от резултатите на изследването, е относително високата степен на обща информираност на хората по темата за личните данни, правилната ориентация по въпроса „какво са лични данни“, както и кои дейности, свързани с обработката на лични данни, са в съответствие със закона. 84 % от анкетираните знаят, че изискването на лични данни, без да се дава информация за целите на това изискване, не е в съответствие със закона; 81 % са наясно, че е незаконно да се задържа лична карта като залог за взето имущество; 73 % са информирани за незаконността на предоставянето на лични данни за целите на директния маркетинг; 68 % – за това, че личните данни трябва да се унищожават след постигането на целта за тяхното използване; 61 % – че е незаконно видеозаснемането на обществени места без информиране за това. 56 % знаят, че мобилните оператори нямат право да копират личните карти на клиентите си, а 44 % – че такова право имат банките и застрахователните компании.

Ето защо може да се заключи, че една от основните задачи на Комисията – повишаване осведомеността на гражданите за техните права в областта на защитата на личните данни, също се изпълнява с успех. КЗЛД провежда непрестанна и активна информационно-образователната дейност сред различни групи в обществото, която има решителен принос към процеса на постигане и отстояване на национално ниво на европейските стандарти за защитата на личните данни. Периодично се провеждат специализирани информационни кампании, издават се аудиовизуални и печатни

материали, актуални теми се представят в интервюта и коментари, излъчвани и публикувани в националните и регионални медии, с което целевата информация се разпространява в максимална степен на обхватност. По всички възможни комуникационни канали Комисията осъществява връзка с гражданите, които повдигат въпроси, подават жалби и сигнали за нарушения.

От резултатите на въпроса „Доколко смятате, че сте информиран/а по отношение на защитата на личните Ви данни?“ личи и известна самокритичност сред част от гражданите относно техните знания по темата към момента на анкетата. 16 % смятат, че са добре информирани, 48 % – че са слабо информирани, 33 % – че изобщо не са информирани. Сред потребителите на интернет тези цифри са по-различни, което говори в голяма степен за неговата роля при формирането на осведомеността на обществото – 24 % смятат, че са добре информирани, 52 % – слабо информирани, а 22 % – че изобщо не са информирани.

Тези резултати основателно мотивират КЗЛД да продължи целенасочената си и постоянна дейност по информиране на обществото у нас по въпросите, засягащи защитата на личните данни, както и иницирането и провеждането на нови специализирани кампании, тематични събития и изяви в националните и регионални печатни и електронни медии. Удовлетворяването на потребността от предоставяне на нови или по-задълбочени познания в конкретната сфера ще се запази сред основните приоритети в дейността на Комисията.

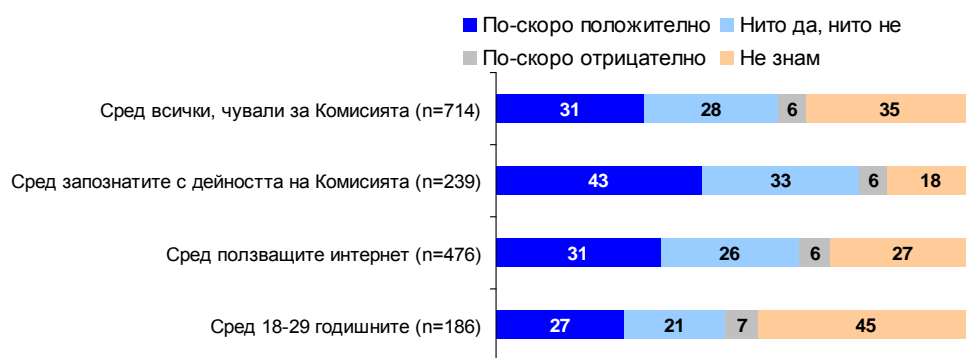
Част от въпросите в анкетата се отнасят конкретно до запознатостта на обществото с институцията КЗЛД и оценката на нейната дейност. Общо 71 % са запознати с институцията, като 23 % смятат, че са добре запознати. Сред потребителите на интернет процентът на добре информирани съответно е по-голям – 34 %. На въпроса за оценка на дейностите на Комисията по отношение на информиране на гражданите за техните права 43 % от запознатите с институцията дават положителна оценка, 6 % – отрицателна, а 33 % не могат да отговорят еднозначно.

„ББСС Галъп Интернешънъл“ констатира, че това е висока оценка за българска институция. От изследването е видно, че КЗЛД има изградена положителна репутация – всеки четвърти пълнолетен гражданин ѝ има доверие, а сред добре информирани за нейната работа този процент е 43 % (фиг. 3).

Оценка на действията на Комисията за защита на личните данни за информиране на гражданите за правата им

“Как оценявате действията (информационните кампании, информационни материали и т.н.) на Комисията за защита на личните данни за информиране на гражданите за правата им по отношение на защитата на личните данни?”

Фиг. 3

Резултатите от националното социологическо проучване бяха представени от Марчела Абрашева, изпълнителен директор на „ББСС Галъп Интернешънъл“, на проведената на 28 май 2012 г. тематична конференция, на която КЗЛД отбеляза своя 10-годишен юбилей.

Информационни кампании и проведени мероприятия от КЗЛД под мотото: „2012 година – 10 години Комисия за защита на личните данни“

Интензивен период I – януари/март 2012 г.

Във връзка с отбелязването на 28 януари – Ден за защита на личните данни, и 10-ата годишнина от създаването на Комисията за защита на личните данни, КЗЛД реализира редица мероприятия с широк обществен отзвук, придружени от мащабна информационна кампания.

Основната цел на проведената информационно-образователна инициатива бе повишаване на обществената информираност относно правата на физическите лица в областта на защитата на личните данни. Важен аспект на кампанията бе и привличането на вниманието на деца и родители върху значението на опазването на личните данни при ползването на интернет и онлайн общуването.

Информационната кампания се реализира в три основни направления: мероприятия с участието на председателя и членовете на КЗЛД; информационно-образователни материали с въздействие върху територията на цялата страна или големи региони и такива с локално въздействие или насочени към отделния гражданин.

С цел достигане на полезната информация до възможно най-голям брой хора бяха използвани различни канали:

1. Излъчване на информационен клип по телевизиите

За постигане на основната цел на кампанията бе организирано заснемането и излъчването на информационен видеоклип с дълга версия от 2 минути и кратка 30-секундна версия. Вторият вариант бе излъчван многократно в най-гледания часови пояс на национални и частни телевизионни канали.

2. Интернет рекламна кампания

Основният фокус на проведената интернет кампания бе изработването на специално интернет издание „10 години Комисия за защита на личните данни”, което стартира още в първите дни на 2012 г. Юбилейната интернет страница на Комисията съдържа не само ключови правила за опазване неприкосновеността на личния живот, но и полезна информация относно обучението по защита на личните данни. Посетителите на специализирания сайт могат да научат повече както за институцията, така и за датата 28 януари – Деня за защита на личните данни.

Друг способ за провеждане на интернет базираната част от информационната кампания на КЗЛД бе поместването на банери във водещи български информационни сайтове с масова аудитория и висока посещаемост. Резултатите от банер кампанията показват, че през отчетния период са реализирани общо 2 897 549 импресии.

Също така редица публикации, съдържащи важна информация и ключови съвети за опазване на личните данни, се популяризираха чрез основни новинарски и информационни сайтове с национален обхват, с което бе постигната висока степен на информираност на широк обществен кръг. Темите на материалите са: „10 години Комисия за защита на личните данни”, „Интернет – свят без родители”, „Обучение по защита на личните данни”, „Личните данни онлайн”, „Видеонаблюдението”, „Вашата лична карта, моля” и „Вашите лични данни в Шенгенската информационна система”.

Заснетият информационен видеоклип на Комисията беше успешно включен и в онлайн кампанията на КЗЛД. По-дългата му версия бе публикувана както на специализираната интернет страница на институцията, така и в създадените брендиращи канали на КЗЛД в два от най-посещаваните сайтове за видеосподеляне.

Като част от мероприятията, посветени на Деня за защита на личните данни и юбилея от създаването Комисията, КЗЛД организира конкурс под мотото „Аз и интернет”, който се проведе със съдействието на водещ детски интернет портал. Инициативата имаше за цел да запознае децата, ползващи интернет, с опасностите, които крие глобалната мрежа, и да повиши информираността на непълнолетните и техните родители относно значението на опазването на личните данни при работа с интернет и онлайн общуването. В конкурса участваха с рисунка, есе или стихотворение над 60 деца на възраст от 4 до 17 години. Благодарение на успеха на конкурса „Аз и интернет”, посланието на КЗЛД достигна не само до децата, но и до техните родители и до училищата, в които те учат.

3. Разпространение на информационни брошури

В началото на 2012 г., като част от информационната кампания, проведена от страна на КЗЛД, са отпечатани 53 000 бр. информационни брошури. Подготвени и разпространени са пет вида информационни брошури: три тематични – „Кой може да копира вашата лична карта”, „Видеонаблюдението” и „Личните данни в Шенген”, които отговарят на често повдигани въпроси, и две образователни – „Твоите лични данни и интернет” и „Личните данни и интернет: съвети за родители”, които съдържат съвети и препоръки към децата и родителите по отношение на безопасното поведение в интернет.

Информационни брошури са предоставени на разположение на гражданите в приемната на Комисията, докато друга част от материалите бе предоставена на общественото внимание с помощта на държавните институции и медиите.

В края на януари 2012 г. 30 000 брошури от различни видове са разпространени както в София, така и на територията на цялата страна като вложки към едни от най-популярните ежедневни печатни издания в страната.

Информационни брошури са разпространявани и със съдействието на множество държавни организации. 6600 броя информационни брошури, озаглавени „Твоите лични данни и интернет” и „Личните данни и интернет: съвети за родители”, са предоставени на Министерството на образованието, младежта и науката за разпространение в приемната на институцията. Информационни брошури от същите видове са предоставени и на 28-те регионални инспектората по образование в страната. 3700 информационни брошури „Твоите лични данни и интернет” и „Личните данни и интернет: съвети за родители” са предоставени за разпространение на Агенцията за социално подпомагане и са разпределени между приемната и 147-те териториални дирекции на агенцията. 3500 информационни брошури от същите видове са

разпределени между приемната и 5-те отдела на Главна дирекция „Контрол по правата на детето” на Агенцията за закрила на детето.

Провеждането на информационно-образователната кампания на КЗЛД посредством предоставянето на брошури е отчетено като успешно, тъй като материалите са разпространени на територията на цялата страна и са достигнали до представители на различни социални и възрастови групи.

4. Сътрудничество със структури на държавната администрация

За популяризиране на информационното и образователното съдържание на новия специализиран сайт на КЗЛД е потърсено съдействието на множество централни и местни държавни структури и неправителствени организации. Ползотворното сътрудничество на КЗЛД с публичните институции е засвидетелствано от поместването на препратки към юбилейната интернет страница на Комисията на официалните сайтове на омбудсмана на Република България, на редица министерства, агенции, областни администрации и регионални инспекторати по образование.

Фондациите „Програма достъп до информация” и „Право и интернет” са сред партньорите на КЗЛД от неправителствения сектор, които също публикуваха на своите интернет страници линк към специализирания сайт на Комисията.

Като резултат от сътрудничеството на Комисията с държавните структури и неправителствените организации е отчетено достигането на информационно-образователното съдържание на юбилейния сайт до широка аудитория, което помогна за популяризирането на дейността на Комисията на територията на цялата страна.

5. Седмица за защита на личните данни

По повод честването на 28 януари – Деня за защита на личните данни, и 10-ата годишнина от създаването на Комисията за защита на личните данни, КЗЛД обяви седмицата между 23 и 28 януари 2012 г. за Седмица за защита на личните данни. Именно в този период са съсредоточени множество публични мероприятия на КЗЛД, преминали при съществен обществен и медиен интерес.

Началото на „Седмицата за защита на личните данни” е обявено на 23 януари чрез изявления на председателя на Комисията – Венета Шопова, в национален ефир, както и в сутрешния блок на друг популярен телевизионен канал.

В сградата на Комисията се проведе официалното откриване на модернизирания „Център за информация и контакти на КЗЛД”, което бе последвано от пресконференция за представители на националните медии.

24 януари бе обявен за Ден на отворените врати за граждани и администратори на лични данни. Експертите на КЗЛД проведеха консултации и отговаряха на въпроси, отнасящи се до опазването на личните данни.

Важни проблеми и актуални тенденции в сферата на компетентност на КЗЛД бяха обсъдени на дискусия с участието на Константин Пенчев – омбудсман на Република България, и представители на фондациите „Програма достъп до информация” и „Право и интернет”.

На 26 януари председателят – Венета Шопова, и членовете на КЗЛД – Красимир Димитров, Валентин Енев, Мария Матева и проф. Веселин Целков, посрещнаха всички граждани, желаещи да отправят своите питания относно защитата на личните данни директно към ръководството на Комисията.

Седмичата за защита на личните данни продължи с пресконференция на 27 януари в Националния пресклуб на Българската телеграфна агенция, на която институцията представи пред представители на медиите годишния отчет за дейността си за 2011 г.

На самия Ден за защита на личните данни – 28 януари, председателят на КЗЛД – Венета Шопова, заместник-министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията – Валери Борисов, и главният изпълнителен директор на Български пощи – Деян Дънешки, валидираха илюстриран пощенски плик и специален пощенски печат, посветени на 10-ата годишнина от създаването на Комисията.

Организираните мероприятия по повод 28 януари – Деня за защита на личните данни, и 10 години Комисия за защита на личните данни, получиха широк медиен отзвук. Множество електронни и печатни медии отразиха събитията от Седмичата за защита на личните данни, а само публикациите, посветени на тези събития, надхвърлят 70 броя.

Кампанията привлече медийно и обществено внимание към основното значение на опазването на личните данни и предостави лесно приложими правила за защита на неприкосновеността на личния живот.

Благодарение на реализираните разнообразни инициативи все повече граждани са запознати с основните разпоредби на ЗЗЛД и разпознават Комисията като орган, който съблюдава законосъобразното обработване на личните данни. Благодарение на информационната кампания на КЗЛД, широк обществен кръг получи възможност да разбере повече за многобройните фактори, които застрашават сигурността на личната

информация в ежедневието, както и да научат къде биха могли да потърсят помощ, в случай че с личните им данни е било злоупотребено.

Интензивен период II – май/юни 2012 г.

Вторият интензивен период на реализация на информационно-образователната, събитийната и медийната кампания от страна на КЗЛД през 2012 г. бе обвързан с датата, на която преди 10 години с решение на Народното събрание на Република България е основана Комисията за защита личните данни – 23 май.

В този следващ етап активността бе съсредоточена около организацията и комуникационното обезпечаване на тематична конференция, както и около осъществяването на съпровождаща медийна кампания.

Конференцията се проведе на 28 май 2012 г., а с нея КЗЛД „ознаменува не просто юбилея от своето създаване, но и 10 години активна работа в защита на личните данни на гражданите на Република България”. Именно с тези уводни думи и благодарност за оказаното внимание председателят на Комисията – Венета Шопова, и членовете – Красимир Димитров, Валентин Енев, Мария Матева и проф. Веселин Целков, приветстваха гостите на събитието в Грандхотел „София”.

Мероприятието бе уважено от заместник-председателя на 41-ото народно събрание и председател на Комисията по вътрешна сигурност и обществен ред – Анастас Анастасов, заместник-министъра на вътрешните работи – Димитър Георгиев, омбудсмана на Република България – Константин Пенчев, председателя на Комисията по досиетата – Евтим Костадинов, председателя на Комисията за регулиране на съобщенията – Веселин Божков, както и от представители на множество институции у нас и националните печатни и електронни медии.

Заместник-председателят на 41-ото народно събрание и председател на КВСОР – Анастас Анастасов, откри конференцията със специално приветствие и допълни още поводи за отбелязване в този ден – „10 години от приемането на Закона за защита на личните данни и въобще от началото на познанието и въвеждането на европейските правила за защита на личните данни и личната неприкосновеност на гражданите”.

Господин Анастасов отбеляза реализираното до момента успешно междуинституционално партньорство, както и даде положителна оценка и заявка за бъдеща подкрепа работата на КЗЛД.

„МВР ще продължи да бъде надежден партньор на Комисията с оглед гарантиране сигурността на гражданите и опазването на техните лични данни в нашето

демократично общество” – заяви заместник-министърът на вътрешните работи Димитър Георгиев в приветствието си към участниците в конференцията.

10-годишната дейност на институцията и постигнатите успехи представи председателят Венета Шопова. В презентацията си тя обърна внимание на констатираните сериозни резултати и възможности за развитие на КЗЛД, както и на наложените положителни практики към настоящия момент, сред които са: възприемането на Комисията като партньор на гражданите, бизнеса и институциите, изградената устойчива институционална рамка и съвместно сътрудничество, стремежът на администраторите на лични данни да бъдат изрядни по отношение на обработването на лични данни.

Председателят се спря на 10 ключови практики, сред които – утвърждаване на създадените ясни правила и унифицирани изисквания в областта на защитата на личните данни, опазване правата и интереса на гражданите у нас при обработване на техните лични данни и неприкосновеността на личния им живот и осъществяване на реален контрол върху дейността на администраторите на лични данни, но и оказването им на съдействие. Активното участие в съгласуването на национални законови и подзаконови актове в областта, ползотворното участие в разработването на европейски и световни политики при защитата на данните, работата с международните институции, постоянната комуникация с другите надзорни органи, съгласуването и хармонизирането на българското с международното законодателство също са сред посочените акценти.

Осъществяването на пълноценна и ефективна информационно-обучителна дейност за различни целеви групи в обществото, както и провеждането на поредица от полезни тематични обучения на администраторите на лични данни са включени сред ключовите практики за КЗЛД. Не на последно място сред приоритетите са подтикване активността на гражданите по въпроси в областта на защитата на личните им данни, търсене на обратна връзка и оценка за дейността на Комисията, както и позитивното и устойчиво развитие на институционалната публичност и оптимизиране на административния капацитет.

За да представи нагледно своите думи, председателят даде и няколко точни примери в числа за периода от основаването на КЗЛД до датата на провеждане на форума. На базата на тази статистика са направени няколко извода със съществено значение. Нивото на обща информираност сред българските граждани по темата и тяхната активност са значително по-високи, отколкото в първите години от дейността на Комисията, а с годините нейните ефективност и резултатност многократно са се

повишили. В обществото вече се знае, че защитата на личните данни е от първостепенна важност, познават се основните права в тази насока, както и самата институция, която опазва тяхната неприкосновеност и към която могат да се обърнат хората дори само при съмнение за злоупотреба с техните или на трети лица лични данни.

В презентацията бе акцентирано на конкретните успешни примери от дейността на КЗЛД през изминалите 10 години, на доброто взаимодействие и сътрудничество с държавните институции у нас, както и на ефективната съвместна дейност с международните органи.

В програмата на събитието Марчела Абрашева, изпълнителен директор на „ББСС Галъп Интернешънъл“, представи резултатите от проведеното Национално представително социологическо проучване „Защита на личните данни – запознатост, нагласи, оценки“.

Внимание бе отделено и на неправителствените организации, които развиват дейност в тази сфера. Гургана Жулева, изпълнителен директор на фондация „Програма Достъп до информация“, взе участие по темата „Достъпът до обществена информация и защита на личните данни – баланс между основни права“. Експертно мнение по този въпрос, както и конкретни примери от практиката, изказа и Фани Давидова, юрист в правния екип на „Програма Достъп до информация“.

Интересна дискусия се оформи около последната актуална тема в дневния ред на събитието – „Предизвикателствата при защитата на личните данни в социалните мрежи“. Председателят Георги Димитров и експертът Десислава Кръстева от фондация „Право и интернет“ представиха различните форми на съвременни социални мрежи и присъствието в тях и обвързаха темата с юридическата рамка в тази област. Специален акцент бе поставен върху „съгласието като най-голямото предизвикателство при защитата на личните данни в социалната мрежа“ и „правото да бъдеш забравен“.

Събитието предизвика сериозен интерес относно присъствие и отразяване от страна на представителите на националните медии. За мнозина журналисти провеждането на тази тематична конференция се превърна в информационен повод за допълнително изготвяне на по-пространни и задълбочени материали по теми, свързани със защитата на личните данни у нас.

Едновременно с реализираните публикации и репортажи, които анонсират и отразяват събитието на 28 май 2012 г., от страна на КЗЛД се инициираха и опосредствани поредици от изяви в национални печатни и електронни медии с участието на председателя на институцията. Те имаха за цел както да представят

основните аспекти и резултати от дейността на Комисията, така и да предоставят конкретни и практични съвети към гражданите как да опазят личните си данни и да препоръчат при съмнение от страна на гражданите да потърсят КЗЛД за съдействие и експертна информация.

Съпровождащи инициативи към „2012 година – 10 години Комисия за защита на личните данни”

Проявеният сериозен интерес към изработените и разпространени информационни материали до ученици и техните родители, със съдействието на Министерство на образованието, младежта и науката и регионалните инспекторати по образование у нас през месеците януари и февруари 2012 г., подтикна Комисията за защита на личните данни да продължи и разшири тази инициатива.

Ето защо в края на юбилейната за институцията 2012 г. бе организирана още по-мощна акция по повторното отпечатване на тематичната брошура „Твоите лични данни и интернет” в 216 000 бр. тираж. Амбициозната за изпълнение цел, която си постави КЗЛД, е този информационен материал, съдържащ ценни съвети за опазване личните данни при ползване на интернет, да достигне до всички ученици от среден курс (5 до 8 клас) в държавните и общински училища на територията на цялата страна.

Инициативата бе реализирана с активното съдействие на Министерството на образованието, младежта и науката и 28-те регионални инспектората по образование.

Брошурата „Твоите лични данни и интернет” се разпространява и на всички реализирани от Комисията мероприятия и е достъпна, за желаещите да се запознаят с нейното съдържание, в приемната на КЗЛД.

Като част от цялостната информационна кампания, осъществявана през 2012 г. от Комисията за защита на личните данни по случай 10-годишнината от нейното основаване, и в синхрон с политиката на прозрачност и откритост на дейността на институцията пред приемната на КЗЛД бе разположен специален кът за получаване на обратна връзка и своеобразна оценка от страна на гражданите и администраторите на лични данни. Подготвените от екипа на институцията анкетни форми са два типа – за граждани и за администратори на лични данни.

Освен на място в специалната кутия, където всеки желаещ може да пусне своята попълнена анкетна форма, това може да бъде извършено и онлайн на интернет страницата на институцията.

Получените от анкетните карти препоръки ще бъдат взети под внимание с цел оптимизиране дейността на институцията като цяло, както и бъдещата съвместна работа на КЗЛД с администраторите на лични данни и гражданите.

В заключение трябва да се отбележи, че образователно-информационната кампания на Комисията е с постоянен характер. Основен приоритет на КЗЛД е регулярното провеждане на мероприятия, които да повишават информираността на граждани, институции и администратори на лични данни относно защитата на личните данни.

Реализация на поредица от изнесени заседания на КЗЛД

В началото на 2012 г. в потвърждение на водената линия на открит диалог и взаимодействие с гражданите, администраторите на лични данни и представителите на медиите се взе решение и се прие Програма за провеждане на поредица от изнесени заседания на Комисията за защита на личните данни в областните градове на страната.

Инициативата успешно допълва цялостната информационна кампания, осъществявана през 2012 г. от Комисията по случай 10-годишнината от нейното основаване. Планирани са и се реализират различни по обхват и вид дейности, които целят повишаване информираността на широката общественост и отделните целеви групи относно въпросите, свързани със защитата на лични данни и опазване неприкосновеността на личния живот.

С цел постигане на още по-голяма ефективност в програмата на провежданите събития са добавени допълнителни консултации и открита приемна за граждани, обучение на администратори и брифинг с представители на регионални и кореспонденти на национални медии.

През 2012 г. са реализирани три изнесени заседания на КЗЛД от този тип – в Плевен, Силистра и Кюстендил. При подготовката и организацията им Комисията получи активно съдействие от областните администрации за осигуряване на необходимите условия и техническо обезпечаване за провеждане на събитията.

Първото мероприятие от разглеждания вид се осъществи на 1 и 2 март, когато Комисията бе гост на Областна администрация Плевен. Институцията бе представена в

своя пълен състав от председателя Венета Шопова и членовете на Комисията – Красимир Димитров, Валентин Енев, Мария Матева и проф. Веселин Целков. Присъстваха областният управител Иван Новкиришки, заместник-кметът Алексей Зелов и главният секретар на Община Плевен – Бранимир Мирчев.

В рамките на събитията се състоя кратка церемония по награждаването на четири деца от област Плевен, отличили се в проведения от Комисията през януари и февруари национален конкурс за деца на тема „Аз и интернет”.

На 2 март 2012 г. се проведе регионална среща на тема „Достъп до трафични данни по Закона за електронните съобщения – практика и казуси”. От страна на институцията на срещата присъстваха председателят – Венета Шопова, членът на комисията – проф. Веселин Целков, и експерти от КЗЛД. По покана на комисията в срещата участие взеха представители на Окръжна прокуратура Плевен, Районна прокуратура Плевен, ОДМВР, ДАНС, МО, Българска телекомуникационна компания ЕАД.

Председателят на Комисията за защита на личните данни представи анализ на досегашните срещи с всички ангажирани в процеса по запазване и достъп до трафични данни, проведени в София през 2011 г. Дискутирани бяха проблеми и казуси във връзка с предоставянето на трафични данни по Закона за електронните съобщения.

Силистра бе вторият поред областен център, в който на 15 май 2012 г. Комисията организира изнесено заседание, приемна за граждани, обучение на администратори на лични данни и брифинг за представители на медиите. Тук отново КЗЛД бе в своя пълен състав. Присъстваха областният управител Иван Димов и кметът на Община Силистра – д-р Юлиян Найденов.

На 1 ноември 2012 г. Комисията гостува на Областна администрация Кюстендил. Председателят Венета Шопова и членовете на КЗЛД – Мария Матева, Валентин Енев и проф. Веселин Целков, бяха посрещнати от областния управител инж. Владислав Стойков. На организирания събития присъства и кметът на Община Кюстендил – Петър Паунов.

По-късно през същия ден експертите на КЗЛД отговаряха на отправените от страна на граждани и администратори на лични данни тематични въпроси в откритата за консултации приемна.

Може недвусмислено да се посочи, че към всяко от разгледаните изнесени заседания е констатиран мащабен интерес – както от страна на представителите на

регионалните и кореспондентите на националните медии към предварително обявения брифинг, така и към организираното обучение за администратори на лични данни.

На събитията присъстваха журналисти от всички основни медии в съответните областни градове, които проявиха висока активност в задаването на въпроси и в желанието им за провеждане на допълнителни индивидуални интервюта с председателя на КЗЛД. Анонсиращото и последващото отразяване на мероприятията бяха значими, с което беше подпомогната съществено една от основните цели – повишаване на обществената информираност за правата на физическите лица в областта на защитата на личните данни.

В присъствието на множество журналисти на брифингите председателят на институцията по традиция връчи официално удостоверенията за администратори на лични данни на представителите на областната и общинската администрации.

От ключово значение е силният интерес към обучението на администратори на лични данни сред представителите на областната администрация, общинските администрации от областта и регионалните структури на органи на изпълнителната власт. То има за цел подготовка на служители на администраторите на лични данни по теми, свързани с правната рамка по защитата на личните данни, процеса по регистрация на администраторите на лични данни и производствата, които се развиват пред комисията.

В трите семинара в Плевен, Силистра и Кюстендил взеха участие над 200 служители от администрации на местната и териториални структури на изпълнителната власт. Те изразиха своето задоволство от проведеното обучение и изявиха желание за последващи надграждащи обучения в областта на защитата на личните данни.

III. Анализ и отчет на степента на постигане на приоритетите на Комисията за защита на личните данни, залегнали в годишния отчет за 2011 г.

Поради своя перманентен и принципен характер Комисията прие, че в работата ѝ през 2012 г. ще останат приоритетни дейностите по линия на участие в дискусиите в работните групи на ЕС във връзка с реформата на европейската правна уредба на защитата на личните данни, продължаването на информационно-образователната

дейност и проучване на потребностите на администраторите на лични данни от обучение.

В изпълнение на тези постоянни приоритети в рамките на Работна група „Защита на данните и обмен на информация” – DAPIX (работна група към Съвета на Европа), представители на Комисията вземат активно участие в обсъжданията на промените на правната рамка по защита на личните данни. Комисията се присъединява към широко изразения консенсус на държавите членки по отношение на необходимостта от реформа на съществуващата правна уредба и засилване на правата на физическите лица по отношение на защитата на личните им данни. С оглед на изразените от някои държави съмнения по отношение на необходимостта от осигуряване на по-висока степен на хармонизация и съгласуваност при прилагането на новите правила на ЕС в тази област, Комисията изразява позицията, че Регламентът на Европейския парламент на Съвета относно защитата на личните данни е най-подходящият правен инструмент, който ще намали правната фрагментарност и ще осигури по-голяма правна сигурност чрез въвеждането на хармонизиран набор от основни правила, с които ще се подобри защитата на основните права на физическите лица. Поради всеобхватния характер на предлаганите промени работата по предложението законодателен пакет ще продължи и през 2013 г.

В изпълнение на друга принципна задача – обучението, през 2012 г. КЗЛД стартира кампания за проучване на потребностите на администраторите на лични данни от обучение в областта на защитата на личните данни. Целта на кампанията е да се установи до каква степен администраторите са запознати със задълженията си и с правата на физическите лица, да се дефинира точното съдържание на обучението по защита на данните, да се очертае кръгът от лица – служители на администраторите, които следва да преминат обучение. Друг аспект от проучването на потребностите е проучването на необходимостта от изготвяне и разпространение на информационни материали, свързани със защитата на личните данни, и определяне на тяхната форма. Разработеният въпросник за проучване на нуждите от обучение е предоставен на вниманието на администраторите, като е достъпен както онлайн на сайта на Комисията, така и на място в институцията. Въпросникът се разпространява и при провеждане на обученията на администратори на лични данни.

Изключително успешна е и реализацията на кампанията за повишаване на осведомеността на гражданите относно техните права в рамките на Седмицата за защита

на личните данни по повод 10-ата годишнина от създаването на КЗЛД и честването на 28 януари като ден за защита на личните данни.

Важен приоритет за Комисията през 2012 г. бе и полагането на основите на най-новите направления на дейност, по които надзорният орган придоби компетентност – провеждането на преговори и сключването на споразумения за сътрудничество със сродни надзорни органи по защита на данните, промени в нормативната уредба, имащи отношение към защитата на личните данни, и издаването на задължителни указания във връзка със съхранението и достъпа до трафични данни съгласно Закона за електронните съобщения.

Във връзка с новите функции на Комисията по провеждане на преговори и сключване на споразумения за сътрудничество в областта на защитата на личните данни КЗЛД информира органите по защита на данните от държавите членки на ЕС за новите отговорности и правомощия на Комисията, като изрази желание и готовност за бъдещо сътрудничество във всички сфери, свързани с неприкосновеността на личността и защитата на личните данни. Тя изпрати одобрения от Министерския съвет на Република България типов проект на споразумение за сътрудничество на надзорните органи на Испания, Германия, Гърция, Чехия и Португалия, като ясно подчерта желанието си да стартира преговори за сключване на споразумения с институциите на тези държави. Някои от запитаните държави информират Комисията, че към настоящия момент не разполагат с аналогични правомощия за провеждане на преговори и сключване на международни споразумения, но могат да разгледат предложения за задълбочаване на сътрудничеството под друга правна форма.

С цел оптимизиране на работата на надзорния орган по линия на производствата, които се развиват пред него, Комисията за защита на личните данни прие изменения и допълнения в Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация. С предприетите нормативни изменения са разписани допълнителни функционални задължения на дирекциите от общата и специализираната администрация, при отчитане на всички нови правомощия на Комисията от 2011 г. Променен е също режимът за предоставяне на лични данни на трети лица (т.нар. трансфери на данни) с цел облекчаване на изискванията пред администраторите и детайлизиране на критериите, по които Комисията извършва преценка на нивото на защита на личните данни в трета държава. Разписано е и ново административно производство, което се развива пред Комисията – заличаване на администратори на лични данни. Числеността на персонала в организационната структура и административните звена на КЗЛД е увеличена с нови 6

щатни бройки. По този начин изцяло е изпълнена и конкретна мярка в областта на защитата на личните данни съгласно Националния план за действие за пълното прилагане на разпоредбите на правното законодателство от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници.

При отчитане на най-новите развития в областта на технологиите и тенденциите за допълнителни гаранции за сигурността на данните през 2012 г. бяха идентифицирани основните направления, които налагат промени в Наредба № 1 за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни.

По този повод беше приета нова наредба, отразяваща най-новите изисквания за адекватно ниво на защита на данните в подържаните от администраторите регистри с лични данни.

С цел създаване на ясни и унифицирани правила за всички субекти, участващи в процеса по задържане на трафични данни, Комисията си постави за цел през 2012 г. издаването на задължителни указания по силата на чл. 261а, ал. 3, т. 2 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС). След отчитане на постъпилите становища, бележки и предложения от всички заинтересовани страни, на свое заседание (Протокол № 40) Комисията прие задължителни указания, чийто адресат са всички задължени по ЗЕС субекти – предприятия, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги, компетентни органи по чл. 250б от ЗЕС, съдилища, прокуратура. Приетите задължителни указания съдържат всички параметри, които налагат уеднаквяване в практиката на всички ангажирани субекти и които са отчетени като наложителни в хода на проведените през 2011 г. срещи на национално ниво със заинтересованите страни. Отчетени са формулярите на Европейската комисия, по чийто образец отделните държави членки са задължени да представят статистическа информация. Комисията изцяло се съобразява и с препоръката на Европейската комисия за представяне на анализ на полезността на данните, като насърчава другите ангажирани институции да й предоставят допълнителна информация и анализ.

В съответствие с декларираните приоритети на Правителството на Република България за изграждане на електронно правителство Комисията приема предлаганите от нея електронни услуги за гражданите да са част от електронното правителство на страната. За постигане на тази цел Комисията продължи и през 2012 г. институционалното сътрудничество с органите, изграждащи електронното правителство. Декларирайки желанието си да бъде включена сред пилотните ведомства,

изграждащи електронните услуги, КЗЛД определи кръга от услугите, които иска да използва и които ще предоставя (т.нар. първични администратори на данни) за постигането на оперативна съвместимост. Приоритетната реализация на вътрешноадминистративни услуги по електронен път дава възможност за прилагане на практика на принципа на служебното начало – информация, постъпила веднъж в администрацията, да не бъде искана повторно от потребителите.

През отчетния период поддържането на публичните регистри и регистрацията на администратори на лични данни се изгражда по технологията „обслужване на едно гише“. През 2012 г. бе изграден още един информационен канал за гражданите – автоматичен избор на услуги чрез телефон. Предоставените услуги, свързани с проверка на резултатите и хода на регистрацията, както и заявка за изготвяне на определени документи, обхваща цялостно процесите по регистрация на администраторите на лични данни.

В изпълнение на поставените цели през 2012 г. Комисията беше сезирана с над 27 476 искания, сигнали, жалби, проверки за спазване изискванията на закона, запитвания, заявления за вписване в регистъра на администраторите на лични данни, както и молби за консултация в областта на защита на личните данни.

IV. Правомощия на Комисията за защита на личните данни

1. По Закона за защита на личните данни

Комисията за защита на личните данни осъществява цялостен контрол по спазването на нормативните актове в областта на защитата на лични данни. За целта тя води регистър на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни, извършва проверки във връзка с дейността си по защита на личните данни, изразява становища и дава разрешения в предвидените в ЗЗЛД случаи, издава задължителни предписания до администраторите и налага временна забрана за обработването на лични данни.

Важен превантивен инструмент в работата на Комисията е изразяването на становища, тъй като чрез тях тя представя позицията си по отношение на конкретен въпрос относно прилагането на ЗЗЛД или по проект на нормативен акт, имащ отношение към обработването на лични данни, както и относно законосъобразното обработване на лични данни и правата на физическите лица.

В тази връзка становищата на Комисията могат да бъдат обобщени в две основни групи:

1.1. По запитвания на физически и юридически лица във връзка с прилагането на ЗЗЛД.

Чрез изразяването на становища по отношение на цяла група администратори на лични данни или до неограничен кръг администратори на лични данни се решават принципни въпроси, имащи отношение към защитата на личните данни, като се създават ясни и прозрачни критерии за хармонизирано прилагане на закона от всички, които имат задължения по него и се разясняват специфични нормативни изисквания.

През 2012 г. в КЗЛД са разгледани множество постъпили искания относно незаконосъобразно обработване на лични данни, като прекомерно копиране на лични карти на клиенти на мобилни оператори и/или банки, незаконосъобразно обработване на единен граждански номер на граждани, изисквания от страна на администратори на лични данни за предоставяне на по-голям обем лична информация, несъотнесима спрямо целите, за които същата е необходима. В становищата си Комисията посочва условията и принципите за законосъобразно обработване на лични данни, като информира подробно гражданите за правата, които имат по ЗЗЛД.

1.2. По съгласуване на проекти на нормативни актове.

Освен с официални становища по въпроси, отнасящи се до приложението на ЗЗЛД, през 2012 г. Комисията редовно съгласува проекти на нормативни актове съгласно изискванията на чл. 32, ал. 3 от Устройствения правилник на Министерски съвет и неговата администрация.

При констатирани нередности при обработването на лични данни Комисията издава задължителни предписания или налага временна забрана за обработване. Задължителни предписания се издават по повод констатирано незаконосъобразно обработване на лични данни при извършена от нейна страна проверка във връзка с разглеждане на жалба на физическо лице, разглеждане на искане за разрешаване на трансфер на лични данни, установяване на незаконосъобразна практика на администратори на лични данни. Правомощието по налагане на временна забрана за обработване на лични данни е сериозен и доста краен инструмент в ръцете на надзорния орган по защита на данните и би следвало да се прилага само в случаите, в които са изчерпани всички други механизми за отстраняване на допуснати закононарушения. Неупражняването на това правомощие от страна на Комисията е доказателство за добро познаване на правилата за законосъобразно обработване на данните и адекватно

прилагане на мерките за защита от страна на администратори и обработващи лични данни. Фактът, че и през 2012 г. няма случаи на налагане на забрана за обработване на лични данни, е показателен за повишената правна култура на администраторите в областта на защитата на личните данни и е доказателство за успешно превежданата от страна на Комисията политика на превенция в тази област.

Важно правомощие на Комисията е организиране и координиране на обучението в областта на защитата на личните данни на администраторите на лични данни.

През 2012 г. Комисията за защита на личните данни продължи своето активно участие в процеса на изготвяне, промяна, съгласуване и прилагане на европейската уредба в областта на защита на личните данни и правото на неприкосновеност на личния живот, както и в обмяната на информация и опит на двустранна и многостранна основа по съществуващи и нововъзникнали въпроси.

2. По Закона за електронните съобщения

В качеството си на наблюдаващ орган относно сигурността на данните по Закона за електронните съобщения Комисията упражнява надзор върху дейността на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги за спазване на определени правила при съхранение на данните за гарантиране тяхната защита и сигурност.

В изпълнение на разпоредбата на чл. 261а, ал.4 от ЗЕС предприятията следва до 31 март всяка година да предоставят на Комисията за защита на личните данни статистическа информация относно:

- случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи по чл. 250б, ал. 1 и чл. 250в, ал. 4;
- времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните;
- случаите, при които не е могло да се отговори на искането за данни.

Вече втора година КЗЛД обобщава получената от предприятията информация и я представя на Народното събрание и Европейската комисия в указания в ЗЕС срок – 31 май на съответната година. С докладите си до Народното събрание и Европейската комисия КЗЛД представя обобщена информация относно: общия брой задължени предприятия, които са предоставили статистическа информация, органите, които са поискали достъп до трафични данни, характера на услугата и срока на задържане на данните.

V. Регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни. Състояние на внедрените информационни и комуникационни системи

1. Регистрация на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни

В изпълнение на законовото задължение Комисията води регистър на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри на лични данни (регистър). Регистърът е публичен и се води в електронен вид.

Цялостната дейност по поддържане на регистъра в КЗЛД е в съответствие с концепцията на електронното правителство за предоставяне на гражданите на високоефективна и лесна за използване електронна услуга, изградена по технологията „обслужване на едно гише“. Тя се реализира на базата на системата за електронна регистрация на администратори на лични данни (eРАЛД).

eРАЛД е уеб базирано приложение, обхващащо цялостната дейност по регистрацията на администраторите на лични данни и проследява технологичния процес до одобрение или отказ на вписването им в публичния регистър. Системата позволява поддържането на публични регистри за: вписаните администратори на лични данни, освободените от задължението за регистрация администратори и администратори, на които им е отказано вписване в регистъра на КЗЛД. И трите регистъра с информацията в тях са публични и достъпни в интернет пространството чрез електронната страницата на КЗЛД.

През изтеклата година е изградена отделна система за автоматизиране на процеса на заличаване на администратор на лични данни от публичните регистри.

Утвърждава се тенденцията за широко използване от администраторите на лични данни на електронната услуга за регистрация. Комисията свързва това с удобния и достъпен интерфейс за работа със системата и проведените обучения с ключови администратори на лични данни.

През 2012 г. продължават процесите по регистрация на администратори на лични данни (АЛД), освобождаване от задължение за регистрация, актуализация на информация за вече съществуващи администратори в регистъра, както и заличаване на АЛД от регистъра.

Към 31.12.2012 г. общият брой на потребителите на eРАЛД достига 273 617, като 244 449 от тях подават заявление за регистрация като администратори, а 29 168 подават молба за освобождаване от задължение за регистрация (фиг. 4).

Фиг. 4

През 2012 г. Комисията взе решения за вписване в регистъра на 66 805 администратори. С тях общият брой на вписаните администратори в регистъра става 203 847 (фиг. 5).

Освободените от задължение за регистрация администратори през отчетния период са 564. С тях общият на освободените става 26 980 (фиг. 6). В сравнение с 2011 г. се наблюдава тенденция на намаляване броя на молбите за освобождаване от задължение за регистрация и тенденция на увеличаване броя на заявленията за регистрация на администратори на лични данни.

Фиг. 5

Фиг. 6

С промените в Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация КЗЛД образува и производство по заличаване на администратори на лични данни. В тази връзка за периода 09.03.2012–31.12.2012 г. в Комисията са постъпили 72 броя заявления за заличаване на администратори на лични данни. За 57 от тях КЗЛД взема решение за заличаване от регистъра, за 2

администратори е стартирана проверка по чл. 63б, ал. 2 от Правилника. Трима администратори впоследствие се отказват от заличаване, осем от заявленията не отговарят на изискванията на чл. 63а, ал. 2 и ал. 3 от Правилника, и за двама АЛД процесът по заличаване не е завършил.

В случаите, когато администратор заявява обработване на данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД или на данни, чието обработване съгласно решение на Комисията застрашава правата и законните интереси на физическите лица, Комисията задължително извършва предварителна проверка преди вписване в регистъра съгласно чл. 17б от ЗЗЛД.

През 2012 г. 2709 броя администратори са предмет на проверка по чл. 17б от ЗЗЛД преди вписването им в публичния регистър. С тях общият брой на вписани в регистъра администратори след предварителна проверка достига 8096. Запазва се тенденцията това да са администратори от отраслите здравеопазване, посредническа дейност за намиране и устройване на работа и охранителна дейност.

Разпределението на администраторите на лични данни, подлежащи на проверка по чл. 17б от ЗЗЛД по години, е показано на (фиг. 7).

Фиг. 7

През 2012 г. на основание чл. 17б, ал.3, т. 3 от ЗЗЛД Комисията взема решение за отказ за вписване в регистъра на 779 броя администратори.

През отчетния период са обработени 75 104 броя документи на хартиен носител, свързани с регистрацията на администратори на лични данни. През еРАЛД са изпратени 88 743 електронни съобщения до администраторите, а във входящата поща на

електронната система са получени 514 писма, по които са предприети действия по компетентност.

2. Състояние на внедрените информационни и комуникационни системи

За улеснение на гражданите и администраторите на лични данни вече втора година успешно и безпроблемно работи и се доразвива Центърът за информация и контакти с граждани, на който може да се получи актуална информация и да се правят справки.

Отново в услуга на широката общественост активно се поддържа и редовно се актуализира интернет страницата на Комисията. На нея се поместват новини и ценна информация за гражданите и администраторите на лични данни, популяризира се практиката на КЗЛД и изразените от нея позиции и становища по въпроси, свързани със защитата на личните данни.

Най-важната информация се синтезира и помества в издавания на всеки два месеца електронен бюлетин на Комисията за защита на личните данни.

През отчетния период в администрацията на КЗЛД бе внедрена и автоматизирана система „Труд, работна заплата и личен състав“. Продължава практиката по поддържане на необходимите контакти с Изпълнителната агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“, която отговаря за GovCERT Bulgaria (Национален център за действия при инциденти по отношение на информационната сигурност).

През 2012 г. Комисията взема участие и в работата на Работна група 31 „Цифрова България 2015“ към Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

3. Електронна система за управление на документооборота и за контрол по изпълнението на задачите

Въведената през 2012 г. електронна система за управление на документооборота и за контрол по изпълнението на задачите може да бъде окачествена като значим напредък в посока на автоматизацията на административните процеси в Комисията. Успешното ѝ внедряване в организацията е гаранция за предлагането на по-качествени и по-добре регламентирани услуги. Допълнително преимущество на нововъведената електронна система е и отчетеното значително увеличение на производителността на служителите, както и възможността за по-бързо и ефективно обработване на

документацията. Важно е да се отчете възможността за постоянен и навременен контрол по изпълнение на задачите при спазване на необходимите мерки по опазване на поверителността на документите.

Интегрирането на електронната система за управление на документооборота позволява ускорено предаване на данни между различните звена и помага за по-ясното регламентиране на всеки етап от процедурите по обработване на данните. В резултат се наблюдава повишено ниво на специализация на служителите.

Ефективността на въведената в Комисията електронна система за управление на документооборота и за контрол по изпълнението на задачите е базирана на значимо подобряване на резултатите от дейността, съчетано с чувствителен спад на разходите по извършването на административните услуги. Като дългосрочни преимущества на възприетата от Комисията система за електронен документооборот се отчитат драстичното намаляване на документите на хартиен носител, редуцирането на времето за изпълнение на задачите и ускоряването на информационните потоци.

4. Организация на заседанията на КЗЛД – електронен формат и безхартиено провеждане

Интегрираната електронна система за управление на документооборота и за контрол по изпълнението на задачите позволява реализирането на електронен формат на заседанията на Комисията. Системата за провеждане на безхартиени заседания е още една стъпка към автоматизиране и оптимизиране на подготовката и провеждането на заседателната дейност на КЗЛД.

Основно преимущество на електронната система за безхартиено провеждане на заседанията е възможността драстично да се намали времето за подготовка на материалите за заседание. Системата предоставя възможности за улеснено търсене, бързо намиране и локализиране на необходимите документи и информация. Осигурената еднозначност по съдържание и форма на предоставените документи за всеки участник в заседанието гарантира, че по време на заседанията ще бъде разглеждана и обсъждана последната и най-актуална информация.

Съществено предимство на въведения електронен формат на заседанията е възможността за упражняване на постоянен автоматизиран контрол на изпълнението на решенията на Комисията. Осъществяването на надзора е възможно благодарение спецификите на системата и нейната база данни, които позволяват да се съхранява в

електронен вид цялата налична информация. Тази технология предлага възможност във всеки момент да се генерират различни справки, както и да се следят статусите и сроковете за изпълнение на възложените задачи.

Благодарение на безхартиеното провеждане на заседанията КЗЛД отчита съществено намаляване на разходите по осъществяването на своята дейност. Не на последно място, чрез възприемането на електронен формат на заседанията се спестяват ценни енергийни и природни ресурси, което допринася за опазването на околната среда.

5. Обем на изходяща и входяща кореспонденция:

За периода 01.01.2012–31.12.2012 г.

Входяща кореспонденция – 7365 писма;

Изходяща кореспонденция – 6493 писма;

Вътрешна кореспонденция – 2450 (в това число писма, становища, доклади и протоколи);

Жалби – 531.

VI. Анализ и статистика на постъпилите жалби и искания по чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД. Специфични казуси и практика на Комисията.

Анализ на съдебната практика

В изпълнение на правомощието на Комисията за защита на личните данни да разглежда жалби срещу актове и действия на администраторите, с които се нарушават правата на физическите лица по Закона за защита на личните данни, както и жалби на трети лица във връзка с правата им по същия закон, през календарната година са постъпили 548 жалби, сигнали и запитвания относно обработване на лични данни и възможностите за упражняване на правата за защита при неправомерно обработване на лични данни или относно правата на достъп, информиране, коригиране или блокиране на лични данни.

За сравнение през 2011 г. жалбите, сигналите и запитванията, които са постъпили в Комисията, са 458 броя.

На 247 искания, в които са поставени въпроси относно начините за защитата на физическите лица, са изготвени и изпратени подробни отговори на въпросите, които са поставени в съответното искане.

През календарната година по производства, образувани във връзка с жалби, в които се твърди за нарушения на права на физически лица, Комисията е постановила 271 решения, както следва:

1. по основателност на жалби – 134 решения;
2. за спиране на административно производство поради наличие на друго, образувано пред органите на МВР или прокуратурата – 56 решения;
3. по недопустимост на жалби – 48 решения;
4. по нередовност на жалби и искания – 33 решения;
5. по възобновени административни производства – 1 решение.

Комисията е приела за неоснователни 101 жалби поради липса на нарушение на правилата за обработване на личните данни и липса на нарушени права на жалбоподателите.

От административните производства, които са приключили поради недопустимост на жалбите, при 16 е постъпил отказ от жалбоподателя, с което комисията на практика е била десезирана.

По 33 от приключилите през 2012 г. административни производства комисията е приела жалбите за основателни и с решенията си по тях е издала 7 задължителни предписания на администраторите на лични данни, с които е указала предприемането на мерки и действия по защита на личните данни, и е установила общо 36 административни нарушения на Закона за защита на личните данни, за които са наложени имуществени санкции и глоби в размер на 323 350 лв.

Установените нарушения, извършени от администратори на лични данни, могат да се посочат по следните групи нарушения:

– обработване на лични данни в нарушение на принципите за законосъобразност, пропорционалност на обработваните лични данни, принципа за обработване на лични данни за конкретни, точно определени и законни цели (чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД) – 7 нарушения, за които са наложени имуществени санкции в размер на 140 000 лв.

– обработване на лични данни, без да е налице законоустановено условие за допустимост на обработването на личните данни (чл. 4 от ЗЗЛД) – 5 нарушения, за които са наложени имуществени санкции в размер на 95 000 лв.

– обработване на лични данни, без да са предприети от администраторите на лични данни технически и организационни мерки за защита на данните от случайно или незаконно унищожаване, или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване (чл. 23 от ЗЗЛД) – 13 нарушения, за които са наложени имуществени санкции в размер на 27 850 лв.

– обработване на лични данни, преди администраторът да е подал заявление за регистрация в Регистъра на администраторите на лични данни и на водените от тях регистри, поддържан от Комисията (чл. 17 от ЗЗЛД) – 3 нарушения, за които са наложени имуществени санкции и глоби в размер на 6100 лв.

– неизпълнение на задължението на администратора на лични данни да информира физическото лице за целите на обработването на личните данни; получателите или категориите получатели, на които могат да бъдат разкрити данните; за задължителния или доброволния характер на предоставяне на данните и последиците от отказ за предоставянето им; както и за правото на достъп и правото на коригиране на събраните данни (чл. 19 от ЗЗЛД) – 3 нарушения, за които са наложени имуществени санкции в размер на 41 400 лв.

– обработване на лични данни за маркетингови цели, без да е дадена възможност на физическото лице да възрази срещу обработването на личните му данни за посочените цели (чл. 34а от ЗЗЛД) – 1 нарушение, за което е наложена имуществена санкция в размер на 1500 лв.

– за отказ на администратор на лични данни да окаже съдействие на Комисията при упражняване на контролните ѝ правомощия (чл. 22, ал. 5 от ЗЗЛД) – 4 нарушения, за които са наложени имуществени санкции в размер на 11 500 лв.

В полза на КЗЛД са присъдени 3804 лв. юрисконсултско възнаграждение, като от тези присъдени възнаграждения са платени доброволно 1854 лв.

Общо от наложените от КЗЛД санкции с постановените решения и присъдените юрисконсултски възнаграждения са платени доброволно 90 604 лв.

Секторите на дейност на администраторите на лични данни, срещу които най-често са постъпвали през 2012 г. жалби от физически лица, са следните:

Телекомуникации	274 жалби
Трудови и осигурителни услуги	33 жалби

Банки и банкови институции	32 жалби
Здравеопазване и образование	13 жалби
Управление на етажната собственост	11 жалби
Съдебна и изпълнителна система	6 жалби
Медии	4 жалби

По-голяма част от постъпилите през 2012 г. жалби, в които се твърди за нарушения, извършени от мобилните оператори, се изразяват в неправомерно предоставяне на личните данни на физическите лица на фирми за събиране на вземания. Тази категория жалби може да бъде разделена на два подвида.

В единия подвид жалбоподателите не отричат наличието на договорни отношения с мобилните оператори, независимо дали отношенията са действащи, или прекратени. Оплакванията, с които е сигнализирана Комисията, са, че свързаните с абонатите на оператора лични данни са предоставени на фирми за събиране на вземания, които от своя страна извършват в повечето случаи психически тормоз върху тях чрез изпращането на уведомителни писма, обаждания по телефона, както и залепване на съобщения за дължимите суми по входните врати на длъжниците.

При тези случаи Комисията за защита на личните данни изисква писмено становище по жалбата както от съответния мобилен оператор, така и от третото лице, на което са предоставени личните данни. В по-голяма част от случаите се установява, че в сключените индивидуални договори е уговорена клауза, с която физическото лице дава съгласието си свързаните с него лични данни да бъдат обработвани както за целите на договора, така и да бъдат предоставяни от администратора на лични данни на трети лица, с които е в договорни отношения. Целите, за които личните данни се предоставят, са за събиране от колекторски фирми на неиздължени суми на абонатите на мобилния оператор.

При извършени проверки от страна на КЗЛД в повечето случаи се установява, че администраторите на лични данни изпълняват задължението си по чл. 24, ал. 4 от ЗЗЛД, а именно да уредят отношенията си с обработващите лични данни в писмена форма, като определят обема на задълженията на обработващия лични данни. При проверките се установява още, че както за администратора на лични данни, така и за обработващия лични данни са налице условия за допустимост при обработването на личните данни на физическите лица, поради което голяма част от жалбите от тази категория са оставени без уважение като неоснователни.

Във втория подвид се включват случаите, когато с личните данни на физическите лица е извършено престъпление, а именно сключването от името на лицето договор, за който то не знае и не е подписвало. Вследствие на натрупване на суми по тези договори личните данни на потърпевшите лица са предоставяни на колекторски фирми. В тези случаи Комисията изисква информация от органите на МВР или прокуратурата, които са сезирани за повечето сигнали за извършено документно престъпление по смисъла на чл. 309 от Наказателния кодекс. При наличие на образувано производство пред компетентните органи, които разследват извършено престъпление, и на основание чл. 54, ал. 1, т. 3 и т. 5 от Административнопроцесуалния кодекс КЗЛД спира образуваното пред нея административно производство до приключване на разследването. Това се налага от обстоятелството, че резултатите и заключенията от образуваното наказателно производство от общ характер имат съществено значение както за развитието на административното производство, така и с оглед защита на правата на жалбоподателя. Установяването на факта, дали има извършено престъпление, както и идентифицирането на престъпния деец са от значение за развитието на образуваното пред Комисията производство и впоследствие за постановяването на административен акт от КЗЛД. В зависимост от резултатите на предприетите следствени действия и установяването на инкриминираното деяние и извършителя му се установява дали обработването на свързаните с жалбоподателя лични данни може да се обвърже по категоричен начин с администратор на лични данни.

Обработване на лични данни на физическите лица чрез предоставянето от страна на администратори на обработващи лични данни се извършва не само от мобилни оператори. Предоставяне на лични данни е извършено и от водоснабдително дружество, козметична компания, банки.

Освен сключените от мобилни оператори договори за възлагане на фирми за събиране на неплатени задължения, има и случаи, при които операторите сключват договори за цесия с тези дружества и прехвърлят задължението си на тях. И в тези случаи се извършва проверка от страна на административния орган за спазването на разпоредбите на ЗЗЛД.

Освен посочената основна група жалби, с които КЗЛД е сезирана през 2012 г., следва да се посочат и единични жалби, които са интересни по своя предмет и специфика.

В една от тези жалби жалбоподателят сочи, че посещава Районна здравноосигурителна каса (РЗОК) в Сливен, за да подаде документи за издаване на

европейска здравноосигурителна карта (ЕЗОК), но от там е препратен към „Български пощи“ ЕАД, където се извършва този вид услуга. След като посещава клон на „Български пощи“ ЕАД, жалбоподателят е уведомен, че при подаване на заявлението следва да предостави копие на личната си карта. В проведен от жалбоподателя разговор по телефона от РЗОК уточняват, че издаването на картите е възложено на „някаква трета фирма”, която приема документите, след което ги предоставя на РЗОК. В този случай жалбоподателят е притеснен от факта, че европейската здравна карта е валидна една година и следва всеки път при издаването на нова да предоставя ксерокопие на документа си за самоличност. КЗЛД оставя без уважение жалбата. Мотивите за това решение са, че съгласно чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД изчерпателно са посочени основанията за допустимост за обработване на лични данни. Законодателят е възприел, че обработването на лични данни на физически лица следва да се извършва при наличието на поне едно от тези условия, което е предпоставка за законосъобразност на обработването. Изричното съгласие на физическото лице, чиито са личните данни, е едно от условията за допустимост за обработване на лични данни, което кореспондира с целта на ЗЗЛД по смисъла на чл. 1, ал. 2 от закона. В конкретния случай жалбоподателят предоставя на РЗОК доброволно своите лични данни, от което следва изводът, че е налице съгласието му по смисъла на чл. 4, ал. 1, т. 2 от Закона за защита на личните данни Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) да обработва свързаните с него лични данни. От събраните към жалбата писмени доказателства безспорно е установено обстоятелството, че Националната здравноосигурителна каса обработва по смисъла на § 1 от допълнителните разпоредби на ЗЗЛД личните данни на жалбоподателя във връзка с издаването на европейска здравноосигурителна карта на лицето. Този факт не се оспорва от жалбоподателя. Причината, поради която той сезира КЗЛД, е притеснението му, че при подаване на заявлението е изискано ксерокопие на личната карта. На второ място е обезпокоен за сигурността на личните си данни с оглед утвърдената процедура, съгласно която документите се подават в съответен пощенски клон, предоставят се на РЗОК за одобрение, картата се изготвя от друго дружество, след което се връчва на лицето от пощенския клон, в която е заявена.

Европейската здравноосигурителна карта (ЕЗОК) е документ, който осигурява правото на нейния притежател да получи неотложна медицинска помощ при временно пребиваване в държава членка на Европейския съюз и останалите държави членки на Европейското икономическо пространство. Срокът на валидност е 1 година. В чл. 80б от Раздел XI от Закона за здравното осигуряване „Издаване на документи, необходими за

упражняване на здравноосигурителни права съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност” се съдържа текст, съгласно който издаването на ЕЗОК е включено в правомощията на НЗОК. В Наредба № 14/19.04.2007 г. за реда за издаване на документи за упражняване на здравноосигурителни права съгласно правилата за координация на системите за социална сигурност, издадена от министъра на здравеопазването, са утвърдени правила за издаването на ЕЗОК. Съгласно чл. 5, ал. 3 от Наредбата, заявлението се подава лично от лицето или от упълномощен от него представител (с нотариално заверено пълномощно), като предоставя и прилага копие на лична карта. По реда на Закона за обществените поръчки НЗОК възлага изработването и доставката на ЕЗОК на фирма „Джи Пойнт” ООД, като за целта е сключен договор РД-14-88/09.11.2011 г. (копие на договора е приложен към Констативен акт с вх. № 906/12/24.02.2012 г.). Съгласно цитирания договор „Джи Пойнт” ООД се задължава да изработи и изпрати готовите ЕЗОК до дистрибуторските пунктове, в които са подадени заявленията за издаването им, като се задължава да осигури в дистрибуторските пунктове архивирането и съхраняването на заявленията на здравноосигурените лица. С оглед изпълнението на договорните си задължения „Джи Пойнт” ООД сключва договор № 2721/14.11.2011 г. с „Български пощи” ЕАД с предмет доставка на ЕЗОК, която включва: приемане и обработване на заявления за ЕЗОК, доставка до РЗОК, доставка на заявленията до печатната база в София, доставка на готови отпечатани ЕЗОК от печатната база в София до пощенските станции, определени да приемат документи за ЕЗОК, и предаване на картите на заявителите им срещу подпис.

Друг специфичен казус е жалба, в която жалбоподателят твърди, че е обвинен в неправомерно вземане на парично обезщетение за безработица, тъй като има трудово правоотношение с „Чек де Франс” ЕООД. Жалбоподателят заявява, че никога не е работил в тази фирма, нито е сключвал трудов договор с нея. Твърди, че е безработен и правомерно е регистриран в Бюрото по труда. При извършена справка в Националната агенция по приходите (НАП) е уведомен, че за посочения период от „Чек де Франс” ЕООД е подадена декларация за осигуряването му за месеците май, юни и август. КЗЛД спира административното производство, с оглед наличието на образувано друго производство по същия повод за извършено престъпление.

При аналогичен на посочения казус КЗЛД налага административно наказание – имуществена санкция. В жалбата, с която Комисията е сигнализирана, се твърди, че жалбоподателят е получил писма от териториално поделение на НАП – Бургас, както и от териториално поделение на НАП – София, със запитване дали е сключвал трудови

договори с „Динимак Трейд” ЕООД за периода 01.05.2011–31.05.2012 г. Лицето заявява категорично, че никога не е било в трудови правоотношения с дружеството. Напротив, през посочения период е било регистрирано в „Бюро по труда” и е получавало обезщетение за безработица. С постановеното решение КЗЛД приема, че жалбоподателят не се е съгласявал и не е подписвал трудов договор с „Динимак Трейд” ЕООД. Към жалбата са приложени ксерокопия на трудовата му книжка, както и служебна бележка с изх. № 2060/15.03.2011 г., издадена от Агенцията по заетостта, от които е видно, че през въпросния период лицето е регистрирано като търсещо работа. От резултатите от извършената проверка в информационната система на Националната агенция за приходите, е видно, че за лицето е подадено уведомление за сключен и прекратен трудов договор с „Динимак Трейд” ЕООД. На основание събраните доказателства Комисията приема, че „Динимак Трейд” ЕООД обработва незаконосъобразно личните данни на жалбоподателя, тъй като между тях не съществува сключен трудов договор и не е възникнало трудово правоотношение. Нарушена е императивна разпоредба, съдържаща се в чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД. Като резултат от неправомерното обработване на личните данни на физическото лице е и подаването на уведомления до НАП за сключен и прекратен трудов договор на името на жалбоподателя. От извършената проверка от страна на КЗЛД е установено още, че администраторът на лични данни не изпълнява задължението си по чл. 17 от ЗЗЛД да подаде заявление за регистрация като администратор, преди да започне обработването на личните данни, с което е извършено още едно нарушение на ЗЗЛД.

При друг казус жалбоподателят твърди, че органите на МВР неправомерно обработват негови лични данни. Жалбоподателят съобщава, че има извършена полицейска регистрация по повод извършено деяние по Наказателния кодекс. С решение по наказателно дело, лицето е освободено от наказателна отговорност, като е наложена глоба. Жалбоподателят иска от Комисията да задължи органите на МВР да снемат полицейската му регистрация. Същият е узнал за наличието на регистрацията при спирането му за рутинна проверка от органите на МВР.

КЗЛД приема жалбата за неоснователна със следните мотиви: Законът за защита на личните данни урежда защита на правата на физическите лица при обработването на техните данни дотолкова, доколкото обработването не се извършва за целите на отбраната, националната сигурност и обществения ред, както и за нуждите на наказателното производство. В тези случаи, съгласно чл. 1, ал. 5 от ЗЗЛД, контролът по обработването се възлага на съответния държавен орган. В този смисъл Законът за МВР

се явява специален по отношение Закона за защита на личните данни, когато данните се обработват за целите на националната сигурност и обществения ред, а министърът на вътрешните работи следва да осъществява контрол по обработването на лични данни. От друга страна, законодателят в чл. 165 от Закона за МВР предоставя контрола по защитата на правата на физическите лица при обработването на личните им данни и при осъществяването на достъп до тези данни на Комисията за защита на личните данни при условията и по реда, определени със Закона за защита на личните данни. Правото на Комисията да анализира и осъществява цялостен контрол за спазването на нормативните актове в областта на защитата на лични данни е закрепено и в чл. 10, ал. 1 от ЗЗЛД.

Задължение на администратора на лични данни при обработването на личните данни е да спазва основните принципи, на които то следва да бъде подчинено и които са регламентирани в чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД. Разпоредбата на чл. 2, ал. 2, т. 4 изисква данните да се поддържат точни и актуални. В предоставената справка от автоматизирана информационна система „Централен полицейски регистър“ се съдържа информация за жалбоподателя относно заявителски материал, по който той има статус на „потърпевш“, както и данни за водено наказателно производство, приключено с решение за освобождаване от наказателна отговорност и налагане на административно наказание „глоба“.

Вследствие на предприетите от Комисията постъпки към МВР по сходни жалби през изминалите години, през 2011 г. са извършени промени в Инструкция № Из-2843/2010 г. за организацията на работата в МВР по заявителски материали за престъпления от общ характер, с които се определя начинът за заличаване на личните данни, обработвани във връзка със заявителски материали. В чл. 32а, ал. 3, т. 3 от тази инструкция се предвижда заличаване на личните данни при наличието на две кумулативно дадени условия: освобождаване от отговорност и налагане на административно наказание, от една страна, и от друга страна – изтичане на абсолютната давност по чл. 81, ал. 3, във вр. с чл. 80 от Наказателния кодекс за престъплението, за което лицето е освободено от наказателна отговорност. В посочения конкретен казус КЗЛД установява, че наказателното производство е водено за престъпление, за което предвиденото наказание е лишаване от свобода до три години. Абсолютната давност се определя по правилата на чл. 81, ал. 3, във вр. с чл. 80, ал. 1, т. 4 от НК и в случая се равнява на седем години и половина и към момента на подаване на жалбата, респективно на постановяването на решението по нея, тя още не е изтекла.

През 2012 г. пред Административен съд София град са образувани 38 съдебни дела по повод оспорване на решения на Комисията за защита на личните данни по реда на чл. 38, ал. 6 от Закона за защита на личните данни. В допълнение по 8 обжалвания се очаква образуване на съдебни дела и съответно разглеждане от съдебна инстанция. За 2013 г. са насрочени за разглеждане в открито съдебно заседание 11 съдебни дела. От образуваните през календарната година съдебни дела на първа инстанция към момента се очаква постановяването на 5 съдебни решения.

От приключилите с постановяване на съдебни решения дела 16 решения на Комисията са потвърдени изцяло като правилни и законосъобразни. Отменените решения на Комисията са 5, като съдебните решения са оспорени с касационни жалби пред Върховния административен съд. По 2 от образуваните дела Административен съд София град приема за компетентен да се произнесе Софийски районен съд, а 2 от оспорваните решения, с които се налагат административни наказания, са частично отменени досежно размера на наложените от административният орган наказания.

През 2012 г. пред Административен съд София град са приключили със съдебно решение 16 дела, образувани през 2011 г. От тях 11 решения на Комисията са потвърдени като правилни и законосъобразни, 4 решения са отменени като неправилни и едно решение е частично изменено относно размера на наложеното административно наказание.

Въпреки че през 2011 г. се приеха изменения на АПК, с които подсъдността на решенията на Комисията се промени от Върховен административен съд на Административен съд София град, през календарната година състави на Върховният административен съд разглеждаха дела, образувани преди измененията, като първа и касационна инстанция.

На две инстанции пред Върховния административен съд приключиха производствата по 17 обжалвания на решения на Комисията. С окончателни решения са потвърдени 14 решения на Комисията, а едно е отменено поради липса на мотиви в административния акт относно приемането на задължително предписание пред възможността на чл. 38, ал. 2 от ЗЗЛД да бъде наложено административно наказание. При 2 от съдебните решения се приема, че не е налице нарушение на Закона за защита на личните данни противно на установеното в съответните административни производства, и решенията на Комисията са отменени, а в един от случаите жалбоподателят е депозирал молба за оттегляне на своята жалба и десезиране на Върховния административен съд.

VII. Контролна и административно-наказателна дейност на Комисията

1. Контролна дейност

Редът и методите за осъществяване на цялостната контролна дейност се уреждат с разпоредбите на Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД), Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация (ПДКЗЛДНА), Наредба № 1/07.02.2007 г. за минималното ниво на технически и организационни мерки и допустимия вид защита на личните данни (Наредбата), Инструкцията за контролната дейност и Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

През отчетния период Комисията развива контролна дейност в следните направления:

- анализира текущо дейността на администраторите за спазване на нормативните актове по защита на личните данни;
- подпомага администраторите с консултации и указания по спазване на нормативните актове и по предприемане на мерки за защита на обработваните лични данни;
- осъществява пряк контрол на администраторите на лични данни в публичния и частен сектор;
- налага санкции по реда на ЗАНН за нарушаване на ЗЗЛД.

Контролът се осъществява пряко от председателя и членовете на комисията, които се подпомагат от специализирана администрация. Съгласно чл. 26 от ПДКЗЛДНА Дирекция „Правни производства и надзор” (ППН) чрез своето структурно звено – отдел „Контрол и административнонаказателни производства”, подпомага контролната дейност на комисията. Дейността обхваща извършването на проверки на администратори на лични данни за изясняване на факти и обстоятелства и събиране на доказателства.

Проверките представляват съвкупност от действия и мерки, предназначени да осигурят законосъобразно и ефективно обработване и защита на лични данни.

Целта на проверките е установяване на:

- основанието за обработване на лични данни;
- реда за водене на регистъра за лични данни;

- целите, за които се обработват личните данни;
- пропорционалността, точността и актуалността на данните;
- съответствието на степента на защита на обработваните данни с Наредбата.

Контролът се осъществява чрез извършване на предварителни, текущи и последващи проверки. Всяка проверка приключва с изготвяне на констативен акт, а при установяване на административно нарушение на разпоредби от ЗЗЛД се образува административнонаказателно производство по реда на ЗАНН.

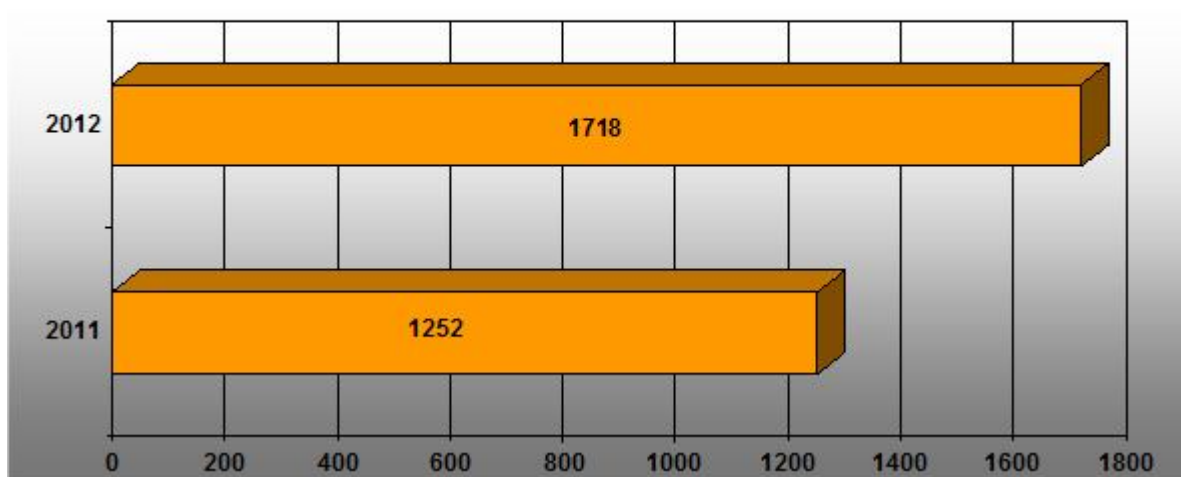
Общ брой извършени проверки през 2012 г. – 1718, от тях:

- предварителни – 1616;
- текущи – 71;
- последващи – 32.

От тези данни е видно, че най-голям е броят на предварителните проверки, извършени на основание чл. 12, ал. 2 от ЗЗЛД. През 2012 г. са приключени 1718 проверки, в резултат на което са съставени 1673 констативни акта, а 45 проверки са приключили само със съставянето на актове за установяване на административни нарушения.

За сравнение: през 2011 г. са приключени общо 1252 проверки. (фиг. 8)

Общ брой извършени проверки

Фиг. 8

1.1. Предварителни проверки

Съгласно разпоредбата на чл. 17б от ЗЗЛД този вид проверки задължително се извършват преди вписване на администратора на лични данни (АЛД) в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД в случаите, когато администраторът е заявил обработване на специално защитени данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД или на данни, чието обработване съгласно решение на Комисията застрашава правата и законните интереси на физическите лица.

Предварителните проверки имат за цел установяване на предприетите от администраторите на лични данни технически и организационни мерки при обработване на лични данни и допустимия вид защита и съответствието им с изискванията на Наредбата.

През 2012 г. са извършени общо 1616 предварителни проверки срещу 1151 за 2011 г. (фиг. 10).

От извършените предварителни проверки за 2012 г. 1553 са приключили с вписване в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, а 63 са приключили с прекратяване на производството по регистрация и заличаване от регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД в резултат на прекратена дейност на АЛД и др. Има издадени 4 задължителни предписания (ЗП), от които три са изпълнени и администраторите са вписани в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, а четвъртото е в процес на изпълнение.

Основен проблем при извършване на този вид проверки остава осъществяването на кореспонденция с АЛД с цел изискване на необходимите документи за приключване на проверката. Най-честите причини за това са непотърсена кореспонденция, промяна на адреси, неточности в подадените заявления, както и неизпращане на изисканите документи след надлежно получено писмо. Поради невъзможност тези проверки да бъдат приключени, през 2012 г. КЗЛД взе решение и на основание чл. 17б, ал. 3, т. 3 от ЗЗЛД отказа вписване на 782 администратори на лични данни в Регистъра на администраторите на лични данни и водените от тях регистри. След публикуване на решението на КЗЛД 31 от тях изпратиха необходимите документи за предварителна проверка, в резултат на което 30 от тях бяха вписани в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, а за 1 е прекратена процедурата.

1.2. Текущи проверки

Макар и значително по-малко на брой, но с по-голяма правна сложност са текущите проверки по чл. 12, ал. 3 от ЗЗЛД. През 2012 г. са извършени 71 такива проверки, срещу 74 за 2011 г. (фиг. 10).

Съгласно закона тези проверки се извършват по молба на заинтересовани лица, както и по инициатива на Комисията въз основа на приет от нея месечен план за контролна дейност.

В края на 2011 г. КЗЛД прие „План за извършване на текущи проверки по инициатива на КЗЛД за 2012 г.” (Плана). Той е насочен към повишаване на ефективността от контролната дейност на Комисията на базата на по-нататъшното ѝ административно укрепване, подобряване организацията на контрола, усъвършенстване на формите за консултиране на администраторите на лични данни и физически лица.

Съгласно Плана, критериите за избор на АЛД за проверка са следните:

1. АЛД от структури и сфери с приоритетна значимост в дейността на КЗЛД:

– АЛД, чиято дейност е с висока обществена и социална значимост;

– АЛД, в които са извършени значителни структурни промени, произтичащи от изменение в законодателството и вътрешните нормативни актове.

2. АЛД, в зависимост от категориите и обем обработвани лични данни:

– АЛД, обработващи лични данни по чл. 5, ал. 1 от ЗЗЛД;

– АЛД, чиято дейност по обработване застрашава правата и законните интереси на физическите лица.

3. АЛД, които не са били обект на проверка.

Основните задачи на плановете проверки са свързани с изпълнения на задълженията на АЛД по чл. 17, ал. 1, чл. 19, ал. 1, чл. 23, чл. 25 от ЗЗЛД, както и установяване на предприетите технически и организационни мерки за защита на личните данни и съответстват ли те на нивата на защита съгласно Наредбата. Проверките обхващат основно регистри, съдържащи лични данни на физически лица, клиенти (контрагенти) на администраторите, съобразно основния им предмет на дейност, в следните области: държавно управление, съдебна власт, образование, банкова и кредитна дейност, търговия и услуги и др. предимно с национален обхват на дейността.

В съответствие със заложените в Плана критерии бяха определени за извършване проверки на 15 АЛД в различни сектори от общественно-икономическия живот. След приемането на Плана и преди извършване на предвидената за октомври проверка в

Дирекция „Охранителна и пътна полиция” към Главна дирекция „Охранителна полиция” на Министерството на вътрешните работи (МВР) в министерството са извършени структурни промени, в резултат на което дирекцията е закрита. С решение на КЗЛД от 25.07.2012 г. се прие актуализация на Плана, като вместо планираната проверка в Дирекция „Охранителна полиция” към МВР са извършени проверки на други два АЛД.

Бяха извършени 8 проверки на АЛД в сферата на държавната администрация – Българска народна банка, Министерство на здравеопазването, Административен съд – Монтана, Районен съд – Видин, Национална здравноосигурителна каса, Главна дирекция „Изпълнения на наказанията” към министъра на правосъдието, Агенция по заетостта към Министерството на труда и социалната политика и Държавен фонд „Земеделие”, по 2 АЛД в сферата на финансовия сектор („БНП Париба Пърсънъл Файненс” ЕАД и „Изи Асет Мениджмънт” АД), образованието (Великотърновски университет „Св. Св. Кирил и Методий” и Национална спортна академия „Васил Левски”), търговия и услуги („Билла България” ЕООД и „Метро Кеш енд Кери България” ЕООД), както и 1 АЛД в сферата на туристическите услуги – „Рила Турс 2001” ООД.

В резултат на приключилите планови проверки са съставени 11 констативни акта и са издадени 5 ЗП. Останалите 4 проверки по Плана са извършени и са в процес на приключване.

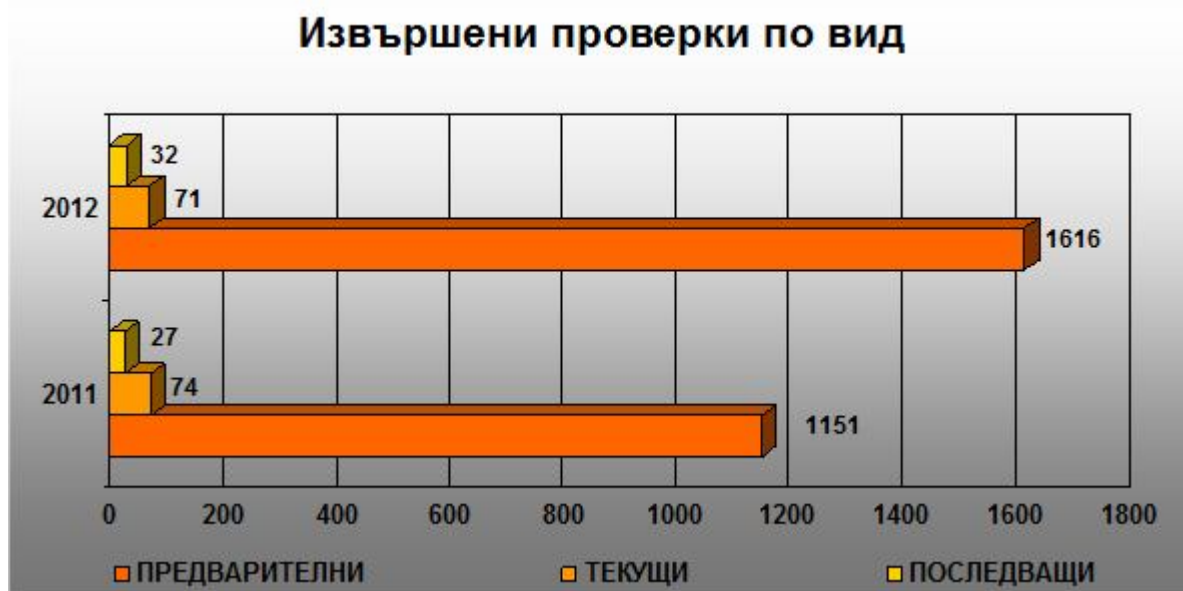
През 2012 г. КЗЛД продължи практиката по извършване на текущи проверки на администратори на лични данни с предмет на дейност в областта на хотелиерството. Целта на тези проверки е спазване на ЗЗЛД в дейността на тази категория администратори, свързани с обработване на лични данни на физически лица – персонал и клиенти. В резултат на извършените 36 проверки са съставени 5 констативни акта и 31 акта за установяване на административни нарушения.

1.3. Последващи проверки

Третият вид проверки са тези по чл. 12, ал. 4 от ЗЗЛД, а именно последващи проверки, които се извършват във връзка с изпълнение на решение или на задължително предписание на КЗЛД, както и по нейна инициатива след подаден сигнал.

През 2012 г. са извършени 32 последващи проверки, срещу 27 за 2011 г. (фиг. 9).

В резултат на тези проверки са съставени 19 констативни акта, издадени са 5 ЗП и са съставени 13 акта за установяване на административни нарушения.

Фиг. 9

Във връзка със специфичните условия, в които се обработват личните данни, е направено диференцирано разграничение по сектори. В изпълнение на своята дейност през 2012 г. комисията извърши следните проверки по сектори:

№	СЕКТОР	БРОЙ
1	Здравеопазване	996
2	Търговия и услуги	109
3	Образование и обучение	106
4	Туризм	58
5	Юридически и консултантски услуги	54
6	Добив, производство и рециклиране на материали	44
7	Социални дейности	43
8	Транспорт	38
9	Строителство	35
10	Държавна администрация	30
11	Финансово-счетоводни услуги	28
12	Телекомуникации и информационни технологии и услуги	23
13	Застраховане и социално осигуряване	16

14	Горско и селско стопанство	15
15	Правосъдие	14
15	Охранителна дейност	14
16	Областна и общинска администрация	13
16	Спортни дейности	13
17	Финансов сектор	9
17	Медии и реклама	9
17	Човешки ресурси	9
18	Недвижими имоти	8
18	Юридически лица с нестопанска цел	8
19	Други	26

Акцентирано е върху проверки на АЛД, обработващи лични данни, които се отнасят до здравето, сексуалния живот или до човешкия геном, разкриващи расов или етнически произход; политически, религиозни, философски, политически убеждения и членство в такива организации, или на данни, чието обработване съгласно решение на Комисията застрашава правата и законните интереси на физическите лица.

1.4. Разглеждане на искания

Съгласно чл. 36, ал. 2 от ПДКЗЛДН, когато едно искане не съдържа данни за нарушени права на искателя, може да се предприемат действия по чл. 10, ал. 1, т. 3, т. 5, т. 6 и чл. 43 от ЗЗЛД.

През 2012 г. в отдел „КАНП” са разгледани 92 такива искания от физически лица и различни запитвания по актуални въпроси, касаещи правомощията на КЗЛД.

От разгледаните искания най-голям е делът на твърдения за нарушени права по ЗЗЛД в секторите: интернет (27), търговия и услуги (8), телекомуникации (5), пощенски услуги (5), избори (5), държавна администрация (4) и др. Значително по-малко са в туризъм, образование, съдебна власт, хазарт и др.

През 2012 г. се наблюдава повишаване на сигналите на физически лица за нарушаване на правата им чрез разпространение на личните им данни без тяхно съгласие, проникване в личните им профили в социални мрежи и/или електронни пощи, както и при осъществяване на видеонаблюдение.

Като резултат от разглеждане на исканията са съставени 8 акта за установяване на административни нарушения, 3 искания са изпратени по компетентност на други органи, а 1 искане е прекратено поради непредоставяне на допълнителна информация. Съгласно закона на подателите са изпратени съответни отговори.

2. Административно-наказателна дейност

2.1. Задължителни предписания

На основание чл. 10, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД комисията издава задължителни предписания (ЗП) до АДД във връзка със защитата на личните данни при тяхното обработване по повод съответния предмет на дейност.

Предписанията имат за цел да се осигури адекватно ниво на защита на личните данни в поддържаните регистри с лични данни чрез осигуряване на минимално необходимите технически и организационни средства и мерки за защита, съгласно ЗЗЛД и Наредбата.

През 2012 г. са издадени ЗП на 16 АДД, срещу 30 за 2011 г. Най-голям брой предписания са издадени в сферата на държавната администрация, следвани от финансовия сектор и здравеопазването. Най-малък брой предписания са издавани в следните сектори: съдебна власт, образование и обучение, транспорт и търговия и услуги.

Процентното съотношение на издадените ЗП, в зависимост от вида на нарушението, е посочено в следната графика (фиг. 10)

Фиг. 10

Най-често издадените предписания са свързани с констатации относно неизпълнение на задължението за предприемане на мерки по актуализиране на инструкцията по чл. 23, ал. 4 от ЗЗЛД във връзка с настъпили промени и определяне на конкретни мерки за осигуряване на необходимото ниво на защита на личните данни. Важен момент в техническите и организационни мерки, които трябва да предприема АЛД, е неговото задължение, вменено с последното изменение на ЗЗЛД, обн. в ДВ бр. 81 от 2011 г. да определя срокове за провеждане на периодични прегледи относно необходимостта от обработване на данните, както и за тяхното заличаване.

Друго често срещано нарушение е свързано с нарушаване на разпоредбите на Глава трета от ЗЗЛД, отнасящи се до задълженията на АЛД по чл. 17, чл. 17б и чл. 18, ал. 3 за регистрация и/или актуализация в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД.

През 2012 г. издадените ЗП са свързани със забрана за обработване на определени категории лични данни и нарушаване на разпоредбите на чл. 19 и чл. 20 от ЗЗЛД за информиране на физическите лица относно обработването на личните им данни.

От издадените ЗП 7 АЛД са ги изпълнили в определените от Комисията срокове, а останалите 9 са в процес на изпълнение.

2.2. Административнонаказателни производства

В изпълнение на задължението си да осъществява цялостен контрол за спазване на нормативните актове в областта на защитата на личните данни през 2012 г. с актове за установяване на административни нарушения (АУАН) са установени 58 нарушения, въз основа на които председателят на КЗЛД е издал 52 наказателни постановления (НП).

Съгласно разпоредбата на чл. 43 от ЗЗЛД установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на НП се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН).

АУАН на разпоредби от ЗЗЛД се съставят от член на Комисията или от упълномощени от Комисията длъжностни лица, съгласно изискванията на чл. 43, ал. 1 от ЗЗЛД. НП се издават от председателя на комисията (чл. 43, ал. 2 от ЗЗЛД).

Най-често срещаното нарушение на ЗЗЛД е неизпълнение на задължението за актуализация на подадената информация по отношение на водените от АЛД регистри с лични данни. Нарушението се изразява в това, че администраторът обработва лични данни за целите на нов регистър, който не е заявен в КЗЛД и който не е вписан в регистъра по чл. 10, ал. 1 от ЗЗЛД.

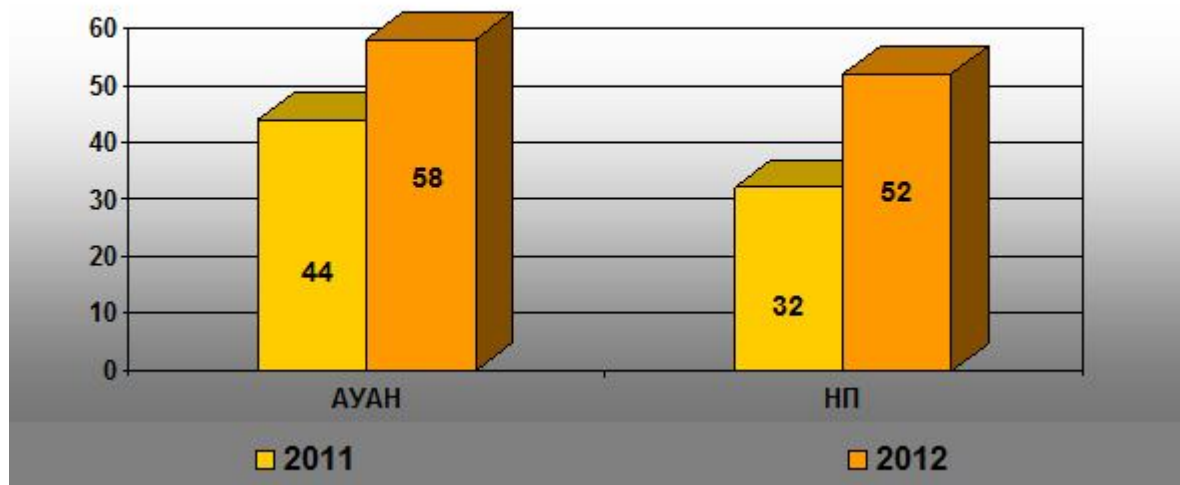
На второ място в установените нарушения е липсата на инструкция по чл. 23, ал. 4 от ЗЗЛД, в която администраторът трябва да определи техническите и организационни мерки, за да защити данните от случайно или незаконно унищожаване или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване.

На следващо място е неизпълнение на задължението за регистрация по смисъла на чл. 17, както и чл. 17б от ЗЗЛД.

Често срещано е и нарушението на чл. 23, ал. 1 от ЗЗЛД, което се изразява в това, че АЛД не е предприел необходимите технически и организационни мерки, за да защити данните от случайно или незаконно унищожаване, или от случайна загуба, от неправомерен достъп, изменение или разпространение, както и от други незаконни форми на обработване.

Издадени са 52 НП спрямо 32 за 2011 г., като 9 НП са издадени въз основа на съставени актове за нарушения от 2011 г. (фиг. 11).

Издадени АУАН и НП

Фиг. 11

С издадените през 2012 г. НП са наложени глоби и имуществени санкции общо в размер на 161 600 спрямо 198 500 лв. за 2011 г.

През 2012 г. по НП са платени общо 67 000 спрямо 57 000 лв. за 2011 г. Налице е трайна тенденция на увеличаване на влезлите в сила НП и постъпилите суми.

С мотивирани резолюции на председателя на КЗЛД през 2012 г. на основание на чл. 34, ал. 3 и чл. 54 от ЗАНН е прекратено само едно административнонаказателно производство (срещу 2 за 2011 г.). Като причина за прекратяването административнонаказващият орган е приел, че не са налице достатъчно доказателства, че АД, срещу когото е съставен АУАН, е извършил нарушение.

Както през 2011 г., така и през 2012 г. се срещат затруднения при връчване на съставените АУАН чрез общините в страната съгласно разпоредбата на чл. 43, ал. 4 от ЗАНН. В някои случаи АУАН се връчват на лица без представителна власт, в други случаи не се подписва разписката, с която АД удостоверява, че е уведомен за правото си в 3-дневен срок да представи възражения срещу акта, което налага връщането им за ново надлежно връчване. С оглед щателно издирване и връчване на АУАН и НП, макар и не като практика, сме искали и получавали съдействие от органите на МВР в страната.

От издадените през 2012 г. НП отменено от съда е 1, 3 са потвърдени от съда, като по 2 от тях е постановено намаляване размера на санкцията.

От решенията през 2012 г. в съдебна фаза дела по НП, издадени през 2010 и 2011 г., изцяло са отменени 4, потвърдени са 13, като по 8 от тях е постановено

намаляване на размера на санкцията. Предмет на съдебен контрол към момента са 32 обжалвани НП.

Без да са обжалвани, през 2012 г. са влезли в законна сила 8 НП.

От анализа на съдебната практика в частта изменени НП може да се направи извод, че почти всички съдилища в страната намаляват към минимума размера на наложените наказания, предвиден в ЗЗЛД за съответното нарушение. Най-често сред мотивите на съда за вземане на решенията за намаляване на наложените имуществени санкции са „липса на отегчаващи вината обстоятелства”, като например извършено за първи път нарушение от администратора на лични данни, представени след установяване на нарушението съответни доказателства, както и „ненастъпили вредни последици от деянието”.

За отмяна на постановленията съдът се е мотивирал, че е изтекла абсолютната погасителна давност за нарушението, за което е ангажирана административнонаказателната отговорност (НП № 5/2011 г. срещу Централна изборителна комисия за местни избори, назначена с Указ № 250/05.08.1999 г.). В друг казус при предоставянето на лични данни на трето лице съдът приема, че предаването на лични данни не може да бъде вменено във вина на лицето, на което е издадено НП, предвид незнанието му за това обстоятелство (НП № 2/2012 г. срещу Деньо Денев, кмет на с. Караново).

В съдебната практика през настоящата 2012 г. като най-значим се откроява казусът по НП № 14/2011 г. срещу Агенция „Митници”, потвърдено изцяло от Административен съд – Варна, след като на първа инстанция Районен съд – Варна е отменил изцяло НП. С постановлението е наложена имуществена санкция на Агенцията в размер на 22 000 лв. за две нарушения – на чл. 2, ал. 2, т. 2 от ЗЗЛД и чл. 2, ал. 2, т. 3 от ЗЗЛД, което е осъществено с действията по събиране и съхранение на копия от документ за самоличност на физически лица, на които се издава EORI номер в Република България, като обработваните лични данни по този начин са несъотносими и надхвърлящи целите, за които се събират, от една страна, и данните се съхраняват допълнително по начин, който е несъвместим с целите, за които са събрани, от друга страна.

Налице е положителна съдебна практика по повод на обжалване на решенията на районните съдилища пред съответния административен съд във връзка с потвърждаване на наказателните постановления на председателя на КЗЛД (касационно

административнонаказателно дело № 391/2012 г. на Административен съд – Пазарджик).

Налице е положителна тенденция в съдебната практика и при потвърждаване на НП, издадени срещу юридически лица, осъществяващи хотелиерска дейност, досежно регистрацията им като администратори в регистъра по чл. 10, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД, преди започване на обработване на лични данни на неограничен брой физически лица, актуализацията преди извършване на промяна на данните за регистрирани вече администратори на лични данни (чл. 18, ал. 3 от ЗЗЛД) или не са предприети необходимите минимални технически и организационни мерки за защита на личните данни с въведени правила при администратора на лични данни (чл. 23, ал. 4 във връзка с ал. 1 от ЗЗЛД).

Посочените статистически данни показват увеличение на положителните резултати от административнонаказателната дейност по отношение на нейната ефективност и законосъобразност. Броят на отменените от съда НП на процесуално основание е сведен до минимум. Всички съдебни решения и особено техните мотиви се анализират задълбочено, с оглед законосъобразното им прилагане при осъществяване на контролната дейност и най-вече за отстраняване на допуснати слабости и пропуски в дейността по установяване на нарушенията на ЗЗЛД и тяхното документиране в съответствие с разпоредбите на ЗАНН.

VIII. Анализ на изразените от Комисията становища по чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД по Закона за гражданската регистрация и по Закона за електронните съобщения

През 2012 г. на основание чл. 10, ал. 1, т. 4 от ЗЗЛД Комисията изрази становища по 77 искания от администратори на лични данни. Становищата по поставените казуси се изразяват от Комисията след анализ на изложените в исканията факти и обстоятелства и относимостта им към приложното поле на Закона за защита на личните данни.

1. Становища по приложението на ЗЗЛД

Съобразно предмета и поставените в тях въпроси становищата по приложението на Закона за защита на личните данни могат да бъдат групирани, както следва:

1.1. Становища на КЗЛД по повод отправени искания за предоставяне на достъп до Национална база данни „Население”

Както и през 2011 г., едни от най-често отправяните искания за становища са свързани с предоставянето на достъп до Национална база данни „Население”, поддържана от Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване” към Министерството на регионалното развитие и благоустройството или до регистрите по гражданско състояние. В преобладаващия брой случаи администраторите на лични данни искат предоставяне на директен достъп до Национална база данни „Население”. Исканията се мотивират с наличие на правен интерес. Постоянната практика на КЗЛД по поставените въпроси, свързани с искането за директен достъп до Национална база данни „Население”, е, че следва да се направи разграничение между предоставянето на информация (данни) от НБД „Население” при доказан законов интерес и предоставянето на директен достъп до НБД „Население”. Становищата на КЗЛД се мотивират с това, че в някои нормативни актове като например Закона за нотариусите и нотариалната дейност (ЗННД) и Закона за съдебната власт (ЗСВ) е законово регламентирано предоставянето на достъп до тази база данни. В останалите частни случаи, извън посочените примери за нормативна регулация на достъпа до НБД „Население”, обработването на лични данни чрез предоставянето им от страна на администратора на лични данни (МРРБ – ГД ГРАО) следва да се извършва в съответствие с принципите на законосъобразност, целесъобразност и пропорционалност на данните. Исканията за предоставяне на информация от НБД „Население” следва да се извършват след доказване наличието на условията за допустимост за обработване на личните данни, съгласно чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД, което е в тежест за доказване от страна на администратора, искащ личните данни. Комисията изразява становище, че няма правна пречка при доказване на основание за предоставяне по законоустановения за това ред МРРБ – ГД ГРАО да предостави информация, т.е. лични данни (а не директен достъп) с цел упражняване на законен интерес на съответните искатели.

Като примери от практиката на КЗЛД през 2012 г. може да се посочат искания от частни търговски дружества с предмет на дейност „извършване на кредитна дейност” в съответствие с разпоредбите на Закона за потребителския кредит. Исканията от въпросните дружества за директен достъп до НБД „Население” са мотивирани с осъществяваната от тях кредитна дейност, във връзка с което имат задължения по Закона за мерките срещу изпиране на пари по идентификация на клиентите.

Необходимата информация във връзка с предоставянето на кредит се събира на база справки, съдържащи следните данни: ЕГН, трите имена, промени в имената, документи за самоличност, постоянен и настоящ адрес, семейно положение, дата на смърт. За оценка на кредитоспособността на всеки един кредитоискател са необходими и допълнителни данни като: дата, номер на акт за граждански брак и място на сключване на граждански брак, трите имена и ЕГН на съпруг/съпруга при наличие на граждански брак, история на регистрираните постоянни адреси на кредитоискателя, деца под 18 години.

В становищата си по описаните искания КЗЛД се мотивира, че нормативните предпоставки за предоставяне на данни от НБД „Население” са възпроизведени в текста на чл. 106, ал. 1, т. 1 от Закона за гражданската регистрация, където е посочено, че администраторът предоставя данни по гражданската регистрация на трети лица, при условие че тези данни са от значение за възникване, съществуване, изменение или прекратяване на техни законни права и интереси. Преценката на администратора (МРРБ – ГД ГРАО) за възникването, съществуването, изменението или прекратяването на законни права и интереси на трети лица, при наличието на които може да предостави данни по гражданската регистрация, се извършва въз основа на съответни документи като например договори с конкретните лица, в които фигурира също и съгласие на физическото лице дружествата с предмет на дейност предоставяне на кредити да изискват и получават лични данни от информационните масиви на други администратори на лични данни. В този случай нормативното основание се съдържа в разпоредбите на чл. 4, ал. 1, т. 2 и т. 3 от ЗЗЛД. Според чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД обработването на лични данни (в случая предоставянето на данни от гражданската регистрация) се допуска, ако физическото лице, за което се отнасят данните, е дало изрично своето съгласие. Също така дружествата с предмет на дейност предоставяне на кредити може да се позовават и на разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 3 от ЗЗЛД, съгласно която обработването се допуска, ако е необходимо за изпълнение на задължения по договор, по който физическото лице, за което се отнасят данните, е страна, защото видно от изложеното в исканията на въпросните дружества ползване на информация от НБД „Население” се налага във връзка със сключване на договори за предоставяне на кредит.

По аналогичен начин през 2012 г. КЗЛД се произнася и относно искания на частни банки за предоставяне на информация от НБД „Население”. Исканията са за предоставянето на лични данни (удостоверения за наследници и постоянни адреси на

наследниците), съдържащи се в Локална база данни „Население”, която се поддържа на общинско ниво от съответните общини в Република България. В исканията се посочва, че поради обстоятелството, че конкретни физически лица кредитополучатели са починали, кредитите им са необслужвани и са обявени за съдебни. С оглед на обстоятелството, че банките не разполагат с данни за наследниците на починалите лица и на основание чл. 106, ал. 1, пр. 3 от Закона за гражданската регистрация се обръщат към общините с молба за бъдат издадени удостоверения за наследници на починалите лица, както и да бъдат посочени постоянните адреси на наследниците. В становищата мотивите на Комисията са, че поради обстоятелството, че в писмата на банките е посочено, че кредитите са необслужвани и поради това са обявени за съдебни, може да се предположи, че е налице висящо съдебно производство. Съгласно чл. 186 от Гражданския процесуален кодекс, официалните документи и удостоверения се представят от страните. Съдът може да ги изиска от съответното учреждение или да снабди съответната страна със съдебно удостоверение, въз основа на което тя да се снабди с тях. Следователно, не съществува нормативна пречка банките да се снабдят със съдебно удостоверение, въз основа на което на основание чл. 106, ал. 1, т. 3 от Закона за гражданската регистрация съответната община да издаде удостоверение за наследници, както и да бъдат посочени постоянните адреси на наследниците.

КЗЛД се произнася идентично и по искане от страна на болница да бъде предоставена информация за актуалното гражданско състояние на конкретно изброени лица, както и информация за техните наследници, в случай че същите са починали. Информацията, която се иска, са трите имена, ЕГН и актуални адреси във връзка с провеждане на процедури за събиране на неиздължени суми по извършени от болницата медицински услуги на същите лица. В становището си КЗЛД приема, че предоставянето на лични данни (информация за актуалното гражданско състояние на конкретно изброени лица, както и информация за техните наследници), съдържащи се в НБД „Население”, която се поддържа от МРРБ – ГД ГРАО, може да се извърши при спазване разпоредбите на чл. 4, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД и при наличие на условията, посочени в чл. 106, ал. 1, т. 3 от Закона за гражданската регистрация, а именно: след представяне на съдебно удостоверение от страна на болницата.

Друго искане от болнично заведение за становище е по повод получаване на лични данни на лица над 65-годишна възраст от служба ЕСГРАОН на район от Столична община. В искането за становището се сочи, че във връзка с бъдещо проучване в очна клиника на тема „Честота и характеристика на дегенерацията на

макулата, свързана с възрастта в България” ще се проведе популационно срезово епидемиологично проучване, чиято цел е да се установи честотата и характеристиките на дегенерацията на макулата, свързана с възрастта сред индивидите над 65-годишна възраст, живеещи на територията на района на Столична община. Отправена е молба до Комисията за становище относно предоставянето на лични данни на лица над 65-годишна възраст от служба ЕСГРАОН за нуждите на научномедицинското проучване. Указано е, че на случаен принцип ще бъдат определени 1000 индивида от съответната възрастова група, които да участват в проучването. Посочва се, че на всеки един от тях ще бъде изпратено писмо по постоянен адрес. Указано е, че писмото ще съдържа кратко описание на заболяването и покана за участие в проучването, както и ден и час за посещение в клиниката. Посочва се също така, че индивидите, при които се установи наличие на заболяване, ще бъдат изследвани допълнително и при необходимост ще бъдат насочени за лечение.

Комисията за защита на личните данни изразява становище, че законосъобразното обработване на лични данни от страна на администратора на лични данни се осъществява при наличие на условие за допустимост, съобразно разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД и при спазване на принципите, съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД. Администраторът на лични данни е длъжен да обработва лични данни само за конкретни, точно определени и законни цели и да не се обработват допълнително по начин, несъвместим с тези цели. Комисията приема, че в изложения казус няма правно основание по смисъла на чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД във връзка с чл. 106 от Закона за гражданската регистрация болничното заведение да получи информация от регистрите по гражданско състояние.

1.2. Становища на КЗЛД във връзка с отправени заявления за достъп до обществена информация

Други обществено значими теми, по които Комисията се произнася през 2012 г., са искания за становища от органи на централната и местната власт във връзка със заявления за достъп до обществена информация.

В едно от исканията за становище се посочва, че информацията, която е изисквана със заявление за достъп по Закона за достъп до обществена информация, е следната:

- общ размер на раздадените възнаграждения извън трудовите възнаграждения в съответния държавен орган през 2011 г.;
- методология или вътрешни правила за определяне на тези възнаграждения;

– без да бъдат посочвани имена или други лични данни, какви възнаграждения са раздадени по длъжности.

Във връзка с посоченото, от държавния орган се обръщат към Комисията за становище относно това дали и кои от исканите информации представлява „лични данни“ по смисъла на ЗЗЛД, предвид обстоятелството, че същата се отнася до данни за физически лица, които могат да бъдат идентифицирани пряко или не пряко чрез един или повече специфични признаци, и доколко евентуалното предоставяне на исканата информация е допустимо, законосъобразно и отговаря на целите на ЗЗЛД.

По поставените въпроси КЗЛД изразява становище, че информацията за конкретна длъжност и възнаграждение, получено през 2011 г., попада в определението „лични данни“ от категорията икономическа идентичност по смисъла на чл. 2 от ЗЗЛД само ако чрез нея може по категоричен начин да се индивидуализира физическо лице. Обработването на тази информация е допустимо и законосъобразно единствено в случаите, когато е налице поне едно от посочените в разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 1–7 от ЗЗЛД условия. Възможно условие за допустимост на обработването, под формата на разпространяване и предоставяне на данните, е осъществяването на задача в обществен интерес (чл. 4, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД). При липса на някое от условията по чл. 4, ал. 1, т. 1 и т. 3–7 от ЗЗЛД единственото възможно основание за допустимост на обработването на данните е наличието на изрично съгласие на съответното физическо лице по смисъла на т. 13 от § 1 на ДР на ЗЗЛД, което е условие за допустимо обработване на лични данни по чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД.

По аналогично запитване от страна на Столична община е поискано становище относно това дали е възможно предоставянето на общински съветник в Столичен общински съвет на информация по следните въпроси: Колко е общата сума, изплатена през 2011 г. на членове на управителни и надзорни органи на общински дружества и предприятия по договор за управление и контрол, с приложена подробна справка за всяко отделно общинско предприятие или дружество и имена на членовете на тези органи, средно месечно възнаграждение за 2011 г. по договор за управление и контрол; изплатени ли са на тези членове на надзорни, управителни и контролни органи допълнителни суми под формата на ДМС, бонус или каквато и да е друга форма и в какъв размер с приложена подробна справка с имена, размер и основание на получени ДМС, бонуси или други средства.

Становището, което Комисията изразява, е, че информацията за средното месечно възнаграждение за 2011 г. на членовете на управителни и надзорни органи на

общински дружества, заедно с имената на членовете на тези органи, както и подробна справка с имената и размерите на допълнително получени суми под формата на ДМС или бонуси, попада в определението „лични данни” от категорията икономическа идентичност по смисъла на чл. 2, ал. 1 и § 1, т. 16 от Допълнителните разпоредби на ЗЗЛД само ако чрез нея може по категоричен начин да се индивидуализира физическо лице. Обработването на тази информация под формата на „разпространяване” и „предоставяне” по смисъла на ЗЗЛД е допустимо и законосъобразно единствено в случаите, когато е налице поне едно от посочените в разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД условия. Възможно условие за допустимост на обработването е осъществяването на задача в обществен интерес (чл. 4, ал. 1, т. 5 от ЗЗЛД).

Разгледано от Комисията е и искане за становище от Комисията за защита на конкуренцията, в което е посочено, че в КЗК е получено заявление за достъп до обществена информация от парламентарно представена политическа партия, с което се иска информация по следните въпроси:

- Какъв е общият размер на раздадените извън трудовите възнаграждения в КЗК през 2011 г.;

- По каква методология или вътрешни правила са определяни тези възнаграждения;

- Без да бъдат посочени имена или други лични данни, какви възнаграждения са раздадени в КЗК по длъжности.

От страна на КЗК е отправена молба и за указания за това, как да бъде предоставен достъп до исканата информация, който няма да доведе до нарушаване на разпоредбите на ЗЗЛД. От Комисията е изразено становище, че информацията за конкретна длъжност и възнаграждение, получено през 2011 г. в КЗК, попада в определението „лични данни” от категорията „икономическа идентичност” по смисъла на чл. 2 от ЗЗЛД само ако чрез нея може по категоричен начин да се индивидуализира физическо лице. Обработването на тази информация е допустимо и законосъобразно единствено в случаите, когато е налице поне едно от посочените в разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 1–7 от ЗЗЛД условия.

Друго искане за становище, отправено от Столична община, е относно информация, изискана от общински съветник в Столичен общински съвет (СОС), във връзка с конкурсите, проведени от Столична община за отдаване под наем на части от имоти – публична общинска собственост, за поставяне на преместваеми обекти и атракционни съоръжения. Изискана е следната информация: пълен списък на явилите се

фирми, кандидатствали за обектите, списък на спечелилите фирми, наемите, които ще плащат, и причините да бъдат одобрени. Поискано е становище на КЗЛД относно това дали тези сведения съдържат лични данни по смисъла на ЗЗЛД и дали обявяването на сумите в договорите няма да представлява разкриване на лични данни, касаещи икономическата идентичност на физическите лица, предвид факта, че сред спечелилите конкурсите има и еднолични търговци. В мотивите на становището на Комисията е анализирано приложното поле на ЗЗЛД и субектите, които попадат под закрилата на този закон. Независимо от обстоятелството, че едноличните търговци са физически лица, Комисията приема, че в случаите, в които тези лица упражняват търговска дейност като търговци по смисъла на Търговския закон (ТЗ), техните данни не попадат под защитата на ЗЗЛД. Законодателят е предвидил свобода на избор относно правно-организационната форма, чрез която търговецът да упражнява своята търговска дейност и да участва в гражданскоправния оборот. В случай че защитните механизми на ЗЗЛД се прилагат по отношение на едноличните търговци, когато по занятие извършват някоя от посочените в чл. 1 от ТЗ сделки, това би довело до значително затрудняване на взаимоотношенията с контрагентите им, както и блокиране на цялостната им търговска дейност. Във връзка с изложеното, становището на КЗЛД е, че приложното поле на ЗЗЛД не се отнася за случаите, в които едноличните търговци упражняват търговска дейност като търговци по смисъла на Търговския закон. В тези хипотези едноличните търговци участват в гражданскоправния оборот на общо основание, наред с другите видове търговци, посочени в Част втора от Търговския закон.

1.3. Становище по повод дейността на фирми с предмет на дейност „Събиране на задължения”

През 2012 г. КЗЛД се произнесе и със становище във връзка със зачестилите сигнали и оплаквания на граждани срещу дейността на така наречените фирми за събиране на задължения. Общински съветник от Столичен общински съвет сезира Комисията, че възникват проблеми, свързани с употребата и съхраняването на лични данни от страна на тези дружества. По повод изложеното, общинският съветник се обръща към КЗЛД за становище по следните въпроси:

– Регистрирани ли са и съответно контролирани ли са за дейността си като администратор на лични данни търговски дружества с дейност по Националния класификатор на икономическите дейности (НКИД) „събиране на парични вземания”;

– Допустимо ли е свободен трансфер на лични данни между кредитори и търговски дружества с дейност по НКИД „събиране на парични вземания” без знанието и съгласието на съответните физически лица;

– Допустимо ли е лични данни на физически лица да се използват от различни търговци за събиране на различни вземания без съгласието и знанието на физическите лица;

– Допустимо ли е позоваването на информация от други търговци за идентифициране на физически лица без знанието и съгласието на физическите лица;

– Налагани ли са административни наказания на търговци и физически лица за нарушение на горните обстоятелства.

В становището е анализирана практиката на КЗЛД при решаването на аналогични жалби, с които физически лица са сезирали Комисията за нарушаване на правата им по ЗЗЛД. Във връзка с обективната преценка на ситуацията е взета предвид и практиката на съда, в случаите, в които решенията на КЗЛД са обжалвани по съдебен ред. Статистиката на досегашната практика показва, че всички дружества с предмет на дейност „Събиране на парични вземания”, които са били страни в административните производства пред КЗЛД по повод на подадени жалби от граждани, са изпълнили задължението си за регистрация в Регистъра на администраторите.

В последните години (2011 и 2012 г.) практиката на Комисията показва, че все повече граждани отправят запитвания относно това дали е законосъобразно да бъдат предоставяни лични данни на потребители/абонати на трети лица с цел събиране на неизплатени задължения. Нарастват и жалбите на физически лица, които са сезирали Комисията за това, че съответни кредитори са предоставили личните им данни на фирми за събиране на задължения.

Основният акцент на поставения въпрос е „знанието и съгласието” на съответното физическо лице негови лични данни да бъдат предоставени от съответния кредитор (мобилен оператор, електроразпределително, топлофикационно или ВиК дружество, банка и т.н.) на търговско дружество с предмет на дейност „събиране на парични вземания”. Съгласието на лицата техни лични данни да бъдат обработвани от даден администратор е един от най-важните аспекти на защитата на личните данни и гаранция за правомерно обработване на данните.

Към настоящия момент при извършване на преценка относно обстоятелството дали има предоставено съгласие КЗЛД изследва дали са използвани валидни правни

механизми, а именно: наличие на писмени доказателства, подписани от съответното физическо лице – договори или писмени декларации.

Въпросите, които КЗЛД изследва при решаването на жалби срещу кредитори, предоставили данни за своите длъжници на фирми за събиране на задължения, са няколко:

– На първо място е въпросът дали възлагането на обработката и използването на личните данни на нередовните длъжници от фирмите кредитори на фирмите за събиране на задължения е въз основа на валидно правно основание, например писмен договор;

– Предоставянето на личните данни на длъжниците станало ли е с тяхното знание и предварително съгласие;

– Попада ли конкретното физическо лице в групата на клиентите на фирмата кредитор, за които има основание да се предоставят лични данни на дружество за събиране на вземания, т.е. има ли неизплатени задължения към фирмата кредитор;

– Предоставянето на личните данни на лицето надхвърля ли целите, за които те са събрани и обработвани от фирмата кредитор в качеството на администратор на лични данни.

Във всички решения на Комисията са изследвани посочените въпроси, за което от страните по жалбите са изискани съответните доказателства. Най-общо изводите, които могат да се направят са следните:

Съгласно чл. 24, ал. 1, изр. 1 от ЗЗЛД „Администраторът може да обработва данните сам или чрез възлагане на обработващ данните”. В чл. 24, ал. 4 от ЗЗЛД е уредено, че „Отношенията между администратора и обработващия лични данни се уреждат с нормативен акт, писмен договор или с друг акт на администратора, в който се определя обемът на задълженията, възложени от администратора на обработващия данните”. В разглежданите пред Комисията случаи фирмите кредитори в качеството на администратори на лични данни представят доказателства за сключени писмени договори с фирмите за събиране на вземания. В посочената хипотеза фирмите за събиране на вземания действат в качеството на „Обработващ личните данни” на неизправните длъжници на фирмите кредитори. В представените пред Комисията писмени договори е определен обемът на задълженията на фирмите за събиране на вземания, възложени им от фирмите кредитори.

Фирмите кредитори предоставят личните данни на клиентите длъжници на фирми за събиране на вземания след предварително знание и писмено съгласие на клиентите

физически лица. Това се извършва чрез включване на текстове в Общите условия на фирмите, които се представят за запознаване на клиентите при подписването на индивидуалните договори с тях. Общите условия са неразделна част от индивидуалните договори, като при подписване на договорите на клиента се представя и екземпляр от Общите условия. Също така, в конкретните индивидуални договори се включват текстове, в които се определя целта, за която данните на клиента могат да се предоставят на трети лица, а именно събиране на вземания, дължими по договора.

Важен въпрос, който КЗЛД изследва при постановяване на решенията си, е дали от безспорни доказателства може да се приеме, че физическите лица, чиито данни са предоставени на фирми за събиране на вземания, попадат в групата от абонати, дължащи неизплатени суми на фирмите кредитори. Това се установява от документи в писмена форма – издадени фактури за дължими суми.

Относно въпроса, предоставянето на личните данни на клиенти длъжници надхвърля ли целите, за които те са събрани и обработвани от фирмите кредитори в качеството им на администратори на лични данни, в производствата пред Комисията това следва да бъде безспорно установено. От доказателствата във връзка с жалбите се установява, че клиентите длъжници, освен че са дали съгласие за предоставяне на личните им данни на трети лица, но също и за определена цел – събиране на вземания по договорите с фирмите кредитори. Това условие фигурира в Общите условия на фирмите, срещу които са разглеждани жалби пред КЗЛД, а също и в текстовете на индивидуалните договори с клиентите. В конкретните случаи Комисията е установила, че личните данни на клиентите длъжници са предоставени от фирмите кредитори на фирми за събиране на вземания. Това е извършено във връзка с дължими суми по сключени индивидуални договори с фирмите кредитори, т.е. обработването на личните данни на клиентите длъжници от фирми за събиране на вземания не надхвърля целите, заложи в индивидуалните договори, както и договорите между фирмите кредитори и фирмите за събиране на вземания.

При разглеждане на жалбите Комисията е длъжна да следи дали личните данни са обработени при спазване на принципите, залегнали в чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД, а именно: дали са обработени законосъобразно, дали са събрани за конкретни, точно определени и законни цели и дали не се обработват допълнително по начин, несъвместим с целите. По преписките не са събрани доказателства, че данните са използвани непропорционално по отношение на целите, за които са събрани, а именно възмездно предоставяне на услуги, за които се дължат определени парични суми.

Също така КЗЛД следва да установи и дали са спазени разпоредбите на чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД, където са посочени алтернативни предпоставки за законосъобразното обработване на лични данни. Текстът урежда случаите на допустимост на обработката на лични данни на друго лице. Релевантни за изложената хипотеза са нормите на чл. 4, ал. 1, т. 2 и 3 от ЗЗЛД, т.е. наличие на предварително даденото писмено съгласие на клиентите за обработката на личните им данни от трето лице за конкретна цел – събиране на вземания, дължими по договор.

Посочената в настоящото изложение практика на КЗЛД се потвърждава и от решенията на Върховния административен съд и Административен съд – София, в случаите, в които решенията на Комисията са обжалвани пред съда.

1.4. Становища по въпросите на помилването

През отчетния период Комисията за защита на личните данни разгледа и две искания за становище по въпросите на помилването. Първото от тях беше по молба на Министерството на правосъдието във връзка с искане от народен представител за предоставяне на списък на лицата, помилвани през последните два мандата на президента на Република България, включително пълните имена на помилваните лица. Изразено е становището, че предоставянето на пълните имена на помилваните лица би представлявало обработване на лични данни, недопустимо по смисъла на ЗЗЛД, без да са налице цели по закона, които да изискват предоставянето на такива данни. От Комисията е изразена позиция, че на основание чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД информацията за имена на помилвани лица, даваща възможност за индивидуализацията на лицата, съставлява лични данни. Предоставянето на исканата информация, попадаща в категорията лични данни на трети лица, е допустимо само в случаите, когато е налице поне едно от посочените в разпоредбата на чл. 4, ал. 1, т. 1–7 от ЗЗЛД условия. При липса на някое от условията по чл. 4, ал. 1, т. 1 и т. 3–7 от ЗЗЛД единствената възможност за допустимост на обработването под формата на предоставяне на данните е наличието на съгласие на съответните физически лица.

По същия въпрос Комисията се е произнесла и по повод искане от Главния секретар на Президента на Република България: В искането е посочено, че в администрацията на Президента на Република България е получено заявление от журналист с искане за предоставяне на достъп до обществена информация по смисъла на чл. 3, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ). Указано е, че част от искането за достъп до информация е за предоставяне на списък на лишените от

свобода, които са били помилвани по силата на чл. 98, т. 11 от Конституцията на Република България и имената на членовете на Комисията по помилване. Поискано е становище от КЗЛД относно това, доколко информацията – имената на помилваните лица и членовете на Комисията по помилванията, представлява лични данни по смисъла на чл. 2 от ЗЗЛД и налице ли са законовите основания за предоставяне на тази информация.

Изразеното становище на КЗЛД е, че на основание чл. 2, ал. 1 от ЗЗЛД, информацията за имената на помилваните лица и имената на членовете на Комисията по помилването, даваща възможност за тяхната индивидуализация, представлява лични данни по смисъла на ЗЗЛД. Предоставянето на исканата информация на трети лица е допустимо само в случаите, когато е налице поне едно от посочените в разпоредбата на чл. 4 от ЗЗЛД условия. По отношение на имената на помилваните лица такова възможно условие за допустимост на обработването под формата на предоставяне на данните, е наличието на съгласие на съответните физически лица. По отношение на имената на членовете на Комисията по помилването такова възможно правно основание е осъществяването на задача в обществен интерес, както и обработването единствено за целите на журналистическата дейност, доколкото това обработване не нарушава правото на личен живот на лицето, за което се отнасят данните.

1.5. Становище на КЗЛД относно предлаганата нова услуга от Столична община – „Електронна справка за дължими данъци и такси”

Друг интересен случай, по който КЗЛД е сезирана през 2012 г., е във връзка с предлаганата нова услуга от Столична община – „Електронна справка за дължими данъци и такси”, обработването на лични данни във връзка с нея и предприетите мерки за тяхната сигурност. Комисията се е произнесла, че Столична община, в качеството си на администратор на лични данни, е предприела минимално необходимите технически и организационни мерки за защита на данните на физическите лица при и по повод достъп и използване на услугата „Електронна справка за дължими данъци и такси” и при спазване на принципите на законосъобразност, целесъобразност и пропорционалност на данните, съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 2 от ЗЗЛД. В становището си Комисията отбелязва, че във всички случаи мерките, предприети от страна на администратора на лични данни – Столична община, следва да са съобразени със съвременните технологични постижения и да осигуряват ниво на защита към всеки

момент, което да съответства на рисковете, свързани с обработването, и на естеството на данните, които трябва да бъдат защитени.

1.6. Искане за становище от г-н Константин Пенчев – омбудсман на Република България, по въпроси, касаещи „Софийска вода” АД и „Топлофикация София” ЕАД

Омбудсманът на Република България е поискал становището на Комисията по следните въпроси, имащи отношение към работата на администраторите на лични данни „Софийска вода” АД и „Топлофикация София” ЕАД:

– Кои данни от нотариалния акт за собственост на имота следва да обработват „Софийска вода” АД и „Топлофикация София” ЕАД;

– Правилно ли е да се съхранява от топлофикационното дружество в досието за имота нотариалния акт за собственост;

– Законосъобразни ли са цитираните в искането текстове от Общите условия на дружествата.

В този случай, след подробен анализ на нормативната уредба, регламентираща обществените отношения по повод повдигнатите въпроси, Комисията изразява следното становище:

Администраторите на лични данни „Софийска вода” АД и „Топлофикация София” ЕАД следва да обработват само данни от нотариалния акт за собственост, които идентифицират конкретния топлоснабдяван имот за целите на потреблението на топлинна енергия за битови нужди и ползване на водоснабдителни и канализационни услуги. Това означава, че чрез посочване на точен адрес и собственик по нотариален акт на имота, конкретният имот може да бъде идентифициран, без да е необходимо да се предоставят допълнителни данни като: № на нотариален акт, том, рег. №, дело № и година.

В чл. 31, ал. 3, т. 1 от Наредба № 16-334 от 6 април 2007 г. за топлоснабдяването, към договора за присъединяване се прилагат и стават неразделна част документите за собственост или вещно право на ползване в топлоснабдявания обект. Съгласно чл. 59, ал. 1, т. 2б от Общите условия на „Топлофикация София” ЕАД топлофикационното дружество съхранява копия от нотариалния акт и други документи, удостоверяващи правото на собственост. Общите условия са одобрени от ДКЕВР на основание чл. 150, ал. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ).

Въпреки посочените нормативни основания, изискването за съхраняване от топлофикационното дружество на копия на нотариални актове противоречи на принципите ЗЗЛД относно защитата на личните данни.

Посочената информация в чл. 3, ал. 2 и чл. 6, ал. 2 от Общите условия за продажба на топлинна енергия за битови нужди от „Топлофикация София” ЕАД, както и процедурата, видна на сайта на „Софийска вода” АД за откриване на индивидуални партии в сгради в режим на етажна собственост, касае физическата и икономическа идентичност на лицата и е в обем и вид, несъобразен с целта, за която е необходима. Във връзка с това не е налице условие за допустимост на нейното обработване, визирано в чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД.

1.7. Становище на КЗЛД по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (ЗПУКИ)

През 2012 г. Комисията разгледа искане от Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси по отношение на това, допустимо ли е с оглед спазване на разпоредбите на ЗЗЛД, при обявяване на решението на тази Комисия в интернет да се посочва:

– длъжността на лицата, заемащи публична длъжност, в случаите, когато тя може да бъде идентификационен признак на лицето – например: президентът и вицепрезидентът на Република България, министър-председателят, омбудсманът, председателят на Върховния касационен съд и т.н.;

– длъжността и пълното наименование на населеното място, в което се упражнява тя, доколкото това населено място има характер на идентификационен признак – например: И. П. Т. – кмет на община Видин.

При разглеждането на искането за становище от КЗЛД е отчетено обстоятелството, че Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси има нормативно установено задължение да публикува решенията си на своята страница в интернет (чл. 22е, ал. 1, т. 2 от ЗПУКИ). По този начин се осигурява публичност на работата на Комисията и прозрачност и публичност на решенията ѝ. Комисията има също така задължение да не разкрива самоличността на лицето, подало сигнала – чл. 32, ал. 2, т. 1 от ЗПУКИ.

Изразеното становище от КЗЛД, че при публикуване на решенията на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси на електронната ѝ страница, следва да се предприемат мерки за гарантиране невъзможността за

идентифицирането на физическите лица, които са подали сигнал и срещу които е подаден сигнал. В тази връзка, освен инициализиране на имената и адресите, следва да бъдат заличени и признаците, свързани с физическа, физиологична, генетична, психическа, психологическа, икономическа, културна, социална или друга идентичност на лицата. Изхождайки от целта на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси и задължението на лицата, заемащи публични длъжности, да изпълняват задълженията си в интерес на обществото честно, почтено, отговорно и безпристрастно, и да носят отговорност пред гражданите и пред органите, които са ги избрали или назначили (чл. 4 от ЗПУКИ), КЗЛД приема, че в решенията, публикувани на електронната страница на Комисията, могат да бъдат публикувани данните за професията и/или длъжността им, както и за населеното място, в което се упражнява тя. В случай, че в решението има лични данни на трети физически лица, същите следва да бъдат анонимизирани.

1.8. Становище на КЗЛД във връзка със Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление

Интерес представлява и искане за становище от Народното събрание относно възможността ксерокопие на подписа по Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление (ЗПУГДВМС) с искане за забрана на проучването и добива на шистов газ в България по метода „хидравлично разбиване” да бъде предоставена на член на инициативния комитет, който я е внесъл в Народното събрание

Становището на КЗЛД по този казус е, че предоставянето на копие от подписката на член на инициативния комитет представлява „Обработване на лични данни”, което се извършва чрез предоставяне на данните, съгласно легалната дефиниция, посочена в § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗЗЛД. Личните данни са събрани за националната гражданска инициатива, подписката е връчена в Народното събрание, от приложеното копие на лист е видно, че фигурира задължителният текст, който указва, че личните данни няма да се използват за други цели освен за целите на Гражданската инициатива за забрана на проучването и добива на шистов газ в България по метода хидравлично разбиване. Изложената в искането хипотеза за предоставянето на копие от подписката от националната гражданска инициатива за забрана на проучването и добива на шистов газ в България по метода „хидравлично разбиване”, изготвена по Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление,

на член на инициативния комитет, представлява допълнително обработване на лични данни, за цели, различни от целите, за които са събрани те и по начин, несъвместим с тези цели, поради което копие от подписката не следва да бъде предоставяно.

2. Практика по Закона за електронните съобщения

Директива 2006/24/ЕО на Европейския парламент и на Съвета за запазване на данни, създадени или обработени, във връзка с предоставянето на обществено достъпни електронни съобщителни услуги или на обществени съобщителни мрежи (директивата за запазване на данни) е транспонирана в българското законодателство посредством изменения и допълнение в Закона за електронните съобщения (ЗЕС) през 2010 г. Към настоящия момент директивата е в процес на реформа. Дискусиите се провеждат, както на равнище държави членки на ЕС, така и под формата на публични консултации. Резултатите от тях очертават редица проблемни области, които според ЕК изискват по-добра обща регулация в бъдеще:

- необходимост от ясно дефиниране на целите за запазване на данни;
- органите, които да имат право на достъп до запазени данни;
- обхват на запазените данни;
- възможности за разширяване на обхвата на Директивата с цел превенция;
- преодоляване на разминаванията по отношение на периодите на запазване, установени в различните държави членки;
- необходимост от обща осведоменост на обществото относно целите за запазване на данни и категориите запазени данни.

Цялостният процес по отстояване на необходимостта от запазване на данни, респективно използването им, се крепи върху предоставянето на убедителна статистика, доказваща полезността на тяхното използване. В този контекст Европейската комисия отправи апел към държавите членки да представят освен статистическа информация и убедителни доказателства за полезността на задържането на данни за целите на сигурността и наказателното производство. Като се имат предвид последствията и рисковете за вътрешния пазар и за зачитане на правото на неприкосновеност на личния живот и защитата на личните данни, страната ни трябва да продължи да гарантира чрез общи правила, че високите стандарти за съхраняване, извличане и използване на трафичните данни се поддържат последователно и законосъобразно.

При отчитане на този контекст и след анализ на предоставената през 2012 г. от предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги статистическа информация, Комисията за защита на личните данни направи анализ на проблемите и тенденциите в процеса по задържане на трафични данни на национално ниво. Комисията констатира следните проблемни области:

– Правните основания, за които може да се иска достъп до трафични данни не кореспондират със субектите, които са овластени да правят тези искания и на практика кръгът от органи, уредени в ЗЕС като компетентни да искат справки, е по-широк от този, който реално има право да прави това (Национална разузнавателна служба е сред овластените да искат достъп органи, но няма компетенции за разкриването и разследването на тежки престъпления).

– Класифицирането на исканията за достъп и на разпореждането на съда води до невъзможност за предоставяне на справка от страна на интернет доставчици, които нямат разкрита регистратура за класифицирана информация;

– Предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и/или услуги, изказват опасения, че контролът по линия на исканията за достъп от страна на разследващите полицаи на практика липсва и тази категория лица се ползва с изключително лесен начин за получаване на справки за трафични данни. Прокуратурата на Република България подкрепя подходът искане за достъп за нуждите на досъдебното производство да се подава от разследващ орган с изрична писмена санкция от наблюдаващия прокурор.

– Налице е тенденция за намаляване на броя на предприятията, изпълнили законовото си задължение за предоставяне на статистическа информация (за сравнение, през 2011 г. 33 предприятия са предоставили статистически данни, а през 2012 г. – 22 предприятия). Видим е обаче фактът, че големите предприятия на този пазар са изрядни и информацията от тях до голяма степен може да очертае достоверно тенденциите и е солидна база за статистическия анализ.

Въпреки разбирането на Комисията за защита на личните данни, че изискването на ЗЕС за представяне на информация относно „случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи” предполага предоставяне на конкретна и детайлна статистика относно всички отделни случаи, предприятията не са в състояние да предадат такава информация, поради което предоставят само обобщени данни относно общия брой случаи на искания за достъп.

– Налице е почти двойно увеличение на случаите, в които компетентните органи са поискали предоставяне на трафични данни (за сравнение, през 2011 г. исканията за достъп до запазени трафични данни са 39 781, а през 2012 г. – 75 672).

– Почти двойно е увеличен и броят на случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи по ЗЕС (за сравнение, през 2011 г. са били предоставени общо 38 861, а през 2012 г. – 74 296.), увеличен е и броят на случаите, при които не е могло да се отговори на искането за данни (за сравнение през 2011 г. те са 920, а за 2012 г. – 1376).

– Получената в КЗЛД статистическа информация от предприятията е в по-обобщен вид и е на базата на различни критерии и параметри и не съответства напълно на видовете информация, която очаква да получи Европейската комисия.

За да отговори на очакванията на Европейската комисия и да предприеме мерки за уеднаквяване на практиката в национален план, Комисията за защита на личните данни издаде задължителни указания до задължените по ЗЕС субекти. Комисията даде възможност на всички заинтересовани страни в процеса по задържане и достъп до трафични данни да изразят своето становище и да дадат предложения и затова конституира като заинтересовани страни в административното производство по издаване на задължителни указания следните органи и институции: органите по чл. 250б, ал. 1 от ЗЕС; предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги; главния прокурор на Република България; председателя на Софийски градски съд, председателите на районните съдилища в цялата страна; Комисията за регулиране на съобщенията и Сдружението за електронни комуникации.

Задължителните указания регулират всички параметри, които са дискутирани на проведените срещи с институциите, ангажирани в процеса по запазване на данни. Нещо повече, при изготвянето на задължителните указания, са взети под внимание и формулярите на Европейската комисия, по чиито образец отделните държави членки са задължени да представят статистическа информация, тъй като към настоящия момент има „разминаване” между параметрите на статистическата информация, подадена от предприятията, съответно от КЗЛД и тази, която изисква Европейската комисия. С указанията се разписват изискванията към съдържанието на регистрите, поддържани от органите по чл. 250б от ЗЕС, съдилищата и предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, като изрично е указано, че тези изисквания представляват минимално необходимото съдържание. Всяко от задължените лица по своя преценка може да изисква вписването в регистрите и на

допълнителна информация. Указано е, че регистрирането, съхранението и унищожаването на документите, свързани с исканията за достъп, издадените разрешения и откази, разпорежданията за достъп и справките, се определя с вътрешни правила на съответния орган по чл. 250б, ал. 1 от ЗЕС, съд или предприятие за работа с явни и класифицирани документи, при спазване на приложимите нормативни актове. Разписани са изискванията към унищожаване на съхранени данни.

С цел да се отговори на препоръката на Европейската комисия всяка държава членка на Европейския съюз да представя анализ на полезността на използването на трафични данни, при зачитане на независимостта на съдебната власт, в рамките на добросъвестния междуинституционален обмен и при спазване на принципите на НПК, Комисията за защита на личните данни препоръча всяка година до 31 март органите по чл. 250б, ал. 1, съда и прокуратурата на Република България да й предоставят обобщен анализ на практиката си, свързана с реализиран достъп до запазени данни по чл. 250а, ал. 1 от гледна точка на полезността на получените данни. Препоръчително е анализът да обхваща информация относно: броя случаи (брой дела), при които достъпът до съхранени трафични данни по чл. 250а, ал. 1 от ЗЕС е бил смятан за необходим; мотивите за необходимостта от достъп; по възможност, информация относно отделни казуси, при които получените данни са били от съществено значение за отделно наказателно производство; по възможност, справка за броя осъдителни/оправдателни присъди по дела, при които са приложени справки за достъп до трафични данни по чл. 250а, ал. 1 от ЗЕС.

След получаване на анализа от отделните органи и институции, КЗЛД ще обобщава получената информация и ще я предостави на вниманието на Народното събрание и Европейската комисия, ведно с информацията по чл. 261а, ал. 4 от ЗЕС.

Издадените задължителни указания подлежат на незабавно изпълнение, като изискването предприятията да представят статистическа информация по новите образци ще се изпълнява за отчетната 2013 г.

IX. Исканията за решения за трансфер на лични данни

През 2012 г. влязоха в сила изменения и допълнения на Правилника за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация (ПДКЗЛДНА) – изм. и доп. ДВ. бр.12 от 10 февруари 2012 г.

По отношение на реда за осъществяване на трансфер на данни настъпиха съществени изменения. Съгласно чл. 53а от ПДКЗЛДНА Комисията не се произнася с решение и администраторът може да предоставя лични данни в трета държава, когато е налице решение на Европейската комисия, с което тя се е произнесла, че:

- третата държава, в която се предоставят лични данни, осигурява адекватно ниво на защита, или

- определени стандартни договорни клаузи осигуряват адекватно ниво на защита.

Задължение за администратора, предоставящ данните, при наличие на горните условия, е разписано в чл. 53б, като във всички случаи на предоставяне на лични данни в трети държави администраторът е длъжен да заяви предоставянето на данни във водения от КЗЛД регистър по чл. 42, ал. 1 от ПДКЗЛДНА.

В случай, че са налице условията визирани в чл. 53а от ПДКЗЛДНА по отношение трансфера на лични данни към администратор/обработващ на територията на трета държава, Комисията не се произнася с решение, и в тези случаи трансферът на данни може да бъде извършен въз основа на сключените стандартни договорни клаузи, които осигуряват адекватно ниво на защита. Стандартните договорни клаузи осигуряват адекватно ниво на защита на трансферираните лични данни, които са предмет на съответния договор. Стандартните договорни клаузи са приложими към трансфери до всички държави извън Европейския съюз. Те предвиждат съответни задължения за администратора, който предоставя данните и за лицето от третата държава, което ги получава. Установена е солидарна отговорност за трансфериращия и получаващия данните при нарушаване на клаузите. В стандартните договорни клаузи се посочват основните аспекти на съответния трансфер (вид на данните, цели на трансфера, период на обработване и др.). Стандартните договорни клаузи могат да бъдат допълвани от страните, сключващи съответния договор за трансфер, но само доколкото допълненията не им противоречат.

Към момента съществуват три решения на Европейската комисия, с които са определени алтернативни стандартни договорни клаузи за трансфер в трета държава от администратор до администратор, както и от администратор към обработващ лични данни:

- Решение на ЕК от 15 юни 2001 г. относно стандартни договорни клаузи за трансфер на лични данни до трети страни, съгласно Директива 95/46/ЕО (2001/497/ЕО);

– Решение на ЕК от 27 декември 2001 г., изменящо Решение 2001/497/ЕО, с оглед въвеждането на алтернативни стандартни договорни клаузи за трансфер на лични данни до трети страни (2004/915/ЕО);

– Решение на ЕК от 5 февруари 2010 г. относно стандартни договорни клаузи при предаването на лични данни към лицата, които ги обработват, установени в трети страни, съгласно Директива 95/46/ЕО.

В случай, че трансферът на данни ще се извършва към трета държава, която осигурява адекватно ниво на защита, съгласно решение на Европейската комисия, то тогава не е необходимо сключване на Стандартни договорни клаузи. Към момента Европейската комисия се е произнесла относно наличието на такова ниво за следните държави: Канада, Аржентина, Швейцария, Израел, острови Ман, Гърнси и Джърси, Фарьорски острови, Андора. Последното решение, с което Европейската комисия се е произнесла относно адекватно ниво на защита, това е Решение за изпълнение (Implementing Decision) под номер 2012/484/ЕО, отнасящо се до адекватното ниво на защита в Уругвай. Поради това, че трансферът на лични данни представлява „Обработване на лични данни” по смисъла на ЗЗЛД, обработването чрез предоставяне на данните следва да се извършва в съответствие с принципите на законосъобразност, целесъобразност и пропорционалност на данните и при наличието на условията за допустимост за обработване на личните данни (чл. 4, ал. 1 от ЗЗЛД). При всеки конкретен случай обемът на предоставените данни винаги следва да е съобразен с целта, за която същите се прехвърлят, т.е. с принципа на целесъобразност. Предоставянето на информация относно личните данни на физическите лица следва също така да е законосъобразно, а самата информация пропорционална.

Трансферите на данни в хипотезата на чл. 53а от ПДКЗЛДНА следва да се извършват след заявяване на предоставянето на данни във водения от КЗЛД регистър по чл. 42, ал. 1 от ПДКЗЛДНА (в случай, че такова заявяване не е извършено до този момент по отношение на регистъра, по който се планира трансферът).

Съгласно новия ред за предоставяне на данни в трети държави Комисията за защита на личните данни разрешава такова предоставяне само в случаите, посочени в чл. 36а, ал. 7 и чл. 36б, ал. 1 от Закона за защита на личните данни.

Следва да се има предвид, обаче, че до влизане в сила на промените в ПДКЗЛДНА, в Комисията за защита на личните данни са постъпили искания за разрешаване на трансфер на лични данни от редица администратори. Във връзка с това през 2012 г., КЗЛД разгледа по стария ред тези искания за трансфери и се произнесе с 8

решения. Може да се обобщи, че в своята цялост тези искания се отнасят до предоставянето на лични данни относно служители и клиенти на съответните администратори към трети държави – САЩ, Индия, Китайска народна република и др. при разглеждането на всички тези трансфери, освен наличието на сключени стандартни договорни клаузи, Комисията е изисквала и представянето на допълнителни доказателства и информация относно предприетите технически и организационни мерки за сигурност на данните. Установено бе, че в по-голямата си част необходимостта за тези трансфери е продиктувана от сключени договори за аутсорсинг между администратора на лични данни на територията на Република България и друг администратор на територията на третата държава. С оглед обстоятелството, че договорът за аутсорсинг обикновено се сключва за продължителен период от време и във връзка с това поръчителят отделя дейност или процес, който му е бил присъщ и който по принцип се е извършвал в рамките на неговата фирма и прехвърля тази дейност или процес към един подизпълнител, то Комисията изключително стриктно проверява дали са налице и дали са спазени всички изискуеми от закона изисквания.

X. Реализирано обучение

През 2012 г. КЗЛД продължи и надгради своята дейност по обучение на администратори на лични данни от предходните години. След като през 2010 г. бяха обнародвани изменения и допълнения в ЗЗЛД, с които е нормативно установено правомощието на Комисията да извършва и развива дейност по обучение в областта на защитата на личните данни, през 2011 г. институцията разгърна мащабна обучителна кампания. Този процес бе продължен и през 2012 г., като в стратегията за обучение е поставен акцент за провеждане на обученията „на място” на администраторите на лични данни извън столицата. Това е обусловено от факта, че по-голяма част от обученията в предходните години са проведени в София. С изнасянето на обучителните семинари в областни центрове в страната се търси двоен ефект – достигане до администратори, които нямат възможност да излъчат свои представители за обученията в столицата и популяризиране работата на институцията в цялата страна. Продължена е и традицията за провеждане на съвместни семинари с Дипломатическия институт към Министерството на външните работи. В обученията, проведени от страна на КЗЛД, участие вземат администратори на лични данни от две групи – представители на

публичния сектор и на частния бизнес. Организиран са 10 семинара, от които 5 с органи на местното самоуправление и местната администрация, 1 обучение за съдебната власт, 1 обучение за Дипломатическия институт, 3 обучения за представители на търговски дружества (търговски банки). Общият брой на обучените през 2012 г. е 462 администратори и обработващи лични данни.

1. Обучение по инициатива на КЗЛД на администратори на лични данни от държавни институции

През 2012 г. е поставен акцент върху сътрудничеството на Комисията за защита на личните данни с представители на местното самоуправление и местната администрация. Проведени са 5 обучения – в областите Плевен, Силистра, Кюстендил, Монтана и община Троян, на които присъстват общо 199 човека.

•Област Плевен

На 01 март 2012 г. Комисията за защита на личните данни проведе обучение на служителите от областната и общинската администрация, кметовете и секретарите на общини в област Плевен. Обучаемите са запознати с актуални въпроси, свързани със защитата на личните данни в глобален и национален мащаб, с правната рамка на защитата на данните и с дейността на КЗЛД. На присъстващите са предоставени материали, съдържащи основните документи от българската и международната правна рамка в сферата на защитата на личните данни, отчетите на КЗЛД пред Народното събрание, бюлетините на Комисията и информация за най-често задаваните въпроси и техните отговори.

•Област Силистра

На 15 май 2012 г. се проведе обучение в областна администрация Силистра. В него участие взеха кметове и секретари на общините в област Силистра, както и служители от областната и общинската администрация. По време на обучението се акцентира върху правата на физическите лица и задълженията на администраторите и обработващите личните данни, правомощията на Комисията за защита на личните данни, производствата пред КЗЛД и други актуални въпроси в тази област. Специално внимание е отделено на информационната кампания на институцията за разясняване правата на гражданите.

•Област Кюстендил

На 1 ноември 2012 г. се проведе обучение в Областна администрация Кюстендил. В обучението участват 59 представители на общините в област Кюстендил, на

областната администрация, както и на 10 териториални поделения на централни администрации. Пред обучаемите са представени правната рамка на защитата на личните данни на международно и национално ниво, процесът по регистрация на администратори, както и практически казуси, свързани с лични данни. От страна на обучаемите е проявен силен интерес по отношение тълкуването на ЗЗЛД и по-специално определението за лични данни, регистър с лични данни и понятието обществен интерес.

- **Община Троян**

На 26 юли 2012 г. екип на Комисията за защита на личните данни проведе обучение на администратори на лични данни в община Троян. Обучението бе посрещнато с голям интерес от страна на ръководителите и служителите на местното самоуправление и структурните единици на общинската администрация. Присъстваха заместник-кметът, секретарят на общината и повече от 50 общински служители.

Разгледани са основни въпроси по прилагането на Закона за защита на личните данни в съответствие със спецификата на осъществяваната от администраторите дейност и техните конкретни задължения по ЗЗЛД. Акцентирано е върху проблемите на общините, учебните заведения и детските градини на територията на общината. Присъстващите са получили материали и брошури относно основните права и задължения на физическите и юридическите лица по отношение защитата на личните данни, както и относно актуални въпроси за обработването на лични данни в Шенгенската информационна система.

Едновременно с това е проведено и обучение на администратори на лични данни, предоставящи комплексни туристически услуги на български и чуждестранни граждани на територията на общината. Обсъдени са проблемите и затрудненията, които срещат те при осъществяването на дейността си в контекста на защитата на личните данни.

2. Обучение по инициатива на администратори на лични данни от държавни институции

И през 2012 г. администратори на лични данни от публичния сектор проявяват интерес и изявяват желание за провеждане на обучение на техни служители. Комисията за защита на личните данни получи покана за провеждане на обучение от администрацията на Районен съд Бургас и за продължаване на успешната практика от

предходните години за участие в обучителните курсове на Дипломатическия институт към МВнР.

- Обучение на администрацията на Районния и на Окръжния съд Бургас

По покана от страна на председателя на Районен съд Бургас се проведе обучение на място, предназначено за администрацията на Районния и на Окръжния съд Бургас. Обучението е осъществено с цел запознаване с нормативната уредба на защита на личните данни на национално и европейско ниво, разясняване на основни понятия, акцентирание върху правата на физическите лица и задълженията на администраторите на лични данни, основните правомощия на Комисията, в качеството ѝ на независим орган по защита на данните, начините на тяхното упражняване, както и необходимите минимални организационни и технически мерки за защита на данните, които следва да предприеме всеки администратор относно защита на обработваните от него лични данни от неправомерен достъп или случайно унищожаване.

От страна на обучаемите са поставени въпроси, тясно свързани с обработването на лични данни в хода на съдебната практика и допустимостта на разкриването на лични данни на трети лица.

- Обучение в Дипломатически институт към Министерството на външните работи – специализиран курс по „Консулска дипломация”

И през 2012 г. продължи и се доразви традиционното сътрудничество между Комисията за защита на личните данни и Министерството на външните работи по линия на организирания от Дипломатическия институт специализиран курс по „Консулска дипломация”. В проведения през 2012 г. курс експерти от КЗЛД запознават участниците в обучението с основните дейности на Комисията, с националната и европейската правна рамка за защита на личните данни. На участниците в обучението са представени основните правила и нормативни изисквания при извършване на действия по обработване на лични данни. Акцент по време на обучението е поставен върху режима за трансфер на лични данни в чужбина, както и на въпросите, свързани с тяхното предоставяне от един администратор на друг или на обработващ данните. Обсъдени са множество казуси, свързани с искания на граждани за предоставяне на информация за физически лица български граждани, намиращи се на територията на трета държава, както и възможностите и процедурата за нейното предоставяне от страна на консулските представителства.

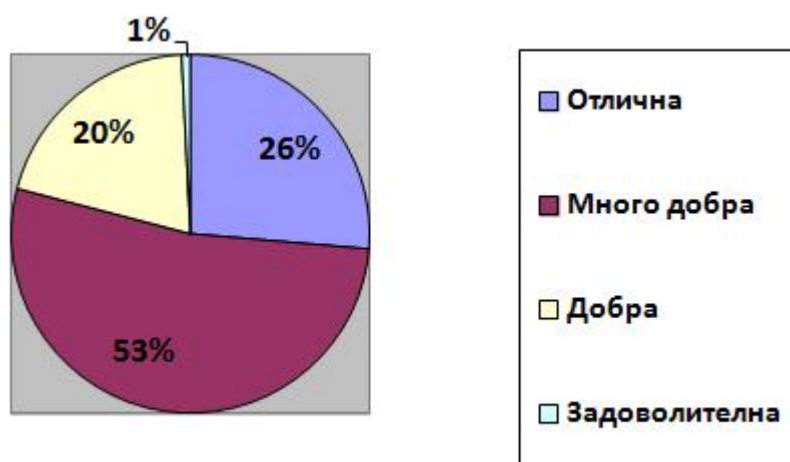

3. Обучение на администратори на лични данни от частния сектор

През 2012 г. се проведе съвместна инициатива с обучителната организация „Център за обучение и развитие”, в която експерти на КЗЛД обучаваха 90 служители на търговски банки, разпределени в 3 обучителни семинара. Обучаемите са запознати с основните принципи и правила на обработването на лични данни, както и със специфични за банковата дейност казуси, свързани с личните данни на клиенти и служители на търговски банки. Освен въпросите, пряко свързани с обработването на лични данни във връзка с изпълнението на техните служебни задължения, служителите в банки проявяват интерес към проблемите по защита на данните и в качеството си на граждани и поставят въпроси, свързани със събирането, обработването и съхранението на лични данни от държавните органи и домоуправителите.

4. Статистика и тенденции

През 2012 г. в проведените от КЗЛД обучения участие вземат 462 служители на администратори на лични данни. Поради липса на финансова осигуреност на обученията, техническите материали, които обучаемите получават, включват единствено дискове със записана информация по въпроси в областта на защитата на личните данни. Спазена е традицията за получаване на „обратна връзка” от участниците в семинарите, като 267 човека изразяват желание за попълване на предоставените анкети за оценка на обученията. Въз основа на обобщените резултати е получена оценка на обучението (фиг. 12)

Фиг. 12

При сравнителен анализ на резултатите от обучението за 2011 и 2012 г. може да бъде направен изводът, че обученията на КЗЛД поддържат високо ниво на ефективност. През 2012 г. с 5 % нараства броят на получилите оценка „много добра”, с 2 % намалява броят на получилите оценка „задоволителна”.

Обратната връзка от обучаемите е изключително важна за Комисията. Тя е ясен индикатор за желанията и нуждите на обучаемите и показва насоките за промени в обучителните курсове. В своята обучителна дейност КЗЛД се стреми максимално да отговори на нуждите на обучаемите и на отправените от тях препоръки. Сред основните такива, отправени към обучителните екипи в хода на обучението са представянето на материята по достъпен и разбираем начин и илюстрирането на теорията с практически примери и казуси. Това се оценява високо от участниците в обучението: 20 % от тях отговарят на въпроса „Какво най-много Ви хареса в обучението?” с „Практическите примери и казуси”, други 12,4 % – „Компетентността на лекторите и достъпното представяне на материята”.

5. Изводи

При анализ на постъпилите анкети от проучването от страна на КЗЛД на потребностите от обучение на администратори на лични данни се констатира, че като цяло администраторите имат бегла представа от проблематиката в областта на защитата на личните данни. Мнозинството от анкетираните са категорични, че служителите в тяхната организация се нуждаят от обучение по защита на личните данни, като най-често срещаното предпочитание е то да се проведе под формата на семинар с лекции и презентации, поради възможността за диалог и личен контакт. Анкетираните също така осъзнават, че знанията, придобити по време на обучението, имат реално приложение в тяхната работа. Мнозинството изразява желание за получаване на информационни материали, свързани със защитата на личните данни, като предпочитаната форма е онлайн разпространението. Администраторите посочват разнообразни въпроси, които предлагат да бъдат засегнати в информационните материали на институцията – конкретни обяснения на задълженията на администраторите и правата на физическите лица, пояснения на Наредба 1 за техническите и организационни мерки за защита, информация за националната правна уредба на защита на данните, повече информация за административното обслужване на кметове и кметски наместници, както и по-засилено отразяване на въпросите, свързани с гражданската регистрация и административното обслужване и защитата на личните данни.

XI. Реформа в областта на защитата на личните данни

В началото на 2012 г. стана факт законодателното предложение за нова правна рамка за защита на личните данни в Европейския съюз. Реформата, в която намират място акумулираните през последните 17 години социални, икономически и технологични развития на обществото, носи отговорността да създаде правен ред и следователно доверие по отношение на всички процеси, протичали извън обхвата на действащата от 1995 г. Директива за защита на данните. Предложените нови правила и области на защита имат много комплексен характер, въвеждат значителни промени в сравнение с действащата директива и подлежат на задълбочени дискусии в компетентните органи на Европейския съюз.

Постигането на политически консенсус на равнище ЕС предполага висока степен на координация в национален план, по отношение на предложените правни инструменти, предвид пряката приложимост на предложението за общ Регламент за защита на данните и обособяването на отделна Директива, която да регламентира обработването и защитата на данните в секторите полиция и правосъдие.

Основните параметри на позицията на Комисията за защита на личните данни по предложеното законодателно досие са установени в рамков документ, приет от Комисията през първата половина на 2012 г. Предложеният законодателен пакет е анонсиран по време на инициативите, с които в България отбеляза Европейския ден за защита на данните през 2012 г. и е наличен на уебсайта на КЗЛД.

В рамките на установения в документа мандат и с оглед приоритетността на досието в дейността на КЗЛД през 2012 г. представители на Комисията за защита на личните данни участваха в Работната група по обмен на информацията и защита на данните (DAPIX), в рамките на която се провеждат базовите технически дискусии на държавите членки по предложеното законодателно досие, преди резултатите да бъдат представени на вниманието на министрите в Съвета по Правосъдие и вътрешни работи.

В национален план работата по предложената законодателна реформа се извършва при добра институционална координация и отвореност към всички участници в процеса. В обсъжданията, провеждани в Съвета на Европейския съюз, българската позиция по проекта на Регламент е последователна и отчитаща проблемите, които биха могли да възникнат в резултат на неговото приложение в публичния и частния сектор. Комисията изрази своята подкрепа за това материята в

областта на защитата на личните данни да бъде уредена в регламент, тъй като именно този правен инструмент ще въведе единен набор от правила, чието пряко приложение ще доведе до по-добра съвместимост между отделните законодателства на държавите членки и ще елиминира евентуални противоречия в практиката и прилагането на различни стандарти по защита на данните.

Наред с изразената подкрепа по правната форма на предложението общ Регламент за защита на данните основното послание в изразените позиции на Комисията за защита на личните данни е намирането на точния баланс между правата и задълженията, визирани в новия законодателен пакет. В хоризонтален план, концепцията за баланса е приложима по редица аспекти на предложението регламент, като най-общо могат да бъдат изведени следните положения:

- запазване на технологично-неутралния характер на предложението за регламент при гарантиране на максимална правна сигурност чрез въвеждане на ясни правила;

- осигуряване на максимална защита на физическите лица без излишно обременяване на администраторите и възпрепятстване на свободното движение на данни;

- внимателна преценка на случаите и процедурите, предполагащи ответни действия на националните органи по защита на данните с оглед отражението, което новата правна уредба ще има върху техните ресурси и бюджет;

- прецизно и балансирано формулиране на критериите за назначаване на служителите по защита на личните данни и неговите задачи, и на ефекта, който определянето на такова лице ще има върху малките, средни и големи администратори на лични данни;

- внимателно формулиране на критериите за локализиране на „единното гише за обслужване“ на отделните мултинационални администратори;

- съобразяване на предвижданите финансови санкции с различните икономически условия в ЕС;

- гарантиране на повече гъвкавост по отношение на публичните органи, попадащи в регулаторното поле на регламента, предвид факта, че в техните служебни функции попада провеждането на съответната държавна политика и изпълнението на поети международни задължения; и не на последно място;

- намиране на баланс по отношение на правото на защита на данните и правото на свободно изразяване и достъп до информация.

По отношение предложението за отделна директива в областите полиция и правосъдие Комисията за защита на личните данни споделя необходимостта от правна регламентация на обработването на лични данни за нуждите на правоприлагащите органи и смята, че с този правен инструмент ще бъде постигнат най-добрият баланс между гарантирането на високо ниво на защита на данните и защитата на обществената сигурност. Изборът на директива дава възможност на държавите членки да приложат повече гъвкавост в процеса по транспониране в националните законодателства, при отчитане на специфичния характер на областите полиция и правосъдие.

Съществен елемент от предложението общ Регламент за защита на личните данни са предвижданите нови механизми за взаимодействие и изискванията спрямо институционалната и ресурсна обезпеченост на националните органи по защита на данните. Стремещт към хармонизирано приложение на законодателството в областта на защитата на личните данни, въвеждането на принципа „за обслужване на едно гише“ на мултинационалните администратори на лични данни и големият обем работа, който ще стои зад ефективното изпълнение на тази нова процедура, ще доведат до по-голяма натовареност на националните надзорни органи. С оглед опасенията на надзорните органи, изразени в обща позиция на Работната група по чл. 29, Европейската комисия извършва анализ на ресурсната осигуреност на националните органи по защита на данните.

В своя индивидуален принос във връзка с изготвяния анализ, Комисията за защита на личните данни подчерта необходимостта от адекватно обезпечаване с финансови, административни и човешки ресурси, с оглед очакваното увеличаване на надзорните правомощия, след влизане в сила на предложението регламент. Новата правна рамка значително разширява обхвата на действащата към момента Директива 95/46/ЕО. Реформата предвижда разширяване правата на физическите лица и засилване отговорността на администраторите на лични данни, което неминуемо ще доведе до увеличаване броя на разглежданите в Комисията жалби и искания за становища и преценки по изпълнение на политики по неприкосновеността (кодекси за поведение, политики за достъпност и др.).

Допълнителни ресурси следва да бъдат вложени и с оглед развитието на информационните технологии. Като пример могат да бъдат посочени предвижданите в регламента процедури и кратки срокове за реакция по отношение на сигнали за нарушаване сигурността на данните.

Освен за ефективно упражняване на надзорните функции, допълнителни ресурси ще бъдат необходими за въвеждащо обучение по предложените нови правни инструменти и провеждането на мащабна образователна дейност. През специализирано обучение трябва да премине не само националният надзорен орган, но също така и администраторите на лични данни и служителите по защита на данните (основен контакт между администраторите и органа по защита на данните). Съгласно правомощията, дадени ѝ по закон, Комисията е компетентната национална институция по отношение на обучението в сферата на защитата на личните данни.

С оглед всеобхватния характер на реформата в областта на защитата на личните данни, която обхваща всички съществуващи режими, предмет на усилията трябва да бъде и доброто взаимодействие и съвместимост на различните регулаторни инструменти на европейско и международно ниво. Новото европейско законодателство трябва да е отворено към глобалните тенденции и процеси в областта на защитата на личните данни.

В тази връзка Комисията за защита на личните данни участва и в процеса на реформиране на Конвенция 108/81/СЕ за защита на лицата при автоматизирана обработка на личните данни, придържайки се към общоевропейското разбиране, че законодателната реформа на равнище Съвет на Европа и Европейски съюз, трябва да се извършва при максимална координация.

КЗЛД представи своите становища и коментари по предложените промени в текста на Конвенцията, свързани с разпоредбите, регулиращи обхвата и легитимността на обработката на данните, обработката на специалните категории данни, сигурността на данните, прозрачността на обработката, правата на лицата, допълнителните задължения за администраторите на данни, предвижданите изключения и ограничения, функциите на надзорните органи и трансграничните потоци от данни.

Промените в Конвенцията са предмет на обсъждане в рамките на Консултативния комитет на Конвенция 108 (Т-РД), в който Комисията за защита на личните данни е представлявана от своя председател. В рамките на правомощията си като член на Съвета на Европа и страна по Конвенция 108/81/ЕО КЗЛД одобри участието на органа за защита на личните данни на Южна Корея и Информационно общество в заседанията на Консултативния комитет, както и подкрепи изготвеното становище относно готовността за присъединяване на Макао към Съвета на Европа.

ХІІ. Сътрудничество на КЗЛД с други държавни органи в национален план и международно сътрудничество със сродни надзорни органи, работни групи и общи надзорни органи. Регионално сътрудничество. Институционално взаимодействие. Връзки с обществеността и политика на публичност и прозрачност

Настоящата всеобхватна реформа в областта на защитата на личните данни заема централно място в дневния ред на всички европейски и международни конференции през годината, в които Комисията за защита на данните участва.

В рамките на Пролетната конференция на Европейските органи по защита на личните данни, проведена в Люксембург през май 2012 г., ръководителите на европейските надзорни органи по защита на данните приеха резолюция относно реформата в европейската система за защита на данните.

На редовната годишна среща на органите за защита на личните данни за Централна и Източна Европа, която тази година се проведе през месец май в Киев, Украйна, е приветствано модернизирането на действащото европейско законодателство, наред с обсъждането на специфични въпроси, свързани с обработването и защитата на личните данни в рамките на масови мероприятия, каквото се явява Европейското първенство по футбол през 2012 г. Делегацията на КЗЛД изнася доклад относно правната рамка за защита на личните данни в България, правомощията и приоритетите на Комисията за защита на личните данни.

Модернизацията на европейското законодателство в областта на защитата на данните е водещ мотив и на проведената през май 2012 г. в Скопие международна конференция. В рамките на конференцията представителите на Комисията имаха възможност да се запознаят със състоянието на защитата на личните данни в страните кандидатки за членство в Европейския съюз и възможностите за сътрудничество по проекти, финансирани от ЕС.

Развитието на информационните технологии за пренос и обработване на данни за различни цели и свързаните с това рискове пред защитата на личните данни, също намира централно място в настоящата законодателна реформа и е обстойно разисквано в редица международни форуми. На проведеното през септември 2012 г. в Берлин заседание на Международната работна група в областта на телекомуникациите КЗЛД представя напредъка в изграждането на българското електронно правителство,

навлизането в България на Интернет протокол версия 6 (IPv6) и проведените дискусии с представители на информационното общество. Основни теми на конференцията са актуални технологични процеси като облачните технологии, профилирането на потребители за целите на директния маркетинг, както и иновативни права и процедури за надзор като „правото да бъдеш забравен“ по отношение на личните данни в онлайн пространството и задължението за уведомяване (на лицата и органите по защита на данните) при нарушение на сигурността на личните данни.

Възможностите на съвременните информационни технологии по отношение на автоматизираното събиране и обработване на лични данни в голям мащаб за целите на профилирането много често без знанието на лицата също е сред акцентите на проведената в Уругвай през октомври 34-та Международна конференция на органите по защита на данните и неприкосновеността под мотото „Неприкосновеност и технологии – в баланс“. Следва да се има предвид и Препоръка CM/Rec (2010) 13 на Съвета на Европа към държавите членки относно защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни в контекста на профилиране. В рамките на конференцията, наред със специфични въпроси относно защитата на данните в информационното общество, бяха разгледани и възможностите за свързване на отделно функциониращите в момента системи за защита на данните (по линия на Съвета на Европа и Европейския съюз, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и Организацията за Азиатско-тихоокеанското икономическо сътрудничество) в глобална мрежа.

В контекста на защитата на личните данни в телекомуникациите Комисията участва и в среща на Технологичната подгрупа на Работната група по чл. 29, организирана от Европейската агенция за мрежова и информационна сигурност (ENISA). Основната цел на организираната през октомври в Атина среща бе обсъждане на методологията за преценка сериозността на нарушенията в сигурността на данните.

Защитата на информацията в онлайн пространството, международното взаимодействие при предотвратяване на киберпрестъпления, свързани с нарушаване сигурността на данните, и трансграничният характер на защитата на личните данни са част от дискутираните теми в рамките на проведената през ноември международна конференция за Защита на личните данни в Москва. По покана на Федералната служба за надзор в сферата на телекомуникациите, информационните технологии и масовите комуникации на Руската федерация (РОСКОМНАДЗОР) председателят на Комисията за защита на личните данни бе лектор в първата сесия на конференцията – заседание на

органите по защита на данните от 13 държави от Европейския съюз, Източна Европа, Централна Азия и Южна Америка, които представиха своя национален опит при осъществяването на международно сътрудничество. КЛЗД сподели своите виждания по общите проблеми, с които се сблъскват националните надзорни органи при осъществяване защитата на лицата и ползите от въвеждане на универсални стандарти. Като настоящи и бъдещи приоритети на международно взаимодействие, председателят на Комисията за защита на личните данни откри законодателната реформа в областта на защитата на личните данни и образователната политика на институцията.

С оглед на съвременните предизвикателства пред защитата на личните данни, през отчетната 2012 г. Комисията е отворена за контакти с представители на международния бизнес, които спомагат за развитието на съвременното информационно общество. В сградата на Комисията са организирани разговори с представители на Фейсбук и Майкрософт по въпроси, свързани с навлизането на облачните технологии и предвидените нови принципи за защита в онлайн пространството. По отношение на облачните технологии Комисията за защита на личните данни подчерта необходимостта от контрол при последващо предаване на данни и повишаване доверието от страна на потребителите чрез внедряване на политики за прозрачност и механизми за оценка на риска. В рамките на срещите КЗЛД има възможност да се запознае с възприетата политика по неприкосновеността на двете компании и да изрази позицията на ЕС по аспектите и механизмите, които изискват допълнително подобрене. Представителите на Майкрософт и Фейсбук споделиха своите позиции по настоящата реформа в областта на защитата на личните данни.

През 2012 г., основна част от взаимодействието на Комисията за защита на личните данни с надзорните органи на държавите членки от Европейския съюз се осъществи в рамките на Работната група по чл. 29 от Директива 95/46/ЕО. Работната група е основният форум за координирането на общи политики по въпросите, свързани с неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни.

През 2012 г. основна част от взаимодействието на Комисията за защита на личните данни с надзорните органи на държавите членки от Европейския съюз, се осъществи в рамките на Работната група по член 29 от Директива 95/46/ЕО. Работната група е основният форум за координирането на общи политики по въпросите, свързани с неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни. През 2012 г. Работната група разглежда въпроси, налагащи общ подход във връзка с модернизирането на действащата европейска правна рамка за защита на данните,

международните стандарти, свързани със защитата на данните, принципите, заложиени в програмата Сейф Харбър и тяхното практическо прилагане от сертифицираните компании, защитата на личните данни, свързани с онлайн пространството (облачните технологии), мерките, които се прилагат при уведомяване за нарушения на сигурността на данните, развитието на биометричните технологии и обработването на биометрични данни, профилиране на физическите лица в частната и публична сфера и др.

В рамките на отчетния период КЗЛД изпрати за Годишния отчет на Работната група по чл. 29 обобщена информация относно структурата и дейностите на Комисията, практиката на КЗЛД (издадени задължителни предписания и наказателни постановления и изразени становища по искания и сигнали), трансфери на лични данни, въвеждане на Директива 2006/24/ЕО, обучение на администраторите на лични данни по прилагане на Закона за защита на личните данни и специфични казуси от практиката на КЗЛД.

На проведеното заседание на Комитета по чл. 31 от Директива 95/46/ЕО са обсъдени организационната структура и бъдещото функциониране на Комитета, като е приет проектът на становище на ЕК относно адекватното ниво на защита на данните в Нова Зеландия.

През 2012 г. Комисията за защита на личните данни участва в редовните заседания на Съвместните надзорни орган по Европол, Шенген, Митници и Работната група по полиция и правосъдие, както и на специализираните координационни групи за надзор на Евродак и Митническата информационна система.

Акцент в работата на Съвместния надзорен орган по Европол през годината е бъдещата стратегия за дейността на Европол. Въпроси от дневния ред на проведените през годината заседания са свързани с уеднаквяването на политиките за достъп до системата, проверката на звената, обработващи лични данни, връзка на Европол с останалите европейски бази данни по линия на полицейското и международно сътрудничество и взаимодействието между отделните информационни системи, работата по Споразумението със САЩ относно Програмата за проследяване на финансирането на тероризма, както и последните действия по създаването на Европейски център за киберпрестъпленията. Във връзка с проучване на дейността на националните звена Европол, КЗЛД представи българския опит и информация относно приложимото национално законодателство.

Дискусиите в рамките на Съвместния надзорен орган по Шенген са концентрирани върху взаимодействието между правоприлагащите органи и достъпа до

Шенгенската информационна система (ШИС), обработката и заличаването на информация, свързана с европейската заповед за арест, трудностите, произтичащи при подбирането на екип и организиране на проверките по Шенген, проблемите при прилагането на изискванията по отношение на предоставянето и получаването на информация от системите, състояние на преминаването от ШИС I+ към ШИС II. Освен оперативните въпроси, свързани с работата и контрола върху Шенгенската информационна система, са разгледани и въпроси, свързани с правото на достъп на физическите лица до лична информация в ШИС.

По отношение надзорните функции върху обработваните лични данни в Митническата информационна система (МИС) надзорната група концентрира усилията си върху създаването на работна рамка за защита на данните в МИС и изготвяне на справочник относно базата данни, съдържаща митнически идентификационни файлове. Дискутирани са различните обработки на лични данни в системата (съхраняване, задържане и други операции), кръгът от потребители, ползващи системата. Въпросът за правата на лицата по отношение на личните данни, съдържани в МИС, също е в ползрението на надзорната група с акцент върху работата по издаването на информационна брошура. КЗЛД представи подробна информация за ситуацията в България във връзка с проучване хода на въвеждане в националните законодателства на държавите членки на ЕС на Решение 2009/917/ПВР относно използването на информационни технологии за митнически цели и на Рамково решение 2008/977/ПВР относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси.

Работата на Работната група по полиция и правосъдие през 2012 г. включваше изготвянето на каталог за общи действия с другите групи от тази сфера с фокус върху международните и политическите аспекти.

По отношение на Координационната група по надзор на Митническата информационна система, която се ръководи от Европейския надзорник по защита на данните, отново бе дискутиран въпросът за правата на субектите на данни, както и изготвянето на оценка на въздействието по отношение оперирането на МИС.

По линия на Европейския надзорник по защита на данните се провеждат и заседанията на Надзорната координационна група на системата „Евродак”. През 2012 г. основни теми в работата на надзорната група са принципът за пропорционалност при събирането и трансфера на данни на бежанците, както и обработката на нечетливи отпечатъци. През 2012 г. е извършена проверка на „Евродак” и е изготвен проект на

въпросник за одит по сигурността. Обсъждани са и промените в Регламента за „Евродак“.

През ноември, КЗЛД участва и в първото заседание на Координационната група за надзор на Визовата информационна система. Първото заседание на Групата премина в обсъждане на организационни и структурни въпроси. В рамките на заседанието представители на Европейската комисия представят последни развития и редица добри практики на международно и междуинституционално взаимодействие във връзка с Визовата информационна система. Предоставена е и информация относно предстоящото стартиране на Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи (базирана в Страсбург и Талин), която ще извършва операционното управление на системите ШИС, ВИС и „Евродак“ и съдържа част за защита на данните.

Регионално сътрудничество

През 2012 г. Комисията за защита на личните данни продължи да развива динамично регионално сътрудничество чрез размяната на визити и подписването на съвместни документи.

Във връзка с изпратена молба за засилване на взаимното сътрудничество в сферата на защита на данните от Националната агенция за защита на личните данни на Косово, Комисаря за защита на личните данни на Република Албания и Националната агенция за защита на личните данни на Черна гора, на официална церемония в Прищина, Република Косово, през септември са подписани Декларация и Меморандум за взаимно сътрудничество между четирите надзорни органа и за засилване на взаимоотношенията в следните области:

- Обмяна на опит, информация и експерти във връзка с изготвянето и прилагането на европейските норми за защита на личните данни;
- Извършване на съвместни действия, включително двустранни или многостранни работни срещи във връзка с работата на органите за защита на данните и някои специфични процедури, които изискват обмен на опит.

В регионален план желанието на КЗЛД е на свой ред да даде приноса си за институционално укрепване на партньорските органи, засилване на тяхната роля и разпознаваемост в обществото и от там – общо утвърждаване позицията и правата на субектите на данни.

Спечелени проекти с международно участие

Чрез разработване на проектни предложения и кандидатстване за финансиране по европейски програми и фондове Комисията се стреми да подобри своята работа, да повиши своята ефективност и да предложи на гражданите и бизнеса усъвършенствани услуги. В тази връзка проектните предложения на КЗЛД целят повишаване административния капацитет на институцията със средства извън държавния бюджет.

От изключителна важност за институцията е изпълнението на проекти с международно участие с оглед нарастващата нужда от партньорство и взаимодействие между Комисията за защита на личните данни и нейни сродни институции в рамките на Европейския съюз. Поради това през 2012 г. КЗЛД подготви и подаде 2 проектни предложения по секторна програма „Леонардо да Винчи”, които бяха одобрени за финансиране от Националната агенция, отговаряща за управлението на въпросната програма в България – Центъра за развитие на човешките ресурси. И двете проектни предложения включват международно сътрудничество със сродни надзорни органи по защита на данните, но имат отделни целеви групи и предвиждат постигането на различни резултати. Освен подобряване ефективността и административния капацитет на Комисията успешното изпълнение на двата проекта ще доведе и до задълбочаване сътрудничеството и контактите на институцията с нейните европейски партньори.

Програма „Леонардо да Винчи”

Финансирането за одобрените проекти на КЗЛД е осигурено от Европейската комисия в рамките на програма „Учене през целия живот“, която дава възможност на хора в различни етапи от своя житейски път да получат стимулиращи възможности за обучение в цяла Европа. Тя се състои от четири секторни подпрограми: „Коменски“ (за начално и средно образование), „Еразъм“ (за висше образование), „Леонардо да Винчи” (за професионално образование и обучение) и „Грюндвиг“ (за обучение на възрастни).

Проектите на КЗЛД са разработени по секторна програма „Леонардо да Винчи”. Тя поддържа и осъществява политиката за професионално образование и обучение на страните членки на ЕС, като се съобразява със съдържанието и организацията на тази политика в съответната страна. Целта на програмата е посредством транснационалното сътрудничество и натрупания опит да се повишава качеството на професионалното образование и обучение, да се поощряват иновациите и да се разпространяват добрите професионални практики и системи в Европа.

Секторната програма развива 3 дейности:

- Дейност „Трансфер на иновации“;
- Дейност „Партньорства“;
- Дейност „Мобилност“;

Одобрените за финансиране проектни предложения на Комисията за защита на личните данни са по дейностите „Мобилност“ и „Партньорства“.

Одобрени проекти на КЗЛД

1. Проект „Обмяна на опит при провеждане на обучение в областта на защитата на личните данни“, програма „Леонардо да Винчи“, дейност „Мобилност“

КЗЛД е единствен надзорен орган по защита на личните данни в Република България, и като такъв се стреми да прилага единни правила в тази област. Основен инструмент за постигане на унифицирани стандарти по защита на данните е провеждането на обучение. Както вече бе посочено, от страна на институцията през 2011 г. бе разгърната мащабна обучителна кампания, което доведе до натрупване на сериозен опит от страна на служителите, извършващи обучението. Въпреки отчетените положителни резултати от организираните семинари, през 2012 г. се установи, че е необходимо повишаване на ефективността им. Обсъдени са и възможностите за въвеждане на нови форми, например онлайн обучение или развитие на съвместното обучение с партньорски институции. В тази връзка се констатира необходимостта от проучване на процеса на обучение на европейски сродни органи по защита на данните, които извършват подобна дейност от по-ранен период и са натрупали значителен опит в тази сфера.

1.1. Резюме на проектното предложение

Проектното предложение с наименование „Обмяна на опит при провеждане на обучение в областта на защитата на личните данни“ е подадено в рамките на секторна програма „Леонардо да Винчи“, дейност „Мобилност“ и е на обща стойност 13 720 евро. Срокът за изпълнение е до края на юли 2013 г. Завършването на проекта ще доведе до запознаване на членовете и служителите на КЗЛД с процеса по обучение в партньорските европейски институции, както и идентифициране и прилагане на добри практики в обучението, провеждано от Комисията, които да бъдат обобщени в каталог. В тази връзка изпълнението на проекта включва провеждането на 2 едноседмични посещения в чуждестранни сродни организации. По този проект партньори на КЗЛД са

Бюрото към Главен инспектор по защитата на личните данни на Република Полша и Офисът на Федералния комисар по защита на данните и свободата на информацията на Федерална република Германия. Тези чуждестранни партньори са избрани от Комисията поради значителния им опит в сферата на обучението по защита на личните данни.

Споделеният опит и идентифицирани добри практики от двете посещения трябва да бъдат обобщени в каталог, който да бъде използван при подготовката на бъдещите обучения на КЗЛД.

1.2. Цели на проектното предложение

Проектът цели повишаване квалификацията на служителите на Комисията за защита на личните данни, участващи в процеса на извършване на обучения чрез обмяна на опит със сходни партньорски институции от страни членки на ЕС.

Наред с общата в проектното предложение са заложили и конкретни специфични цели. Сред тях се откроява проучването на онлайн обученията по защита на личните данни, извършвани от надзорните органи по защита на данните в Европа. Въвеждането на онлайн обучение съществено би редуцирало разходите за провеждане на семинари и би позволило достигането на по-широк кръг от обучаеми, предвид факта, че едно такова обучение покрива територията на цялата страна. По този начин би се повишила ефективността на провежданите семинари, тъй като онлайн обучението би спестило и човешки ресурси, отделяни за провеждане на традиционните обучителни семинари на място при администраторите на лични данни. Освен това чрез онлайн обучение се създава възможност за достигане до младите хора във възрастовата група 15–26 години, които масово използват интернет и са изложени на рискове, свързани със защитата на личните им данни и правото на неприкосновеност, особено във виртуалното пространство.

Друга конкретна и специфична цел е обмяната на опит при провеждане на обучение по защита на данните при работа със Шенгенската информационна система. КЗЛД вече проведе серия от такива обучения през 2011 г., но поради ограничените финансови и човешки ресурси на Комисията те обхващаха по-малко от 5 % от служителите с достъп до Шенгенската информационна система (ШИС). Това налага надграждане и продължаване на дейността по обучение, свързано с работата с лични данни в ШИС. Една от основните препоръки, отправени от обучаемите през 2011 г., е предоставянето на повече практически примери и казуси от подадени сигнали в

Шенгенската информационна система. Именно с такъв практически опит разполагат партньорските органи на страните, които вече са част от Шенгенското пространство. Споделянето на този практически опит със служителите на КЗЛД, участващи в обученията по защита на личните данни, значително би повишило тяхната квалификация и би допринесло за практическата насоченост и съотнесимост на провежданото обучение.

Третата специфична цел на проектното предложение е идентифицирането на подходящи институционални партньори на национално ниво, които да бъдат включени в процеса по извършване на обучение. Тази практика на сътрудничество е сериозно застъпена в някои европейски държави, където органите по защита на данните си партнират с останалите органи на централната и местна власт при извършване на обучения.

1.3. Проведени мероприятия

Първото посещение при чуждестранните партньори на КЗЛД е проведено в периода 5–9 ноември 2012 г. във Варшава, Република Полша. Петима експерти от Комисията имаха възможността да се запознаят в детайли с цялостния процес по извършване на обучение по защитата на личните данни. Осъществени бяха срещи с представители на всички дирекции от Бюрото към Главния инспектор по защита на личните данни на Република Полша, на които домакините представиха своята обучителна практика. Особено внимание бе обърнато на разработването и функционирането на обучителния онлайн портал на полската институция, който е открит през 2008 г. Този портал съдържа 2 вида материали – информационни и обучителни. Образователната информация на портала е разделена на 3 специализирани мултимедийни модула, всеки от които завършва с тест за самооценка. Порталът е достъпен онлайн 24 часа в денонощието и предоставя на максимално широк кръг от обучаеми бързо, лесно и ефективно предаване на знания, засягащи защитата на личните данни, при изразходване на минимален брой човешки и финансови ресурси. При срещите с полските представители е поставен акцент и върху взаимодействието им с други национални институции и възможностите за трансфер на добри практики в тази насока – сред тях Министерство на образованието, органите на местното самоуправление, Католическата църква и др.

В изпълнение на втората част от проекта в периода 26 ноември – 30 ноември 2012 г. петима представители на КЗЛД посещават институцията на германския Федерален

орган по защита на данните и свобода на информацията в Бон. Програмата на посещението включва обмяна на опит и добри практики във връзка с обучителната и образователната политика на двата надзорни органа. Германските партньори представят действащите в страната механизми за обучение и повишаване осведомеността на гражданите в областта на защитата на личните данни. Подробно е представена и длъжността на лице по защита на данните, както и цялостната система за сертифициране и обучение на тези лица. С цел запознаване с практическите аспекти от работата на лицето по защита на данните бе организирана среща с ръководителя на екипа от длъжностни лица по защита на данните на Федералната служба по финансов надзор на Германия, който сподели своя опит в обучението в публичния сектор и предизвикателствата, с които той и неговите колеги се сблъскват в своята ежедневна работа. Обучението и комплексната система по сертифициране на служители по защита на данните в частния сектор са представени от Германската асоциация за защита и сигурност на данните. Комисията за защита на личните данни също сподели опита си в обучението на администратори на лични данни и информационната си политика, като подчерта, че в национален план Комисията е оправомощена да провежда обучения, както за публичния, така и за частния сектор. Образователната дейност се осъществява със собствени ресурси и е безплатна за гражданите и администраторите на лични данни.

1.4. Очаквани резултати

Освен осъществяването на две посещения в сродни партньорски организации, като резултат от проекта трябва да бъде съставен каталог с добри практики в сферата на обучението по защита на данните. Той следва да съдържа сравнителен анализ на обучителната дейност на трите надзорни органа по защита на данните и ясно открити и идентифицирани добри практики на партньорите на КЗЛД, които могат да бъдат въведени в обучителната дейност на българската Комисия, с цел повишаване ефективността на нейната работа.

2. Проект „Повишаване на осведомеността по въпросите, свързани със защитата на личните данни на лицата, работещи на пазара на труда в ЕС”, дейност „Партньорства”

Една от основните цели пред КЗЛД е повишаване осведомеността на гражданите по въпросите, свързани със защитата на личните данни. По същество тази материя е

сравнително нова за България и непрекъснато търпи динамично развитие. Всичко това налага непрекъснат стремеж към запознаване на обществото с основните проблеми и тенденции, свързани със защитата на данните.

Един от основните въпроси в този аспект е свързан с данните на лицата на пазара на труда. Тази група включва както лицата, търсещи работа, така и тези, които вече работят в рамките на Европейския съюз. Голяма част от тези лица не са достатъчно запознати със своите права по отношение на личните им данни и правото на неприкосновеност, както и със задълженията на администраторите на лични данни.

Това мотивира КЗЛД да вземе участие в международен проект, насочен именно към решаването на този проблем – повишаване осведомеността на лицата на пазара на труда.

2.1. Резюме на проектното предложение

Проектното предложение „Повишаване на осведомеността по въпросите, свързани със защитата на личните данни на лицата, работещи на пазара на труда в ЕС”, дейност „Партньорства” е разработено и подадено от Комисията за защита на личните данни и нейните чуждестранни партньори през 2012 г. Общата стойност на финансирането, отпуснато на КЗЛД, е 11 000 евро, а срокът за приключване на проекта е месец юли 2014 г. По този проект КЗЛД си партнира с Бюрото към Главен инспектор по защитата на личните данни на Република Полша, Службата по защита на личните данни на Република Чехия и Агенцията по защита на личните данни на Република Хърватия. Изпълнението на проекта включва провеждането на 6 работни срещи в страните партньорки по проекта, които трябва да доведат до съставянето на Наръчник по защита на личните данни за лицата на пазара на труда.

2.2. Цели на проектното предложение

Проектът цели да състави образователни материали за лицата, които започват работа или вече работят в някоя от страните партньорки по проекта. Проучванията показват, че липсва леснодостъпна и разбираема информация относно практическото прилагане на законодателството в областта на защитата на личните данни в определени сфери от всекидневието на гражданите. Липсата на систематизирана информация се отчита както от администраторите на лични данни от публичния и частния сектор, така и от служителите и от лицата на пазара на труда. Това поражда необходимост да се

предприемат мерки за разпространението на информация за защитата на личните данни и неприкосновеността на личността, която да достигне до различни целеви групи.

2.3. Проведени мероприятия

На 16 ноември 2012 г. във Варшава бе проведена първата работна среща в рамките на проекта. На нея присъстваха представители на всички страни партньори. Срещата е с организационен характер и на нея са обсъдени въпросите, свързани със задълженията на страните, както и структурата на бъдещия резултат от проекта – Наръчник по защита на личните данни, предназначен за лицата на пазара на труда. Уточнени са и методите на комуникация между екипите, участващи в управлението от всяка страна, както и процедурни въпроси, свързани с бъдещата съвместна работа.

2.4. Очаквани резултати

Като резултат от проекта трябва да бъде разработен и съставен Наръчник по защита на личните данни, предназначен за лицата на пазара на труда. Наръчникът следва да съдържа цялостна информация относно правата на лицата и задълженията на администраторите на лични данни във връзка с процеса по събиране, съхранение и обработване на тези лични данни. При определяне структурата на наръчника партньорите по проекта вземат предвид нуждата от разясняване и подаване на информация за целия цикъл, свързан с обработването на данни на лицата на пазара на труда – от процеса по търсене и кандидатстване за работа, през обработването на данни във връзка с изпълнението на служебните задължения до съхранението на лични данни след приключване на трудовите правоотношения. Основна цел на екипа, работещ върху наръчника, е информацията да бъде представена максимално разбираемо и достъпно за широк кръг от хора. Наръчникът следва да бъде достъпен онлайн на английски език и на езиците на страните партньори. Предвидено е в разпространението му да се включат и национални организации от страните партньори, които имат отношение към тази проблематика.

Сътрудничество с държавни органи в национален план

На национално ниво продължава успешното сътрудничество на КЗЛД с други държавни институции по въпроси, свързани с обработването и защитата на личните данни.

Активно е участието на представители на институцията в работни групи към Съвета по европейски въпроси. Представители на Комисията участват в Работна група 23 „Сътрудничество в областта на вътрешните работи”, която разглежда въпроси, свързани с организираната престъпност, борбата с тероризма, убежището, миграцията, борбата срещу наркотиците, борбата с корупцията и полицейското сътрудничество.

Комисията взема участие и в Работна група 3 „Право на установяване и свободно предоставяне на услуги”, която се занимава с въпроси, свързани с прилагане на недискриминационния режим по отношение правото на установяване и свободното предоставяне на услуги с изключение на финансовите услуги, услугите на информационното общество, услугите в енергетиката, транспорта, здравеопазването и други области, за които има ресорни работни групи, както и въвеждане и прилагане на Директивата за услугите във вътрешния пазар на ЕС.

Очакваните промени в европейската правна рамка по защита на данните дават тласък на доброто междуинституционално сътрудничество през 2012 г. на Комисията с Държавна агенция „Архиви”. Проектът на общ Регламент за защита на личните данни, обсъждан на ниво Европейски съюз, предвижда сериозни промени в настоящия режим на обработване на лични данни за исторически цели, както и засилени отговорности за компетентните национални органи в тази област. Държавна агенция „Архиви” представи на вниманието на Комисията своите бележки и предложения в тази връзка. След сериозен анализ на проблемите КЗЛД отчете направените препоръки и ги отрази в своята позиция в хода на дискусиите по новата правна рамка. Институцията изрази становище, че при обработване за исторически, статистически и научни цели е необходимо да има по-голяма гъвкавост, с цел намиране на баланс между защитата на данните и правото на достъп до информация.

През отчетния период бяха осъществени и служебни контакти и взаимодействие с представители на Съвета по административна реформа при Министерски съвет на Република България, Института по публична администрация към Администрацията на Министерски съвет, с представители на Държавната комисия по сигурността на информацията, Министерството на финансите, Сметна палата, Министерството на отбраната, Министерството на труда и социалната политика, Главна инспекция по труда към МТСП, Националната агенция по приходите и Националния осигурителен институт.

Също така през 2012 г. представители на КЗЛД взеха участие в проект „Развитие на системата за планиране и мобилност в държавната администрация” № К11-21-

2/16.08.2012 г. Бенефициент по проекта е администрацията на Министерски съвет на Република България.

Проектът има за цел да подобри политиките по управление на човешките ресурси в държавната администрация, да извърши обучения по прилагане на новите методики и модели в областта на подбора и мобилността в държавната администрация. Работата по проекта приключва през февруари 2013 г. Комисията участва активно в представянето на новите методики и обучение от Съвета по административна реформа към МС с оглед бъдещото им прилагане на практика.

Институционално взаимодействие. Връзки с обществеността и политика на публичност и прозрачност

През 2012 г. КЗЛД поставя акцент върху развитието на връзките с обществеността като ключов елемент от своята дейност и доказано успешен способ за разширяване партньорството с публичните институции, неправителствените организации и медиите в България.

Осъществяването на пълноценна комуникация на Комисията с други държавни органи е гаранция за ползотворно сътрудничество и добра координация на усилията на институциите, свързани със защитата на личните данни.

Инициативите в посока опазване неприкосновеността на личния живот са подкрепени чрез изграждането и поддържането на устойчиви и ползотворни връзки с представителите на медиите в страната. Електронни, печатни и интернет информационни канали се превръщат в проводник на посланията на КЗЛД към широката общественост, позволявайки на максимален брой хора да повишат своята информираност по въпросите, засягащи персоналните им данни.

С цел оптимизиране на връзките с обществеността и постигане на пълна прозрачност и публичност на своята дейност КЗЛД реорганизира и осъвременява своята медийна политика.

Още в самото начало на годината е осъществен персонален контакт с представители на десетки телевизионни програми и радиостанции както и на печатни медии (вестници и списания с национален и регионален обхват) и интернет информационни агенции. По изготвения подробен списък ресорните журналисти са своевременно информирани за всички новини, мероприятия и инициативи, свързани с

дейността на Комисията. В резултат сериозно се увеличи броят на публикациите, анонсиращи и отразяващи дейността на КЗЛД.

Благодарение на улеснения и персонализиран контакт между Комисията и представителите на медиите стана възможно реализирането на 115 интервюта и материали с участието на председателя, членовете и експерти на КЗЛД през 2012 г. Постоянното сътрудничество на институцията с ресорните репортери доведе до публикуването на значителен брой информационни материали и журналистически разследвания, които засягат разнообразни аспекти на защитата на личните данни. Не на последно място, изградените и успешно поддържани връзки с медиите не само благоприятстваха мащабното отразяване на информационно-образователната кампания на КЗЛД, но и осигуряват надежден канал за разпространение на полезни новини и инициативи, които ще бележат работа на Комисията и в бъдеще.

Дейността на институцията в посока поддържане на връзките с обществеността претърпя съществено развитие и в сферата на организацията и реализацията на всички публични срещи, дискусии, заседания, домакинства и гостувания на КЗЛД. Комисията инициира и реализира успешно редица мероприятия за обсъждане защитата на личните данни, които събират представители на множество български правителствени и неправителствени организации.

2012 г. бе наситена и с множество работни посещения на чуждестранни делегации с цел интензифициране на сътрудничеството между Комисията и сродните ѝ европейски органи. Цялостната организация по подготовката и провеждането на международните визити, както и осигуряването на благоприятни условия за работа и отпих на гостите, свидетелстват за сполучливия подбор на новите приоритети и стратегии на институцията в областта на изграждането и поддържането на ефективни връзки с обществеността и изпълнение на протокола в национален, регионален и общоевропейски план.

През отчетния период са предприети още редица стъпки в посока осигуряване на прозрачност и улеснен обществен достъп до информацията относно дейността на Комисията.

Политиката на публичност на КЗЛД е подкрепена от извършените изменения и допълнения в съдържанието на официалната интернет страница на Комисията. Информацията в електронните визитки на председателя и членовете на КЗЛД е актуализирана, като към биографиите са добавени нови, професионално заснети фотографии. Извършената редакция значително подпомага официални лица, граждани

и представители на медиите, които търсят персонална информация за ръководството на институцията. В следствие на промяната е отчетено подобряване на ежедневната комуникация и кореспонденцията с държавните структури, администраторите на лични данни и частните лица.

Ефективно нововъведение на интернет сайта на КЗЛД е и добавянето в секцията „Контакти” на страницата на директни телефонни номера за връзка с експертите, обезпечавачи връзките на Комисията с обществеността и медиите. В следствие работата на пресцентъра на институцията е оптимизирана, а двустранният поток на информация и комуникация с репортерите чувствително е улеснен. Благодарение на добавените контакти, предоставянето на становища по актуални журналистически запитвания, реализирането на интервюта и коментари от страна на председателя, членовете и експерти на Комисията за защита на личните данни се осъществяват по-бързо и ефективно.

XIII. Административен капацитет и финансово състояние

1. Административен капацитет

Обща щатна численост

През 2012 г. общата щатна численост на КЗЛД е 87. От тях:

Заети длъжности в периода януари – декември 2012 г.:

- по служебно правоотношение – 58;
- по трудово правоотношение – 20.

Незаети длъжности :

- по служебно правоотношение – 9;
- по трудово правоотношение – 0.

През отчетния период са назначени общо 14 служители: по служебно правоотношение – 11 и по трудово правоотношение – 3. Прекратени са служебните и трудовите правоотношения с 2 служители. Преназначени са 3 служители по служебно правоотношение за заместване на отсъстващ служител. През отчетния период в ранг са повишени 24 служители, а в длъжност 11 служители.

Както и през минали години, така и през 2012 г. основните принципи, на които КЗЛД заложи във връзка с обучението и повишаването на квалификацията на администрацията на Комисията, са:

- **адекватност** – планиране и осъществяване на обучение, отговарящо на потребността за осъществяване на качествена дейност в съответните звена;
- **актуалност** – обучението да отговаря на измененията в законодателството, свързано с дейността на КЗЛД и най-добрите национални и международни практики.

През отчетния период приоритет е даден на онези курсове и обучения, които спомагат за повишаването на ефективността на работа и допринасят за постигане на целите на КЗЛД.

През януари 2012 г. е изготвен и утвърден Годишен план за обучение с две основни направления:

- **задължително обучение** – обучение на служители, постъпили за първи път на държавна служба;
- **специализирано обучение** – за професионално развитие и повишаване на квалификацията.

За отчетния период основна институция за реализиране на планираното обучение на служителите от Комисията е Институтът по публична администрация (ИПА) към Министерски съвет.

През задължително обучение от ИПА преминават 4 новоназначени държавни служители на експертна длъжност.

През специализирано обучение от ИПА, свързано с годишните приоритети на КЗЛД за отчетния период, преминават 34 служители. Проведеното обучение е свързано с професионалното развитие и повишаване на квалификацията на служителите от администрацията на КЗЛД.

Служители от администрацията на КЗЛД взеха участие и в обучения, организирани от други институции по специфични теми, свързани с осъществяването на дейността на Комисията, а именно:

- „Управление на здравословни и безопасни условия на труд” – 1;
- „Реформа в системата на държавната администрация” – 3;

- „Защита на класифицираната информация” с участието на общо 25 служители в две направления – Защита на националната класифицирана информация и Защита на класифицираната информация на Европейския съюз;

- „АПК. Прилагане и практика” – 7;

- „Изменения и допълнения в ЗДДС през 2012 г.” – 1;

- „Практически насоки при попълване и изпращане на документи за публикуване в Регистъра по обществени поръчки” – 2.

През 2012 г. се забелязва засилен интерес за включване в курсове по чуждо езиково обучение. В тази връзка се организира провеждането на чуждоезиково обучение за 14 служители от администрацията на Комисията.

През юни 2012 г. експерти от Държавната комисия по сигурността на информацията проведоха обучение на ръководния състав на Комисията и служителите от администрацията, които имат *Разрешение* за достъп до национална класифицирана информация и *Сертификат* за достъп до класифицирана информация на Европейския съюз.

В обученията за повишаване на квалификацията и професионалното развитие през отчетния период участват общо 59 служители от администрацията на КЗЛД.

Анализ и оценка на ефективността от проведеното обучение

След участието в различните курсове и обученията всички служители от администрацията на Комисията изготвят доклади и попълват анкетни карти, с цел анализ и адекватно отчитане на резултатите от проведените обучения. При предварителното планиране на заложените обучения темите им се съобразяват с длъжностните характеристики и служебните задължения. При направения анализ след провеждането на обученията се констатира, че те ефективно са допринесли за изпълнението и надградили заложените цели и са повишили административния капацитет на институцията.

Оценка на изпълнението на служителите от администрацията на КЗЛД

Считано от 01.07.2012 г. влезе в сила Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация (НУРОИСДА), която отмени действащата до тогава Наредба за условията и реда за атестиране на служителите в държавната администрация.

Промените в новата НУРОИСДА са свързани с оценяване приноса на отделния служител за изпълнението на целите на административното звено, както и на административната структура като цяло. Съгласно изискванията на § 5 от Преходните и заключителни разпоредби на НУРОИСДА се организира вътрешно обучение по прилагането на Наредбата и утвърдените от Председателя на КЗЛД указания за прилагането ѝ. В указанията са посочени новите моменти и изискванията при оценката на изпълнението на служителите от администрацията на КЗЛД, както и новите формуляри.

В периода от 1 юли до 15 август 2012 г. са приведени в съответствие с изискванията на новата Наредба работните планове на 63-ма служители от администрацията – изготвени по реда на отменената Наредба за условията и реда за атестиране на служителите в държавната администрация.

Провеждане на конкурси за незаети длъжности в администрацията на КЗЛД

През 2012 г. със Заповеди на Председателя на КЗЛД са обявени конкурси за 7 незаети длъжности в администрацията на Комисията.

За участие в обявените конкурси заявления подадоха общо 176 кандидати. След приключване на конкурсната процедура са назначени 6-ма служители, класирали се на първо място за съответната длъжност.

Изработване на вътрешнонормативни документи

През отчетния период стартира реформа в сферата на държавната служба. Приети са изцяло нови наредби, отнасящи се до заплащането на служителите в държавната администрация, оценката на изпълнението, класифицирането на длъжностите и нормативите за численост на структурните звена, както и други области на държавната администрация.

Съществени промени настъпват и в Закона за обществените поръчки. В тази връзка се разработи проект на нови правила за обществени поръчки.

Законосъобразното и адекватно прилагане на измененията в нормативната база наложи и съответни промени на вътрешнонормативните документи, касаещи КЗЛД.

През юли 2012 г. се актуализира длъжностното разписание на КЗЛД, в съответствие с измененията в Закона за държавния служител и Наредбата за заплатите в държавната администрация. Изготвено е и актуално поименно разписание в съответствие с новия Класификатор на длъжностите в администрацията и Наредбата за

прилагането му по нива, степени и длъжности. Като завършек на този процес в законовия срок са изготвени заповеди за преназначаване на служителите от администрацията на КЗЛД.

В резултат на усилената работа за кратък период от време са утвърдени Указания за оценка на изпълнението на длъжността и Вътрешни правила за заплатите в КЗЛД и са изготвени проекти на Вътрешни правила за прилагане на ЗОП, Вътрешни правила за управление и развитие на човешките ресурси в КЗЛД и Процедура за организация на обученията на служителите от администрацията на КЗЛД.

В съответствие с новата Наредба за длъжностните характеристики на държавните служители, са актуализирани 50 длъжностни характеристики за всички длъжности на Комисията.

Участие в програми и проекти

През отчетния период КЗЛД се включи активно в разработения от администрацията на Министерски съвет на Република България проект „Създаване капацитет за бъдещето – провеждане на студентски стажове в държавната администрация”.

За участие в проекта са заявени общо 9 позиции за стажанти, като 6 от тях са за първия период 17.09.2012–17.10.2012 г. и 3 за втория – 29.10.2012–29.11.2012 г.

Разкритите стажантски позиции са в различни структурни звена на Комисията и дават възможност на младите хора да се ориентират в държавната служба като цяло, както и да се запознаят със спецификата на работата на КЗЛД.

2. Бюджет

Със Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2012 г. и ПМС № 367 от 29.12.2011 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2012 г. е утвърден бюджетът за дейността на КЗЛД в размер на 2 700 000 лв.

През годината бюджетът на Комисията е увеличен със сумата от 38 678 лв., като е извършена корекция от Министерство на финансите във връзка със сключени договори за отпускане на финансова подкрепа за проекти мобилност и партньорство по секторна програма „Леонардо да Винчи”, Програма „Учене през целия живот” на Европейския съюз.

След извършените корекции бюджетът на КЗЛД е в размер на 2 738 678 лв.

За обезпечаване на дейността на Комисията за защита на личните данни и нейната администрация са извършени разходи общо в размер на 2 573 917 лв. или 94 % от утвърдените разчети за годината. Видовете разходи, отразени по параграфи от ЕБК са представени в таблица, както следва:

Параграф	Наименование на разходите	Сума (лева)
01-00	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	1 070 523
02-00	Други възнаграждения и плащания за персонала	55 523
05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодателя	263 722
10-00	Издръжка	1 141 818
52-00	Придобиване на дълготрайни материални активи	36 547
53-00	Придобиване на нематериални дълготрайни активи	5 784
	Общо разходи по бюджета	2 573 917

През 2012 г. са отчетени приходи в размер на 314 204 лв., представляващи административни глоби и имуществени санкции, наложени с влезли в сила наказателни постановления и решения, издадени от КЗЛД като държавен орган по силата на ЗЗЛД. Съгласно ЗДБРБ за 2012 г. внесените по бюджетната сметка на КЗЛД суми от глоби и санкции постъпват в приход на републиканския бюджет.

Обществени поръчки

За обезпечаване нуждите на КЗЛД и в съответствие с новите изисквания на Закона за обществените поръчки, Комисията провежда необходими процедури.

XIV. Цели и приоритети на КЗЛД за 2013 г.

Целите на КЗЛД през 2013 г. са осигуряване оптимална защита на личните данни на гражданите на България чрез всички законови механизми и правомощия, които са предоставени на институцията от закона, както и реализиране на приоритета на държавата – пълно присъединяване към Шенгенското пространство; постоянно повишаване нивото на общата и специализирана информираност по темата, както и провеждане на тематични и полезни за отделните целеви групи информационни събития, кампании и обучения; надграждане нивото на компетентност и осъвременяване познанията на експертите, работещи в КЗЛД, с цел оптимизиране дейността на комисията и предоставяните от нея услуги.

Във връзка с описаните цели, основните приоритети в дейността на Комисията през 2013 г. са:

- Разширяване на вътрешната електронна мрежа на ЕС с изграждане на точка на присъствие в КЗЛД с цел гарантиране на ефективен обмен на информация по въпроси от компетентността на Комисията.

- Активно участие и съдействие на КЗЛД при подготовка на нормативни промени в сферата на защитата на личните данни в рамките на ЕС и Съвета на Европа и при въвеждането на новата правна рамка на ЕС на национално ниво.

- Оказване на съдействие на администраторите на лични данни при въвеждането в българското законодателство на новата фигура – служител по защита на данните и провеждането на обучение на това лице.

- Продължаване на процеса по договаряне на споразумения в областта на защитата на личните данни с национални надзорни органи на други държави.

- Финализиране на процеса по преместване на КЗЛД в нова сграда.